PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP. 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIV. št. 29 (12.967)

Trst, petek, 5. februarja 1988

Prosti strelci so bili tudi včeraj na preži

Velika napetost v poslanski zbornici pred glasovanjem o finančnem zakonu

Različne interpretacije Gorieve napovedi o »razčiščenju« takoj po končnem glasovanju: gre za napoved krize ali le za poglobljeno preverjanje?

RIM — V poslanski zbornici sta tudi včeraj vladali napetost in negotovost. Vlada je odnesla skoraj popolnoma zdravo kožo (preglasovana je bila samo enkrat), vendar je bilo stanje vseskozi napeto, saj so prostostrelci pogosto skoraj dosegli cilj in so bili številni vladni predlogi odobreni le z nekaj glasovi razlike. Vprašanje je izrazito politično, saj »oporečniki« merijo na odstop Gorie pred kongresom KD in torej zahtevajo, da predsednik vlade zagotovi, da bo odstopil takoj po odobritvi finančnega zakona. Vendar Goria ne more, iz korektnosti do ustavnih določil, napovedati svojega odstopa. Odstopu med drugim nasprotujejo socialisti. Včeraj zjutraj je tako na razburljivi seji vodstva demokristjanske skupine v poslanski zbornici predsednik vlade govoril o »poglobljenem razčiščenju« po odobritvi ustavnega zakona. Isti izraz je rabil predsednik republike v telefonskem pogovoru s predsednikom poslanske zbornice Nilde Jotti in minister za odnose s parlamentom Mattarella je to zagotovilo ponovil ob začetku seje. Vsi so tisti stavek ocenjevali kot napoved odprtja krize po odobritvi finančnega zakona. Vendar je takoj prišlo do pojasnil. Podpredsednik vlade Giuliano Amato je dejal, da mu je Goria potrdil, da gre le za poglobljeno razjasnitev, saj »vlada ne more predčasno napovedati svojega odstopa«. Podtajnik PSI Martelli pa je dejal, da zanj razčiščenje pomeni pač razčiščenje in ne krize. Iz tega jasno izhaja, da socialisti nasprotujejo krizi pred kongresom KD, čeprav je uradno strankino poročilo, ki so ga izdali včeraj popoldne nekoliko bolj dvoumno.

Sicer pa je tudi Goria dejal, da ni mogoče pojmovati, da bi vlada obljubila odstop v zameno za odobritev državnega proračuna. »Napoved odstopa brez takojšnjega odstopa bi pomenilo, da bi vladali izven ustavnih okvirov, pa čeprav le za kratek čas.« De Mita pa je bil še bolj dvoumen, ko je dejal, da ni mogoče sedaj določiti, kako se bo razčiščenje končalo in je na vprašanje, ali bi lahko prišlo do vladne krize dejal, da ni mogoče ničesar izključiti. Pred tem se je demokristjanski tajnik srečal s Craxijem, ki je ob koncu tega srečanja dejal, da obstaja ob sedanjem stanju mnogo odprtih vprašanj, predvsem povezanih s tem, kdo bo sestavil novo vlado in kakšna bo ta vlada. Te ocene je socialistični tajnik včeraj telefonsko posredoval tudi predsedniku republike Cossigi.

Ob vsem tem ni mogoče trditi, da bi se prostostrelci umirili. Ostaja torej nevarnost, da bi bil finančni zakon v zadnjem tajnem glasovanju zavrnjen. Danes bo vlada zahtevala glasovanje v zaupnici še o nekaterih vprašanjih, nato bo črtala nekaj členov in tako se bo maratonski tek finančnega zakona v poslanski zbornici končal. Šele tedaj bo mogoče ugotoviti, ali bodo igre znotraj krščanske demokracije dosegle višek, ki bi z enim glasovanjem izbrisal vso vladno finančno politiko.

G. R.

Italija pripravljena sprejeti letala F-16

RIM — »Italija je resno in konkretno pripravljena sprejeti na svojemu ozemlju lovske bombnike F-16.« Te besede obrambnega ministra Zanoneja zgovorno dokazujejo, da so bili pogovori šefa Pentagona Franka Carluccija v Rimu »uspešni«. Zanone je seveda dejal, da je še preuranjeno navajati točno lokacijo.

Ameriški obrambni minister Carlucci pa je na tiskovni konferenci poudaril, da v javnosti ne razpravljajo o lokacijah jedrskih konic. Lovski bombniki, ki bodo morali zapustiti špansko oporišče Torrejon, lahko poleg konvencionalne oborožitve vkrcajo tudi jedrske bombe. Carlucci je seveda navedel, da je nova lokacija ameriških bombnikov v pristojnosti NATO pakta. Z zanesenostjo pa je poudaril, da ZDA ne bodo iz Evrope umaknile niti enega vojaka, še manj pa letala.

Šef Pentagona pa je z italijanskimi voditelji razpravljal tudi o prodaji dvajsetih protiletalskih raketnih baterij patriot.

Medtem ko se nasilje izraelskih okupacijskih sil nadaljuje

Arafatova PLO skuša aktivno podpreti upor na zasedenih arabskih ozemljih

JERUZALEM — PLO skuša aktivno poseči v dogajanja na zasedenih arabskih ozemljih. To je vsaj ocena izraelskih vojaških krogov po včerajšnjem spopadu, ki je na libanonsko-izraelski meji terjal življenje dveh izraelskih vojakov in enega Palestinca. Načelnik izraelskega generalštaba Dan Šmron je izrazil prepričanje, da je skušala palestinska skupina prodreti do bližnjega kibuca, kjer bi z zajetjem židovskih civilistov še bolj zapletla položaj.

Kot običajno skuša Izrael prikazati palestinski boj izključno kot teroristične akcije proti civilnemu prebivalstvu. V zadnjem obdobju pa je Al Fatah, čeprav brez vidnih uspehov sklenil, da bo vzel na muho predvsem vojaške objekte. Zgovoren dokaz je bil zadnji napad Palestincev na neko vojaško taborišče.

PLO se namreč dobro zaveda, da bi ji v tem trenutku vsaka teroristična akcija le škodila, ker bi se z njo okoristili le izraelski jastrebi, židovski verski skrajneži poslanca Kahana in pristaši islamske svete vojne. Arafatovi privrženci so namreč prepričani, da je treba na zasedenih ozemljih varčevati s človeškimi in finančnimi silami. Prav zato predlagajo, da bi občasno preklicali strogo zaporo arabskih trgovin, tako da bi se lahko trgovci in seveda prebivalstvo vsaj delno opomogli, s tem pa se ne strinjajo muslimanski skrajneži.

Položaj na zasedenih ozemljih je namreč še vedno skrajno dramatičen. Po predsinočnjih izgredih v Tulkaremu, ki so zaradi provokacij židovskih priseljencev terjali življenje nekega Palestinca, so okupacijske oblasti proglasile policijsko uro. Že peti dan neprekinjeno vlada policijska ura v največjem palestinskem mestu Nablusu. Predsinočnjim so Izraelci sklenili, da bodo po zimskih počitnicah, ki so se končale prejšnjo soboto, ponovno zaprli vse šole. Bojijo se namreč dijaških in študentskih nemirov. Sedanji ukrep bo gotovo zapečatil letošnje šolsko leto.

Medtem pa izraelsko vlado skrbi grški trajekt Silver Paloma, ki bi moral v prihodnjih dneh iz Pireja prepeljati v Haifo skupino izgnanih Palestincev. Atene niso namreč klonile pred diktati izraelske vlade in ne bodo preprečile odhoda trajekta. Obrambni minister Rabin pa je včeraj napovedal, da bodo z vsemi sredstvi preprečili vrnitev »teroristov« v Izrael.

Izraelski vojaki ob truplu padlega palestinskega gverilca (Telefoto AP)

Arabski državniki iščejo podporo v Rimu in Vatikanu

RIM — Večno mesto je v teh dneh postalo pravo stičišče bližnjevzhodne diplomacije. Italija in Vatikan sta namreč postala prednostni sogovornik arabskih voditeljev, ki upajo, da bodo pri italijanskih voditeljih izposlovali politično podporo v EGS, v Vatikanu pa prav tako pomembno moralno podporo.

Včeraj se je s predsednikom Cossigo, premierom Gorio in z zunanjim ministrom Andreottijem pogovarjal egiptovski predsednik Mubarak. Vsem je poudaril, da bi bilo vsako zavlačevanje miroljubnega reševanja bližnjevzhodnega in palestinskega vprašanja skrajno nevarno, ker postaja položaj v Gazi in na Zahodnem bregu iz dneva v dan bolj eksploziven. Zavzel se je za sklicanje mednarodne mirovne konference in dal razumeti, da njegov predlog o premirju na zasedenih ozemljih kot uvod za konferenco podpira tudi jordanski kralj Husein.

Danes bo Mubarak obiskal Vatikan, kjer pa se je včeraj mudil odgovorni za zunanja politična vprašanja pri PLO Kadumi. Palestinski voditelj se je kar 40 minut pogovarjal z msgr. Silvestrinijem. Ob koncu se je zahvalil za vatikansko podporo in razumevanje. Sveta stolica namreč zagovarja »internacionalizacijo« Jeruzalema, priznava Izraelu pravico do obstoja in varnosti, Palestincem pa pravico do lastne države. Jutri bo baje v Vatikan prispel tudi Hana Siniora, direktor palestinskega tednika al Fadžr, ki ga na zasedenih ozemljih cenijo kot palestinskega Gandhija. Zmerne arabske sile so lahko torej zadovoljne, saj je lahko vsakomur jasno, da so pridobile nove zagovornike sklicanja mirovne konference.

ZDA odrekle pomoč Contri

UROŠ LIPUŠČEK

NEW YORK — Predstavniški dom ameriškega kongresa je pozno sinoči z 219 glasovi proti in z 211 glasovi za zavrnil najnovejšo zahtevo predsednika Reagana naj nikaragovski »Contri« v naslednjih 4 mesecih odobri pomoč v višini 43 milijonov dolarjev. Predstavniški dom je zavrnil omenjeno Reaganovo zahtevo, kljub temu da je Bela hiša v zadnjem trenutku pristala na to, da bi o sprostitvi vojaškega dela pomoči (dosegala naj bi približno 12 milijonov dolarjev) odločal predsednik v posvetovanju s kongresom.

Glede na to, da je Reagan v zadnjih dneh napel vse sile, da bi kongres prepričal v nujnost obnovitve vojaške pomoči nikaragovski »Contri« pomeni sinočnje glasovanje v predstavniškem domu pomemben udarec Reaganovi politiki v Srednji Ameriki, čeprav je bila njegova zahteva preglasovana samo z 8 glasovi večine.

Reagan se je v okviru kampanje pritiska na kongres nameraval predsinoči z govorom po TV obrniti na ameriško javnost, vendar pa so vse tri največje ameriške TV mreže zavrnile prenašanje njegovega govora v živo, češ, »da je vse kar bo Reagan povedal o tej problematiki že znano«. Predstavniki Bele hiše so omenjeno potezo vodstev vseh treh največjih ameriških TV hiš, označili za »nedopusto vmešavanje v predsednikovo politiko«. Konservativci trdijo, da so TV mreže s tem prekršile ustavne pravice ameriške javnosti, da je vsestransko obveščena o delovanju administracije, liberalne pa, da jim prvi amandma k ameriški ustavi, ki govori o svobodi obveščanja, omogoča sprejemanje takšnih sklepov v primerih kadar poskuša predsednik svoje nastope na TV uporabljati v povsem določene politične namene. Vse tri največje ameriške TV mreže so sicer že nekajkrat zavrnile zahtevo Bele hiše, naj v živo prenašajo posamezne Reaganove govore. V večini primerov je šlo za govore o Srednji Ameriki.

Predsednik predstavniškega doma demokrat Jim Wright je po glasovanju izjavil, »da sicer ni posebno vesel, da mora biti v opoziciji proti predsedniku ZDA, vendar pa ima kongres dolžnost da podpira srednjeameriški mirovni proces«. Po mnenju Tonija Coelha, kongresnika iz Kalifornije »je Reagan obseden od Nikaragve, glasovanje za njegovo zahtevo pa bi pomenilo glasovati za nadaljevanje vojne«.

Predstavniki Bele hiše so sporočili, da je predsednik »izredno razočaran« nad zadnjim sklepom kongresa, češ da je nova ameriška pomoč Contri edina garancija za uspeh srednjeameriškega mirovnega načrta. Kljub vsemu bo predsednik predstavniškega doma v naslednjih dneh predlagal kongresu naj nikaragovski »Contri« odobri za približno 10 milijonov dolarjev humanitarne pomoči.

The New York Times danes trdi, da je Bela hiša lansko leto pripravila tajni načrt, ki je predvideval, da bi panamski vojaški voditelj general Noriega sodeloval pri preprodaji vzhodnoevropskega orožja v El Salvador. Po tem načrtu naj bi za izvoz tega orožja obtožili Nikaragvo, kar naj bi Reaganu pomagalo dokazati svojo staro tezo, da poskuša Nikaragva izvoziti svojo revolucijo tudi v ostale srednjeameriške države.

Pri izvedbi tega načrta naj bi sodelovala pokojni direktor CIA William Casey in podpolkovnik Oliver North, ki je ena izmed glavnih osebnosti tako imenovane iranske afere. Omenjeni načrt naj bi propadel junija lansko leto potem, ko je The New York Times objavil članek, v katerem je generala Noriego obtožil sodelovanja v trgovini z mamili in s CIA. Po pisanju tukajšnjega tiska je general Noriega, ki ga bo federalno sodišče v Miamiju verjetno že v petek obtožilo, da je vpleten v ilegalno trgovino z mamili, izmenjaval zaupne informacije tako s CIO kot tudi s kubanskim voditeljem Castrom.

Odkritje omenjene afere, ki je prišla na dan med sodnim procesom proti bivšemu panamskemu generalnemu konzulu v New Yorku Joseju Blandonu, ki ga dolžijo sodelovanja v ilegalnem razpečevanju mamil, je vrglo nove sence na Reaganovo politiko do Srednje Amerike.

De Benedetti vložil tožbo zaradi ilegalnega nakupa delnic

V boju za prevlado v SGB položaj vse bolj zapleten

BRUSELJ — Italijanski finančnik Carlo De Benedetti je na bruseljskem sodišču vložil tožbo proti neznancem, ki so na nezakonit način v noči s torka na sredo kupili 4 milijone delnic belgijske holding družbe Societé Generale de Belgique. Iz krogov blizu italijanskega finančnika se je tudi izvedelo, da naj bi te delnice kupila francoska finančna družba Suez z namenom, da se De Benedettiju čim bolj oteži boj za prevlado v družbi SGB.

Iz Pariza teh glasov niso komentirali, predstavnik družbe Suez pa je izjavil, da je položaj francoske družbe zelo zapleten, saj so povezani tako s skupino De Benedettija kot z družbo SGB in še z neko drugo finančno družbo, ki jo nadzira belgijski finančnik Leysen, ki je De Benedettijev neposredni konkurent v boju za odkup večine delnic družbe SGB. De Benedetti je tudi delničar družbe Suez, med delničarji pa je tudi guverner SGB René Lamy.

Boj za večinski paket delnic SGB postaja torej vse bolj zapleten in vsi nestrpno pričakujejo torek, ko bi se moralo trgovinsko sodišče v Bruslju izreči o predvidenem povečanju kapitala družbe SGB. Posebna belgijska bančna komisija bo tudi morala ponovno pregledati javno ponudbo De Benedettijeve družbe Cerus za nakup novih delnic SGB in ukiniti začasni suspenz glede možnosti nakupa.

Trenutno ima De Benedettijeva skupina 18,6 % delnic SGB, Suez naj bi jih imel skupno z ilegalnimi štirimi milijoni 13 %, Leysen 4,6 %, skupina Lazard 4 % vseh delnic, ostale delnice pa so razdeljene med manjše delničarje. Leysen še naprej izjavlja, da se ne bo potegoval za nakup novih delnic, zato pa je iz krogov blizu De Benedettija slišati, da se Cerus zaradi ilegalnih nakupov drugih, ne čuti več dolžnega, da spoštuje obljubo, da ne bo odkupil več kot 25 % vseh razpoložljivih delnic.

Povsem drugačna pa je situacija pri 12 milijonih delnic, s katerimi naj bi povečali kapital družbe SGB in predvsem preprečili De Benedettijev prodor. Leysenova skupina ima opcijo nad preko 30 % razpoložljivih delnic, medtem ko naj bi bil delež De Benedettijevega Cerusa le 5,47-odstoten.

De Benedetti je v intervjuju za belgijski radio izjavil, da je optimist glede končnega izida v tej delniški vojni za čim večji delež v SGB. Izrazil je tudi svoje zaupanje v nadaljnje odločitve bruseljskega trgovinskega sodišča in napovedal za danes novo srečanje s flamskim finančnikom in glavnim nasprotnikom v tej delniški vojni Leysenom.

Predsednik Consoba Piga v senatu

Zadevo Ferruzzi-Montedison raziskuje posebna komisija

RIM — V zvezi z zadevo Ferruzzi-Montedison je včeraj predsednik ustanove Consob Franco Piga poročal posebni senatni komisiji. Piga je zavrnil očitke, da je ustanovi Consob ušel nadzor nad dogodki v zvezi s finančnim stanjem skupine Ferruzzi-Montedison, še posebej odločno pa je zanikal, da bi Consob prepozno posegla v dogajanja na borzi v začetku tega tedna, ko je izredno hitro padla vrednost delnic Montedison in skupine Ferruzzi.

Pri celotni zadevi pa ostaja tudi po Pigovem posegu v senatu še precej nejasnosti. Glavna zadeva možnosti nekotiranih družb za čim hitrejšo vključitev v borzne dejavnosti. Prav pri fuziji Montedisona in Ferruzzija je šlo za tak primer, ko prej delnice Ferruzzija niso bile kotirane na borzi.

Da bi čim prej odpravil vse nejasnosti, pa je Piga imenoval tudi posebno preiskovalno komisijo, ki naj bi ugotovila celotno ozadje ponedeljkovih dogodkov na borzi v zvezi delnicami skupine Montedison-Ferruzzi. Komisija bo preverila delovanje vseh odgovornih za pravilno delovanje delniškega trga in še posebej ukrepanje odgovornega za določanje cen delnic, ki je v ponedeljek določil ceno delnic skupine Ferruzzi, kljub izrednemu padcu vrednosti, v torek pa je ravnal ravno nasprotno, čeprav je bil padec vrednosti mnogo manjši.

Tudi včeraj je vrednost delnic na milanski borzi padla, vendar pa padec ni bil tako občuten kot prejšnje dni, kar velja tudi za delnice skupine Ferruzzi-Montedison.

Genscher in Andreotti proti kemičnemu orožju

ŽENEVA — Včeraj je italijanski zunanji minister Giulio Andreotti govoril na zasedanju mednarodne konference OZN o razorožitvi v Ženevi. Po uspešnem sporazumu med Gorbačovom in Reaganom, ki je pomenil odločen korak naprej v razorožitvenih naporih med svetovnima velesilama, bo morda prav ženevska konferenca uspešno nadaljevala s tem poslanstvom.

V Ženevi so razpravljali o kemičnem orožju. »Jedrska bomba revnih«, kot temu tudi pravijo, je trenutno najbolj razširjeno svetovno orožje. Kemično orožje, ki ga sestavljajo nekateri smrtonosni plini, je prav lahko izdelovati, poleg tega je njegova produkcija zelo poceni, zato ni nič čudnega, če se je to tako razširilo. To namreč danes izdelujejo kar v petnajstih državah. Neki ameriški študijski zavod je preračunal, da je na svetu toliko izdelanega smrtnega plina, da bi z njim lahko kar pettisočkrat umorili vsa zemeljska bitja. Take pline so že uporabili v nekaterih spopadih v Afriki, v Afganistanu ter v zalivski vojni. Učinkovitost teh je neverjetna, saj ti v trenutku usodno razdražijo živčevje.

Andreotti je v svojem posegu dejal, da je odprava kemičnega orožja izrednega pomena v trenutku, ko se rojevajo prvi sadovi razorožitvenih naporov med ZDA in SZ. Treba je prepovedati za vselej produkcijo tega orožja meni Andreotti, istočasno pa bi bilo koristno, da bi izbrali neko manjšo skupino, ki bi proučila vse možnosti za čimhitrejšo odpravo kemičnega orožja. V to skupino bi bilo pametno vključiti tudi nekatere znanstvenike, ki bi lahko z lastnim znanjem pripomogli k uresničitvi tega namena. Andreotti je med drugim dejal, da bi se lahko vsi najvidnejši svetovni izvedenci sestali kar v Rimu ali v Ericeju. Svoj poseg je italijanski zunanji minister zaključil z zmernim optimizmom, saj je dejal, da je končno napočil čas, ko se svetovni velesili ne gledata več kot pes in mačka, ampak z zanimanjem sledita medsebojnim načrtom in aktivno sodelujeta pri izmenjavanju lastnih mnenj.

Pred Andreottijem je v Ženevi spregovoril tudi zunanji minister ZRN Genscher, ki je prav tako podprl ukinitev izdelovanja kemičnega orožja. Dejal je, da je treba kar najhitreje izglasovati resolucijo, s katero bi odstranili vse kemično orožje, istočasno pa bi prepovedovala vsako ponovno izdelovanje. Leta 1925 so v Ženevi sicer že izglasovali neko resolucijo, ki prepoveduje uporabo tovrstnega orožja, toda ne prepoveduje njegovega izdelovanja. Žal pa ni vse zlato kar se sveti. Iz ZDA prihaja vest, da je predsednik Reagan predvčerajšnjim odobril obrambnemu svetu, da lahko prične z izdelovanjem novega binarnega kemičnega orožja t.i. »big eye«, ki se ob medsebojnem dotiku spremeni v pravo bombo.

Na sliki (telefoto AP): **Genscher (levo) in Andreotti med včerajšnjim srečanjem.**

Konferenca balkanskih držav lahko prispeva k uspehu KVSE

Proti koncu tega meseca bo v Beogradu prva balkanska konferenca po drugi svetovni vojni. Balkanske dežele so razmeroma hitro privolile v jugoslovansko vabilo, to pa seveda ne pomeni, da bo srečanje dalo kričeče rezultate. Poznavalci utemeljeno trdijo, da bo uspeh že v tem, da se bodo predstavniki držav balkanskega območja zbrali na konferenci.

Odprtih vprašanj je na Balkanu veliko. Razen tega pa lahko rečemo, da tudi ni države, ki bi bilateralno s svojo sosedo imela povsem urejene odnose. Nerešenih je torej dosti multilateralnih, kot tudi bilateralnih problemov. Tudi zato ne kaže hiteti. Vsako pričakovanje, da bo že to srečanje rodilo konkretne sadove ni umestno.

Veliko bo že, če bo konferenca prispevala k ublažitvi nezaupanja, ki še obstaja, če bo pripomogla k boljši politični klimi. Vsaka država na Balkanu bo lahko dala pomemben delež k temu, da bodo desetletna, pa celo stoletna vprašanja, pričeli vsaj reševati v novem duhu.

Vemo, da je Balkan politično zapleteno področje. Še danes so na Balkanu očitni vplivi treh celin: evropske, afriške in azijske. Kot je bil Balkan dejansko evropska trdnjava proti jugovzhodnim invazijam, tako so se na njem pozneje prekrižali interesi z raznih strani in ustvarili položaj, da se je med prvo in drugo svetovno vojno vsaka država dejansko bojevala proti drugi.

Zato je še danes precej tvegano omenjati Balkan kot regijo, se pravi trditi, da bo šlo konec tega meseca v Beogradu za regionalno srečanje. Razmere v tem delu Evrope so bile vseskozi takšne, da so na primer ideje o balkanski federaciji ali zvezi bile od samega začetka naravnost utopija. Bolj bi ustrezalo, če bi elemente stabilnosti poiskali in pričeli utrjevati v nekakšnih manjših zvezah, kot je denimo v Zahodni Evropi francosko-zahodnonemška. Primerov takih manjših zvez ni malo.

Pahljača problemov pa je na Balkanu v vsakem primeru široka in pestra. Gre dobesedno za vse družbene dejavnosti, od gospodarstva vse do kulture in še naprej. Nekatera poprišča sploh še niso raziskana. Zanesljivo pretirava, kdor meni, da Balkan, kakor da ne sodi v evropsko celino. Še kako sodi, vendar so nekatere njegove še današnje podobe resnično kritične. Infrastruktura balkanskih držav, tako znotraj kakor tudi med njimi, je še danes tako zaostala, da je kakorkoli problematično načenjati na primer vprašanje balkanskega »tranzita«.

In vemo tudi, da je to področje (kajpak so na njem razlike) tehnološko zaostalo in da mukoma lovi zadnji vagon evropske tehnološke kompozicije. zato je treba tudi pozdraviti pobude, da bodo na beograjski konferenci pogumno zagrizli v ta problem, ki je z razvojnega vidika najbolj pomemben. Trdijo, da bo imela ta tema pri pogovorih o gospodarskih vprašanjih, in ne samo o njih, prednostno mesto.

Sliši se prav tako, da se bodo bolj odločno lotili problemov sodelovanja na področju kulture, ki da je avantgardna družbena dejavnost za poznejše manj težavne tudi politične stike. V Beogradu se že govori na primer o balkanski likovni razstavi, ki bi jo skušali prirediti že v letošnjem letu. Bila bi prva skupna razstava na Balkanu. Kultura je lahko res ključnega pomena za premik.

Seveda so organizatorji toliko pametni, da ne bodo predlagali neuresničljivih načrtov. Dejstvo, da pripadajo države na Balkanu zahodnemu in vzhodnemu bloku, da so med njimi neuvrščene, pa celo države, ki ne spadajo nikamor, še dolgo ne bo doživelo sprememb. Vsaka država je pač čvrsto tam, kjer je. Tako stanje pa seveda ne bi smelo prejudicirati naporov za večje sodelovanje tam kjer je seveda mogoče.

Pri marsičem pa bi bilo treba resnično prelomiti. Še kako žgoč je na Balkanu na primer problem manjšin, ki so domala v vseh državah; znano je, da v nekaterih, žal, ne uživajo manjšinskih pravic, ali pa so te zgolj formalne. S politiko človekovih pravic bi bilo treba globlje prodreti v to problematiko, ki ne bi smela ustvarjati nevšečnosti. Ne samo v Beogradu, pač pa tudi v nekaterih drugih glavnih središčih balkanskih držav, je moč te dni brati, da bi z utrjevanjem balkanskega sodelovanja morale resnično izginiti težnje in gesla denimo o veliki Albaniji, ali pa o veliki Bolgariji.

Veliko bo, če se bodo v Beogradu uspeli dogovoriti o problemih, pri katerih bi vsaj pričeli sodelovati. V Beogradu utemeljeno trdijo, da je treba pričeti s krajšimi koraki. Vse bolj na dlani je na primer tudi, da morebitni posebni pogovori o brezatomskem področju v današnjem obdobju ne bi rodili uspeha. Večina podobnih idej v drugih krajih sveta, žal, (razen v Latinski Ameriki) ni bila uresničena. Vsaj zaenkrat ne, kar pa seveda spet ne pomeni, da bi morali take težnje opustiti. Ponekod sodijo, da bi zdaj bolj ustrezala na primer razprava o »miru in sodelovanju« na Balkanu. Prisluhniti pa je moč tudi inačicam, da bi, denimo, ločili razpravo o atomu in tisto o kemičnem orožju, saj je slednja bržčas bolj sprejemljiva. Seveda so to hipoteze, ki pa nemara imajo svoje mesto v pripravah na konferenco.

Konferenca se bo razvijala, kot vemo, brez dnevnega reda. Če bo to z ene strani lahko dopustilo, da ne bodo s potrebno pozornostjo obravnavali določenih vprašanj, bo z druge omogočilo, da se bodo brez ovir soočili s široko pahljačo problemov. Balkanska konferenca, če bo uspela, bo kajpak dragocen prispevek tudi k naporom Evropske konference o varnosti in sodelovanju.

Naposled pa še eno razmišljanje: seveda so umestni previdni pristopi h konferenci, na kateri bodo sodelovali tako različni partnerji. Zato je tudi prav, če so napovedi nekoliko zadržane. Toda v tem spet ne bi smeli pretiravati.

MIRO KOCJAN

Kdo bo opremil elektrarne na Savi?

LJUBLJANA — S precejšnjo zamudo so včeraj na Savskih elektrarnah, ki so investitor za HE Vrhovo in bodočo verigo elektrarn, sestavili »odločbo o izbiri najboljših dobaviteljev opreme za HE Vrhovo«, za katero so zemeljska dela že v teku. Zato bo uradno dobavitelj (ali dobavitelji) znan šele danes. Pričakovati je, da bodo z opremo zaradi višjih gospodarskih državnih interesov pri teh projektih sodelovale tudi tovarne iz SZ.

Iz neuradnih virov se je zvedelo, da vlada zaradi tako imenovanih kompenzacijskih poslov med Jugoslavijo in SZ precejšen pritisk v smeri, da bi pri gradnji elektrarn sodelovale tudi ruske firme. Pri tem je nastalo več inačic, po katerih bi se kot partnerji s Sovjetsko zvezo pojavljal ljubljanski Litostroj — tovarna, ki je pravzaprav že od vsega začetka imela nalogo, oskrbovati z vodnimi turbinami potrebe domače energetike. Ker bodo na Savski verigi ponekod po trije agregati, so nastale variante: dve ruski turbini in ena litostrojska, ali dve litostrojski in ena ruska, ali pa celo, kar bi bilo še najbolj pošteno - samo turbine iz Litostroja.

Zamisli o nastajanju elektrarn na Savi in reki Muri so stare. Vsi ti objekti na obeh rekah naj bi namreč ne zadovoljevali le energetskih potreb, temveč bi tudi učinkovito pripomogli pri oživljanju domače strojne industrije.

Minister za zunanjo trgovino Krekić v zboru republik in pokrajin

Podčrtan pomen sodelovanja z EGS

BEOGRAD — Zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ je včeraj podprl pobudo slovenske skupščine za začetek postopka za spremembo tekočega srednjeročnega in dolgoročnega načrta razvoja države do leta 2000, tako da bi črtali določila, po katerih je predvidena gradnja jedrskih elektrarn v tem obdobju. Zbor je hkrati zadolžil zvezni izvršni svet, da takoj začne postopek za spremembo obeh načrtov razvoja države.

Na včerajšnjem zasedanju zbora republik in pokrajin so predvladovala vprašanja s področja ekonomskih in političnih odnosov Jugoslavije s svetom. Ker so na začetku zasedanja brez razprave sprejeli program dela zbora v letošnjem letu, so delegati preučili poročilo o uresničevanju resolucije o ekonomskih odnosih Jugoslavije s tujino. Uvodno poročilo je podal član ZIS in zvezni sekretar za zunanjo trgovino Nenad Krekić.

V svojem poročilu je poudaril, da se rast svetovnega gospodarstva zmanjšuje tudi v tem letu, da se krepi restriktivna trgovinska praksa, kar še posebej prizadene države v razvoju. Kot je dejal, se spet zvišujejo obresti, širi pa se paleta protekcionističnih ukrepov. Svetovni dolgovi v čedalje večji meri obremenjujejo mednarodne ekonomske odnose. Ob tem pa ni ustreznega pristopa do prezadolženih držav.

Ob že tako neugodnih gibanjih v svetovnem gospodarstvu so razvoj ekonomskih odnosov s tujino še posebej otežili negativni tokovi v domačem gospodarstvu, je dejal Krekić.

Zvezni sekretar za zunanjo trgovino meni, da je za Jugoslavijo najbolj pomembna krepitev ekonomskega sodelovanja z EGS ob zagotavljanju neuvrščenega statusa Jugoslavije.

Na koncu zasedanja je zbor sprejel tako imenovani naftni paket, v katerem je šest zakonov, ki naj bi reševali že dolgo časa pereč problem pokrivanja tečajnih razlik v naftnem gospodarstvu, ki so nastale zadnja leta. Doslej so ta vprašanja urejali odloki zveznega izvršnega sveta, akti komiteja za energetiko in naftnega gospodarstva. Zaradi včeraj sprejetih rešitev se naftni derivati ne bodo podražili.

Priprave na sprejem vseh spremljajočih predpisov in odloka o določitvi načina prednostnega deviznega plačevanja v tujino so se že začele ne glede na to, da še niso sprejete spremembe deviznega zakona. To je na včerajšnji seji zbora republik in pokrajin poudaril zvezni skeretar za finance Svetozar Rikanović, ko je odgovoril na vprašanje delegata iz Slovenije Mirana Mejaka. Mejak je vprašal, zakaj zakon še ni sprejet, kdaj bo in v kateri fazi so priprave na nadaljnjo dograditev deviznega zakona. Rikanović je opozoril, da je pri usklajevanju teh rešitev prišlo v skupščini do razlik, zato ni bilo enostavno priti do rešitev. O najbolj pomembnih vsebinskih vprašanjih dograditve deviznega zakona bo razpravljala posebna komisija za spremembe gospodarskega sistema, je poudaril Rikanović.(dd)

Zapletljaji s »spravo« in »novinarska mafija« o pedagoškem modelu

CELOVEC — Da koroška deželna vlada, oziroma v koroškem deželnem zboru zastopane stranke z vso vnemo in ihto skušajo v javnosti zagovarjati svoj predloženi ločitveni model, je stara pesem. Doslej so startali že z »informacijsko kampanjo« na Dunaju - toda pri tiskovni konferenci pred mednarodnim tiskom so vsi trije voditelji koroških strank pogoreli. Nato je deželna vlada na stroške koroških - tudi slovenskih - plačevalcev davkov poskusila ofenzivo na področju plačanih oglasov. Toda tudi za to akcijo je požela deželna vlada in z njo tudi vsi ločitveni strategi hud poraz - celo v avstrijskih medijih, ki so se vsi za povrstjo z naslovom oglasov le poigravali. Koroški politiki so svoje predstave namreč prodajali kot »modell der versoehnung« (model sprave), časopisni kritiki pa so ga prekrstili meni nič tebi nič v »model der verhoehung« (model zasramovanja).

Potreben je bil torej nov štart, nova akcija. V upanju, da bi ljudstvo - menda preprosto in bolj zaverovano v politike kot pa - kakor je dejal vsaj deželni glavar Wagner na dunajski tiskovni konferenci - »novinarska mafija, ki je podlegla vplivu nekaterih ekstremistov«, so se odločili za izdajo posebne brošure, ki so jo hoteli razpečevati gospodinjstvom na Koroškem, po Avstriji in še kje.

Na vsak način so jo dali natisniti v 200.000 izvodih; nalog je tiskarna do predvčerajšnjim tudi že opravila, le z razpečevanjem je bila pač polenta. Na naslovni strani omenjene brošure so namreč poslikani štirje otroci, ki obiskujejo ljudsko šolo v Žihpoljah. Eden izmed otrok pa je - seveda slučaj - tudi hčerka jugoslovanskega generalnega konzula v Celovcu. Jasno torej, da je konzulat SFRJ vložil pri deželni vladi uradni protest. In brošura ni šla v obtok. Vsaj naslovno stran bo treba spremeniti, zapravljen pa je dober milijon avstrijskih šilingov.

Zato pa zadeva dobiva tudi zabavne plati. Medtem ko politično odgovorni zdaj skušajo podtakniti vso krivdo vodji deželnega tiskovnega urada se je izvedelo, da je za to v bistvu kriv strokovni nadzornik za pouk slovenščine na ljudskih šolah, Wiegele. Wiegele, sam eden tistih »strokovnjakov«, ki so sestavili koroški ločitveni model, pa vali krivdo na ravnatelja šole v Žihpoljah, Struggerja. Ta seveda Wiegeleju oporeka in trdi, da je Wiegele - proti zakonskim predpisom - samovoljno odločil, da se sme na šoli slikati in slike tudi objaviti v brošuri... Torej groteska, deloma celo komedija. Na vsak način pač zgodba, katere avtorji so pač koroški politiki, ki z vso vnemo skušajo prikazati svoje ločitvene namere kot spravljalne. Od tega pa je - saj to dokazujejo tudi ti najnovejši prepiri - še daleč oddaljena od dejanske sprave.

ANDREJ MOHAR

Tiskovna konferenca odbornika Barnabe

Nova didaktična ureditev poklicnega usposabljanja

Odbornik Dario Barnaba (v sredi) med včerajšnjo tiskovno konferenco

TRST — Od lanskega septembra se tečaji za poklicno usposabljanje mladih v naši deželi odvijajo na novi didaktični osnovi. Eksperimentacija podrobneje zadeva 69 tečajev od skupno 146, kolikor jih je pač vključenih v deželni načrt o poklicnem usposabljanju; 23 od teh neposredno vodi deželni institut za poklicno usposabljanje (IRPoF), preostalih 46 zasebnih ustanov pa prejema finančne prispevke deželne uprave.

To majhno revolucijo v okviru deželnega sistema o poklicnem usposabljanju je včeraj na tiskovni konferenci v Trstu orisal pristojni deželni odbornik Dario Barnaba, ki je podal okvirno sliko stanja na tem področju in razloge, zaradi katerih je deželna uprava v tem sektorju stopila na novo (kot prva v državi) pot.

To je bilo potrebno, je dejal Barnaba, ker je deželna uprava v teh zadnjih desetih letih prevzela velik del pristojnosti v tem sektorju, ki jih je dotlej imela država. Sedaj pa ima Dežela široke pristojnosti tako glede načrtovanja kot tudi glede finansiranja učnih programov. Za samo upravljanje tega sistema deželna uprava letno porabi okrog 35 milijard lir, katerim je treba dodati še stroške za razne investicije (novi centri in oprema).

Letošnji splošni načrt predvideva 630 tečajev, katerih se bo udeležilo skupno 14 tisoč tečajnikov, v glavnem mladih, ki so dokončali obvezno šolo. Tečaje je bilo po njegovih besedah treba prilagoditi zahtevam tržišča, oziroma proizvodnih sektorjev. Zaradi tega je bilo treba pripraviti nove programe za tečaje poklicnega usposabljanja; ti programi zaenkrat zadevajo mehanski, elektromehanski in elektronski sektor, poleg tega pa še sektor zadolžitev raznih del v uradih. Deželna uprava bo v tem okviru priredila 69 tečajev.

Če gledamo v odstotkih lahko rečemo, da ta nova didaktična ureditev poklicnega usposabljanja v deželi zadeva preko 80 odstotkov vseh tečajev.

Kako obvarovati izvir Rižane pred onesnaženjem ?

KOPER — Na marčevski seji skupščine bodo delegati skupščine skupnosti obalnih občin med drugim sprejemali tudi odlok o določitvi varstvenih pasov izvira Rižane in o ukrepih za zavarovanje voda. Gre za izjemno pomemben dokument, ki bi ga - resnici na ljubo - bržčas morali sprejeti že pred leti, dokument, ki je glede varstvenih režimov dokaj strog in sega prek meja koprske občine in drugih dveh obalnih občin. V enakem besedilu kot ga bodo sprejeli delegati skupščine skupnosti obalnih občin, naj ga bi sprejeli tudi delegati sežanske in ilirskobistriške skupščine na slovenski strani ter delegati skupščine občine Buzet na Hrvaškem.

Odlok določa štiri varstvene pasove, pri čemer je v prvem varstvenem pasu v neposredni bližini izvira najstrožji režim varovanja, kjer so, denimo, prepovedane uporaba kemičnih sredstev za zaščito rastlin, dovoljena samo gradnja objektov vodne oskrbe, ŽTO pa bo morala izdelati program ukrepov za preprečitev onesnaženja vodnega vira skladno z določili odloka in zakonskimi predpisi. Drugi varstveni pas je širše območje, kjer je dovoljena adaptacija stanovanjskih in gospodarskih objektov, reja živine samo z upoštevanjem pogojev, določenih v odloku, pri tem pa je izrecno opredeljeno, da so prašičje farme na tem območju prepovedane. Posebej je navedeno, kako se je treba ravnati ob prevozu nafte, naftnih derivatov in nevarnih snovi. Povsod, kjer nimajo kanalizacije s čistilnimi napravami - pa njihovo območje sodi v drugi varstveni pas, bodo morali to urediti. Tudi izgradnja novega vodovodnega omrežja ne bo mogoča, dokler ne bo zgrajen primeren kanalizacijski sistem. Pomembno je, da bo morala na tem območju postopno (v roku pet let, morebiti pa tudi kasneje) prenehati obratovati t.i. nečista industrija, torej dejavnosti, ki uporabljajo vodo in jo onesnažujejo bolj kot to dovoljuje pravilnik o nevarnih snoveh itn. V tretjem in četrtem pasu so ukrepi varovanja blažji, vendar še vedno strogi do te mere, da zahtevajo ekološko čistost in stroge varovalne ukrepe.

Glede na to, da morajo poleg skupščine skupnosti obalnih občin odlok sprejeti še v Sežani, Iliriski Bistrici in Buzetu, je moč pričakovati, da bo odlok dokončno sprejet in veljaven šele nekje do poletja letos. Dejstvo je namreč, da je za sežansko in bistriško občino precej obvezujoč, hkrati pa nekateri v njem neposredne koristi ne vidijo, čeprav je res, da bo upoštevanje odloka pomenilo tudi sistematičen pristop k reševanju in dvigovanju komunalnega standarda na območjih, ki jih odlok »prizadene«. Člani izvršnega sveta skupščine skupnosti obalnih občin so podprli tudi načrt aktivnosti za pripravo programa sanacije stanja in ukrepov za zavarovanje vodnega vira Rižane.

DUŠAN GRČA

Pomorsko gospodarstvo pogojujejo sistemski ukrepi

KOPER — Čeprav so Splošna plovba, Luka in 2. oktober minulo poslovno leto končali brez izgub, pa tudi z nekaj akumulacije, v kolektivih samih z uspešnostjo poslovanja niso zadovoljni in opozarjajo, da na njihove rezultate, ker so pač precejšnji izvozniki storitev, znatno vplivajo sistemske rešitve v ekonomskih odnosih s tujino in drugi sistemski ukrepi. Zato so na zadnji seji izvršnega sveta skupščine skupnosti obalnih občin ponovno podprli zahteve, da se, ob tem ko bo izvoz storitev izenačen z izvozom blaga, stimulacije za izvoz redno plačujejo, da se vodi aktivna politika realnega tečaja dolarja do ostalih valut in realnega tečaja dinarja, da se gradi tudi infrastruktura, ki Obale prometno ne bi osamila, da se rešijo problemi v zvezi z možnostmi delovanja carinskih con ter da se reši problem nakupa ladij v domačih ladjedelnicah.

Sicer pa so predstavniki omenjenih treh ozdov na seji izvršnega sveta predstavili poslovanje v minulem letu in načrte za letos.

V Splošni plovbi tako leto 1988 pričakujejo z več optimizma, saj kaže, da je ena od kriz v pomorskem prevozništvu mimo, saj se voznine, zlasti v prosti plovbi, že višajo in upajo, da bodo letos prepeljali okrog 3,6 milijona ton blaga, torej 5 odstotkov več kot v minulem letu. Seveda pa to še ne pomeni, da bodo »rešeni« problemov. Za tovor se je namreč v skladu s konvencijo o delitvi tovora treba še kako boriti in če hočejo izboljšati uspešnost poslovanja, morajo bolj izkoristiti ladijski prostor, imeti manj postankov v lukah, kar bo moč doseči tudi v okviru poslovnega sodelovanja z ostalimi evropskimi ladjarji. V Plovbi ob tem opozarjajo na nerealen tečaj dolarja, ki jim pogosto škodi, ko obračunavajo voznine tujcem. prav tako pa se v devizni priliv še vedno ne štejejo voznine, ki jih Plovba opravi za naše naročnike, ki plačujejo z dinarji, ladjar pa ima v prevozu predvsem devizne stroške. V tem letu kani Splošna plovba kupiti tri nove ladje (dve večnamenski kontejnerski ladji in eno ladjo za razsuti tovor), od tega dve preko svojega podjetja v tujini. Čeprav je bil sprejet dogovor o merilih za kreditiranje nakupa (prodaje) ladij pri nas doma, financiranje le-tega še ni jasno, kar pa ta hip konec koncev niti ni tako pomembno, saj so ladjedelniške zmogljivosti oddane že do leta 1990.

V Luki so minulo poslovno leto zaključili z nekaj akumulacije, dosegli so plan pretovora, dokončali pa tudi največjo naložbo v tem srednjeročnem obdobju - silos za žito. Kljub temu, da se je v uvozu pretovor blaga zmanjšal za 26 odstotkov, so s povečanjem tranzitnega prometa in tudi pretovora blaga v izvozu nadoknadili izpad in pretovorili nekaj nad 4 milijone ton blaga. Letošnji pretovor naj bi dosegel 4,5 milijona ton in to predvsem na račun dokončanja najnovejših naložb. Pomembno je tudi to, da se v Luki povečuje delež blaga v tranzitu, saj gre pri tem za izvoz storitev, s čimer so lani iztržili 20 milijonov dolarjev. V koprski luki nameravajo v okviru naložb letos zgraditi še dve hali za bombaž, obali za pretovor lesa, rekonstruirati kanijo terminal za tekoče tovore in seveda vlagati v novejšo, tehnološko popolnejšo opremo. Ob tem dodajmo, da je koprska luka med jugoslovanskimi po pomembnosti takoj za reško luko. V jugoslovanskih lukah so lani pretovorili 20,2 milijona ton blaga, od tega torej petino v koprski luki. Tu pa seveda opozarjajo še na dvoje: dokler ne bodo ponujene boljše možnosti za vlaganja v carinske cone, torej dokler ne bodo imeli podobnega odnosa do kapitala, kot ga imajo drugod, kjer ustanavljajo te cone, toliko časa koristi od carinskih con ne bo veliko; in drugo, kar žuli Luko, je strategija cestnega in železniškega razvoja. Ta je trenutno taka, da vodi v osamitev, izolacijo slovenskega okna v svet (mimogrede: tudi turizma ne bo moč razviti brez boljših cest), kar seveda slovenskemu gospodarstvu ne koristi.

V ladjedelnici »2. oktober« so lansko leto sicer zvozili brez težav, vendar zadovoljni še zdaleč niso. Poslovali so v mnogo težjih razmerah kot minula leta, saj so se remontna dela za naročnike iz Sovjetske zveze zmanjšala za polovico, za četrtino manj dela pa so imeli tudi v industrijski proizvodnji za Litostroj in Indus. Upajo, da bo letos bolje in da bodo v Sovjetski zvezi spet uspeli dobiti dovolj naročil, da bodo realizirali za 4 milijone dolarjev poslov, še 400 tisoč dolarjev pa naj bi zaslužili z remonti za zahodne ladjarje.

D. G.

DANIELLE STEEL 139.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelih

»Li mi ju je dal.«

»Svoji izbranki, kot vedno.«

Anne je opazka prizadela, vendar tega ni pokazala, že od mladih nog je bila pravi genij v skrivanju čustev. »Ne spomnim se, da bi si bila vidva kdaj posebno blizu.« Resnica te zelo odrasle izjave je presenetila Valerie.

»Kaj ima to opraviti s čemerkoli? Saj je moj brat, ne?«

»Potem pa včasih naredi kaj zanj.«

»Ne zanima se zame. Preveč dela ima s svojimi buziji.«

»Izgini iz moje sobe!« Anne se ji je grozeče približala, tako da je Val stopila korak nazaj. Silovitost v Anninih očeh jo je včasih prav prestrašila.

»Že prav, že prav, nikar se ne razburjaj.«

»Spravi se iz moje sobe, ti cipa!« Toda uporabila je neprave besede. Val je najprej otrpnila, nato pa jo je zlobno pogledala.

»Če bi bila na tvojem mestu, bi malce pazila. Meni niso naredili otroka, ki bi ga morala potem prodati.«

Tega Anne ni mogla prenesti. Zamahnila je proti Val in jo zgrešila, Valerie pa jo je pograbila za roko in z njo treščila po vratih. Zaslišal se je rezek pok, ki je pretresel obe dekleti. Nato pa si je Anne osvobodila eno roko in spet zamahnila. Tokrat ni zgrešila. Val je udarila natanko v sredino obraza, nato pa jo je, držeč se za roko, strmo pogledala. »Če boš še enkrat govorila z mano, ti mrha, te bom ubila. Jasno?« Val jo je zadela v tako živo in bolečo rano, da so se njene besede malone uresničile. Takrat sta vstopila Faye in Ward. Opazila sta Valin obraz in videla, da se Anne drži za roko, zato jima ni bilo težko ugotoviti, da sta dekleti izmenjali nekaj besed. Obe sta bili okregani, potem pa jima je Ward naredil ledene obkladke, čeprav je Faye vztrajala, da mora Anne v bolnišnico na slikanje. Pokazalo se je, da roka sploh ni počena, temveč samo močno zvita, zato so ji jo zavili. Opolnoči sta bili spet doma. Toliko, da sta prišli skozi vrata, ko je zazvonil telefon. Klicala je Mary Wells, ki je bila vsa histerična. Faye sprva ni razumela, kaj pripoveduje ... nekaj o požaru ... in božičnem drevesu ... potem pa jo je nenadoma oblil mrzel srh ... je gorelo pri njih doma ali pri Johnu? Začela je vpiti v slušalko, da bi izvedela, kaj se je zgodilo. Potem je prišel k telefonu Bob, ki je nezadržno jokal. Ward je dvignil drugo slušalko, da sta lahko hkrati poslušala njegove besede.

»Božično drevo pri fantih se je vnelo. Pustila sta prižgane lučke, ko sta šla spat. John je ...« Ni mogel več nadaljevati, slišala sta ihtenje njegove žene in nekje daleč, daleč v ozadju božično pesem. Ko sta Wellsova zvedela za novico, sta ravno imela goste in nihče se ni spomnil, da bi ugasnil glasbo. »John je mrtev.«

»O moj bog ... ne ... in Li?« Faye je samo še zašepetala te besede v slušalko, Ward pa je zaprl oči.

»Močno je opečen, vendar živ. Menila sva, da morate izvedeti ... Pravkar so naju poklicali ... na policiji so rekli ...« Faye ji ni mogla več slediti, zgrudila se je na stol. Anne pa jo je opazovala s prestrašenimi očmi. Vsi so pozabili nanjo, ona pa je strmela v svojo mater.

»Kaj se je zgodilo?«

»Bila je nesreča. Li je opečen.« Faye še ni mogla dojeti vsega, sunkovito je dihala. Kaj takšnega se ji še ni pripetilo, toda za trenutek je mislila, da bodo povedali, da je Li mrtev ... v resnici pa je umrl John ... John ... ubogi fant ...

»Kaj se je zgodilo?« Anne je že jokala, dvojčici pa sta se pojavili na vrhu stopnic. Faye ju je nejeverno gledala. Saj ni mogoče. Še pred nekaj urami se je pogovarjala z njim.

»Ne vem ... Lijevo in Johnovo božično drevesce se vnelo ... John je umrl ... Lionela so odpeljali v bolnišnico ...« Dekleti sta začeli jokati, Faye pa je planila na noge. Vanessa je nagonsko objela Anne, kar ji je mlajša sestra tokrat izjemoma dovolila. Ko se je Faye obrnila, je opazila, da Ward išče ključe avtomobila in tiho joče. Trenutek kasneje sta oddrvela iz hiše in pustila za seboj Anne, ki je jokala na kavču, medtem pa jo je Vanessa z eno roko gladila po laseh, z drugo pa držala Val.

V bolnišnici sta našla Lionela, ki so ga sprejeli zaradi globokih opeklin na rokah in nogah. Neustavljivo je ihtel, ko je poskušal Faye razložiti, kaj se je zgodilo.

»Poskušal sem ... mama, res sem poskušal ... Moj bog, mama ... toda dim je bil tako gost ... nisem mogel dihati ...« Med jokom ji je pripovedoval o dimu, o tem, kako je Johna zvlekel iz hiše in ga poskušal rešiti z umetnim dihanjem usta na usta, pa je bilo prepozno in še sam ni mogel več dihati.

*Knjiga je izšla pri **Založništvu tržaškega tiska** in je na razpolago v **Tržaški knjigarni***

Na včerajšnjem zasedanju glavnega sveta CGIL

Samourejanje stavke in javni sektor osrednji temi srečanja s Pizzinatom

V letu, ki se je komajda dobro začelo, si je sidnikat CGIL postavil več ciljev, ki niso ravno lahko dosegljivi. Po več letih je namreč začel spet obravnavati problem včlanjevanja, čeprav bi bilo napačno trditi, da s sedanjim številom članov ni zadovoljen. V Furlaniji-Julijski krajini šteje že 100 tisoč članov, vendar namerava svoje vrste še okrepiti. S primerno propagando, ustreznimi službami in nenazadnje s korenito notranjo preureditvijo, nameravajo sindikalisti CGIL privabiti več izobražencev, tehnikov in delavcev, ki delajo na raziskovalnem področju. Veliko vprašanje pa predstavlja ob vsem tem tudi samourejevanje stavk.

O tem in še o marsičem je bil govor včeraj na zasedanju glavnega sveta CGIL, ki se ga je udeležil tudi vsedržavni tajnik Antonio Pizzinato. Uvodni poseg je imel deželni tajnik Giovannino Padovan. Navedel je vrsto uspehov, ki jih je sindikat dosegel v zadnjih letih, ni pa obšel številnih odprtih vprašanj, s katerimi se srečuje celoten sindikat. Velik uspeh predstavljajo v glavnem na novo vzpostavljena pogajanja z vlado, ki je doslej prevečkrat in očitno zanemarjala mnenje in predloge sindikalnega gibanja. O tem jasno pričajo pogajanja za sindikalno platformo šolnikov, zdravstvenega in zasebnega sektorja, mnenja in predlogi za spremembo davčne politike ter neizpodbitne pravice do dela. Prav davčna politika na primer priča,

Antonio Pizzinato

kako so razlike med raznimi družbenimi sloji še vedno preveč kričeče in kako vlada ne ukrene ničesar, da bi jih končno zmanjšala. Sindikat postaja torej tudi važen politični subjekt, ki nekako "krajša" razdaljo med vladnimi krogi in državljani.

Kar se tiče samourejanja stavk pa se sindikat zaveda, da boj ne bo ne lahek, ne kratek. Že ustava pravi, da je stavka individualna pravica, ki pa mora biti nujno usmerjena v korist celotne družbe. Pravico do stavke in umestnost te skrajne oblike protesta pa si zadnje čase posamezne skupine krojijo po lastnem kriteriju. Očiten primer so cobasi. Sindikalna konfederacija si je v tem pogledu enotna, saj meni, da je treba najprej omogočiti jasno soočanje z avtonomisti in cobasi iz katerega bi lahko izluščili vzrok odklanjanja hegemonije in reprezentančnosti zveznega sindikata. Vsekakor pa mora samourejanje stavk privesti do temeljnih izbir. Dokument, ki ga je sindikalna konfederacija soglasno sprejela vsebuje več predlogov o samourejanju stavk: predvsem je treba oceniti že obstoječa pravila o stavkovnem gibanju; ugotoviti umestnost posameznih stavk in omogočiti pogajanja, ki bodo čimprej privedla do ugodne rešitve. Nadalje je treba stavkajočim zagotoviti — po predhodnem preverjanju upravičenosti stavke — najosnovnejše interese in končno, od pristojnih oblasti zahtevati, naj namestijo posebne komisije, ki bodo nadzorovale potek stavk in ugotavljale vzroke, ki so jih sprožili. Nenazadnje pa morajo stavkajoči delavci javnih služb in uprav zagotoviti prebivalstvu in uporabnikom vsaj minimalne storitve. O tem, kako bo mogoče v prihodnosti urejati tovrstne družbene konflikte, pa bodo odločali delavci sami z referendumom, ki ga bo sindikalna konfederacija kmalu priredila za 4,5 milijona odvisnih delavcev.

Prvo srečanje v Krožku Miani

Helsinška listina obvezuje tudi k spoštovanju manjšin

Upoštevanje človekovih pravic je bistvena postavka za obstoj katerekoli demokratične družbe. Še dandanes je v svetu premalo držav, ki celovito spoštujejo svoje državljane, in to kljub danim izjavam in podpisanim obvezam. Kršenje človekovih pravic se kaže v nestrpnosti oblasti nekaterih držav do manjšin in v grobem zatiranju prebivalstva, kot tudi v samovoljni premoči inštitucij v odnosu do posameznikov. Ravno tematika odnosa med državljani in oblastjo oz. inštitucijami bo v središču pozornosti letošnjega delovanja Krožka Miani, kot je povedal njegov predsednik Maurizio Fogar na prvem srečanju v letošnji sezoni. Krožek Miani se je tudi odločil za zbiranje pričevanj ljudi, ki so utrpeli katerokoli krivico in katerim bo nudil brezplačno pomoč pravnih izvedencev.

Gost prvega srečanja prof. Paolo Ungari, predsednik Komisije za uveljavljanje človekovih pravic pri predsedstvu vlade in častni predsednik Krožka Miani, je predaval na temo »Človekove pravice: od helsinške konference do preobratnega srečanja Reagan-Gorbačov«. Podčrtal je dejstvo, da helsinška listina vsebuje tudi postavko o potrebi po uveljavitvi človekovih pravic, ta pa je do danes ostala še neizpolnjena. V letih, ki so sledila podpisu sporazuma, so se odnosi med blokoma celo zaostrili. Avgusta 1985 so se ob praznovanju 10-letnice konference v Helsinkih srečali samo podtajniki petih držav podpisnic, vse mednarodne konference, ki so bile organizirane v duhu helsinške konference, so propadle. Prof. Ungaro trdi, da je temu v glavnem botrovala zaprtost in nedemokratičnost Sovjetske zveze in njenih zaveznikov. Sedaj se je situacija spremenila in SZ kaže z izvajanjem politike »perestrojke« večjo občutljivost za pravice svojih državljanov in za problem miru. Sovjetska vlada je pred nedavnim predlagala, da bi bila pomladi 1989 v Moskvi mednarodna konferenca o človekovih pravicah, kar je po mnenju prof. Ungara dober znak in vzpodbuda ostalim državam, da bi se je udeležile. Prof. Ungaro je tudi podčrtal vlogo, ki jo lahko imajo pri izvajanju politike miru in dobrososedskih odnosov narodne manjšine. Zato morajo države zajamčiti svojim manjšinam zakonite pravice, kar določa tudi helsinška listina, ki sta jo podpisali tudi Italija in Jugoslavija.

O odnosu, ki ga kažeta Italija do slovenske manjšine in Jugoslavija do italijanske, je spregovoril zgodovinar Galliano Fogar. Opozoril je na kritično situacijo, ki jo preživlja italijanska manjšina v Jugoslaviji, ki doživlja iz leta v leto večji upad števila svojih pripadnikov in ji danes preti nevarnost zaprtja številnih ustanov. Za to situacijo so odgovorne predvsem krajevne oblasti, ki ne izvajajo zakonov za zaščito pravic italijanske skupnosti, in to predvsem v SR Hrvaški. Precejšnje nezanimanje za usodo svojih sorojakov pa so pokazale tudi Italija in tržaške politične sile. Pri tem je Fogar izrazil upanje, da bo italijanska država čimprej priskočila na pomoč svoji manjšini in da bo končno izpolnila tudi svojo dolžnost do Slovencev v Italiji. (kp)

pismo uredništvu

Openski otroški vrtec v neustreznih razmerah

Na Občinah, znanem kraju neštetih pobud, se gremo novo družabno igrico: lov na vrtec!

Kot mati predšolskega otroka, ki se poslužuje pravice pošiljanja svoje hčerke v to javno ustanovo, se je moram udeleževati tudi sama.

V soboto, 23. januarja, je sanitarna inšpekcija na pobudo slovenskih in italijanskih staršev obiskala openski vrtec in ga zaradi stanja, v katerem ga je našla, zaprla. Dela, ki naj bi (po ravnateljičinih izjavah z dne 19. 12. 1987) trajala le v božičnih počitnicah, so bila namreč v polnem teku in podaljšana za neznano koliko časa. Od tedaj se ni nihče potrudil, da bi odprl vrtcu novo sekcijo kje drugje, kar bi edino lahko zagotovilo stalnost kraja in domače učiteljice.

Otroke že štirinajst dni (ne da bi z gotovostjo vedeli za koliko časa še) razpršujemo po treh vrtcih ravnateljstva, in sicer po ravnateljičinem pravilu: Kdor prej pride, prej melje! (Potrdila ga je na sestanku s starši 3. 2. 1988).

V Trebčah je prostora za 14 otrok. Če tam ni več prostora, potem moraš v Bazovico, če pa je tudi tam že prenapolnjeno, potem ti preostane le še Prosek. Poleg tega, da se sprašujem, zakaj moram svojega otroka v hladnih zimskih jutrih prevažati po kraški planoti in kako si pomagajo starši z Občin brez prevoznega sredstva do vrtca, v katerem ni zagotovljena niti navzočnost domače učiteljice, ker ji je zapora vrtca naprtila status suplentke, me obhaja tudi dvom, če so tisti, ki sedijo v slovenski šoli na odgovornih mestih, sploh sposobni opravljati (uspešno ali ne) svoje delo.

Reprezentančni slovenski vrtec v naših krajih (openski je s svojimi 47 otroki najštevilnejši) od 7. januarja deluje v čudnih in neustreznih razmerah. Kdo je kriv, da do takih nepotrebnih konfliktnih situacij sploh pride? Zakaj moramo — po zadnjih pogovorih z odgovorno ravnateljico — čakati šele ponedeljka — dneva slovenske kulture — za to, da bomo izvedeli, če bo odprta nova sekcija openskega vrtca za čas zapore domačih prostorov?

Kdo se igra s pravicami otrok?

Kdo mi bo na to odgovoril?

JELKA CVELBAR

Kje podpisati za strelišče na Občinah

Nadaljuje se zbiranje podpisov pod poziv državnim in civilnim oblastem za končno ureditev strelišča na Občinah, kjer je padlo več kot sto žrtev. Podpise zbirajo na vseh sekcijah VZPI-ANPI, poleg tega pa še: pri TPPZ P. Tomažič in pri mladinski skupini P. Tomažič v Bazovici, na sekciji PCI-KPI P. Tomažič Trst, v Prosvetnem domu na Občinah vsak dan od 17. do 20. ure in v Tržaški knjigarni.

Ker se bo zbiranje podpisov sorazmerno hitro končalo, vabijo pobudniki, naj se podpisniki čimprej in v čimvečjem številu odzovejo in s seboj prinesejo osebni dokument.

V Kulturnem domu jo prireja ZSKD

Jutri in v nedeljo osrednja prireditev ob dnevu kulture

Z odprtjem likovne razstave slikarja, fotografa in glasbenika Luciana Kleve se bo jutri v Kulturnem domu v Trstu začelo dvodnevno praznovanje dneva slovenske kulture, ki ga prireja ZSKD. Praznovanje nosi letos skupni naslov Povezanost med seboj, odprtost v svet v duhu kulture drugačnosti, pri čemer je mišljena naša, zamejska kultura, ki ni točen odraz matične (osrednje slovenske) kulture, niti ni enačica večinskih (italijanskih) kulturnih podob. To je obmejna, po nečem posebna, drugačna kultura, ki se je razvila na robu (ali stičišču) različnih kultur, v njo pa se vpletajo še drugi, za to območje značilni odtenki.

Dvodnevna prireditev bo skušala prikazati in raziskati vsaj delček te kulture, obenem pa bo tudi prikaz drugih tukajšnjih kulturnih ustvarjanj. Z likovno razstavo Luciana Kleve bo zastopana ustvarjalnost italijanske manjšine v Istri.

Odprtju razstave bo sledil nastop mešanega pevskega zbora Primorec-Tabor, zatem pa bo na sporedu srečanje na temo Novo sodelovanje kot predpogoj kulture sožitja, na katerem bodo sodelovali predstavniki Slovenskega kluba, TK Galerije, Skupine 85 in Krožka Istria.

V nedeljo popoldne se bo manifestacija nadaljevala z laboratorijem za otroke. Ob 16. uri bo na sporedu literarni popoldan s kulturnimi ustvarjalci različnih narodnosti, na katerem bodo sodelovali Miran Košuta, Tatjana Rojc, Gianfranco Sodomaco in Giorgio Depangher. Po video projekciji kraške in istrske arhitekture se bo praznovanje zaključilo s slavnostnim govorom psihiatra Pavla Fonde in nastopom glasbene skupine Istranova.

Motiv z razstave Luciana Kleve

KPI: danes in jutri programska konferenca

Tržaška federacija KPI bo danes in jutri imela svojo programsko konferenco na temo »Trst, ki ga bomo skupaj gradili: za napredni preobrat v bodočnosti naše pokrajine«. Konferenco, ki bo v veliki dvorani v Ul. Madonnina 19, bo danes ob 17. uri začel pokrajinski tajnik Ugo Poli s poročilom, ki mu bo sledila razprava. Ta se bo nadaljevala še jutri v dopoldanskih in popoldanskih urah. Dvodnevno zasedanje se bo končalo s sprejemom zaključnih dokumentov.

Podaljšan rok natečaja »Dnevi odprtih vrat«

Tržaška pokrajina sporoča, da je podaljšala rok za oddajo izdelkov za natečaj »Dnevi odprtih vrat« do 29. februarja letos.

Natečaja se lahko udeležijo dijaki nižjih in višjih srednjih šol, njegova tema pa je: »Kakšno bodočnost si zamišljam zase, potem ko sem si ogledal proizvodne strukture našega mesta«. Dijaki nižjih srednjih šol bodo svoje vtise narisali, dijaki višjih pa napisali. Predvidenih je 36 nagrad, in sicer v obliki bonov za nakup knjig v zneskih od 50 do 250 tisoč lir. Za slovenske šole so predvidene tri posebne nagrade.

Včeraj se je začel prvi tečaj za socialno-zdravstveno osebje

Včeraj se je na sedežu ENAIP (ustanova ACLI za poklicno izobraževanje) pričel prvi tečaj za socialne in zdravstvene delavce, ki ga prirejajo v naši deželi. Tečaj, ki ga je ENAIP pripravil v sodelovanju s centrom za posebno vzgojo CEST, nudi delavcem možnost, da izpopolnijo svoje znanje in da se seznanijo z novimi prijemi in metodami pri delu s prizadetimi osebami. Tečaj je namenjen izključno osebju, ki je že zaposleno v ustanovah za pomoč prizadetim.

Pomen pobude je nedvomno v tem, da gre za prvi tečaj te vrste v deželi Furlaniji-Julijski krajini. Italijanska zakonodaja je v zvezi s pomočjo prizadetim osebam namreč izredno pomanjkljiva, tako da trenutno ne obstaja niti ena visoka šola za izobraževanje mladih, ki bi se radi strokovno pripravili za ta poklic. Javne uprave sprejmejo socialno-zdravstveno osebje v službo, ne da bi bilo strokovno usposobljeno in izobraženo; pri tem zahtevnem poklicu se nimajo na kaj opreti, razen na svojo dobro voljo.

Zaradi tega je osebje CEST v sodelovanju z vodstvom ENAIP pred dvema letoma začelo snovati načrt za tečaje. Lani je deželna uprava odobrila tečaje in jih tudi finančno podprla. Letošnji tečaji so sicer namenjeni samo zaposlenim delavcem, v bodočnosti pa jih bosta ENAIP in CEST skušala prirediti tudi za začetnike.

Program tečaja so predstavili včeraj na tiskovni konferenci, na kateri so bili prisotni predsednik CEST Fausto Ferrari, deželni ravnatelj ENAIP Mario Paron in koordinatorka tečaja Helen Brunner. Tečaj naj bi udeležencem nudil psihopedagoško in širšo zgodovinsko-družbeno izobrazbo, ki bi jim omogočala interdisciplinarni in večstranski pristop do problemov posameznega pacienta ali skupine. V prvem sklopu predavanj bo govor o zakonodaji, o vlogi vzgojitelja za prizadete odrasle ter o prizadetih odraslih in njihovih družinah. Nato se bosta zvrstili še dve tridnevni srečanji o vzgojnem načrtovanju, o sredstvih za posege, o vsakdanjosti prizadetih ter o načinih, kako komunicirati z njimi.

Luca Carboni bo kmalu nastopil v našem mestu

V torek, 23. t. m., bo znani italijanski pevec Luca Carboni zaključil v Trstu svojo turnejo po Italiji. Nastopil bo v gledališču Rossetti, kamor bo prav gotovo privabil veliko število ljubiteljev lahke glasbe. Carboni sodi namreč v sam vrh italijanskih kantavtorjev.

Svojo pot je pričel v znanem krogu Lucia Dalle in v kratkem doživel velik uspeh. Njegova zadnja velika plošča je med najbolj prodanimi v Italiji.

Zdravje in prehrana

Združenje potrošnikov AGRISALUS bo prihodnji torek v dvorani Baroncini, Ul. Trento 8, priredilo predavanje o boleznih, ki jih povzroča nepravilna prehrana. Govorila bosta avtorica knjige »Prehrana in zdravje« dr. Silvana Lampariello Rosei in docent na inštitutu za higieno na tržaški Univerzi dr. James Meier. Predavanje se bo pričelo ob 17.30.

■ **Občina Milje sporoča,** da lahko občani, ki izpolnjujejo z zakonom določene pogoje, zaprosijo za zazidljive površine, ki jih določa načrt za ljudske gradnje »ex Fonderia« v Miljah. Na dodeljeni parceli si bodo lahko zgradili hišo. Prošnje morajo vložiti do 8. marca letos.

■ **V tržaški restavraciji »Al Bragozzo«** so v teku Dnevi kvarnerske kuhinje, ki bodo trajali do 8. februarja. Pobudo so pripravili v sodelovanju s Hoteli Haludovo iz Malinske na otoku Krku.

Posegi senatorja Spetiča pri vladnih krogih

Vlada naj ne dovoli, da bi izgubili še tistih nekaj uveljavljenih pravic

Gre za prošnje v slovenščini, za položaj SSG, za dvojezično poslovanje in za šolsko avtonomijo

Nezaslišano zavračanje slovenskih prošenj za javne prispevke, nevzdržni položaj Slovenskega stalnega gledališča, doklade za dvojezično poslovanje uslužbencev javnih uprav in avtonomija slovenske šole — to je nekaj najbolj aktualnih argumentov, ki jim je naša narodnostna skupnost v zadnjem času posvetila največ pozornosti. Na vsa ta vprašanja je v teh dneh opozoril vladne kroge v Rimu tudi slovenski senator Stojan Spetič.

Na vladnega predsednika ter na ministra za notranje in zunanje zadeve je vložil pismeno vprašanje v zvezi z grobim postopanjem deželne uprave Furlanije-Julijske krajine glede zavračanja prošenj za prispevke v slovenščini. Spetič se sklicuje na pravice, ki jih jamči posebni statut, priložen londonskemu memorandumu iz leta 1954 in potrjen z osimskimi sporazumi, ter poudarja, da je odločitev Dežele, po sklepu Računskega dvora, v očitnem nasprotju tako s sprejetimi mednarodnimi obvezami države, kakor tudi z raznimi izjavami o spoštovanju manjšinskih pravic. Zato poziva vlado, naj ne dopusti, da bi slovenski manjšini v Italiji odvzeli še tistih nekaj pravic, ki jih uživa po mednarodnih sporazumih in ki ji jih nalaga že samo spoštovanje ustavnih določil. Hkrati jo poziva, naj brez odlašanja spet zagotovi slovenskim državljanom in njihovim organizacijam temeljno pravico, da se lahko poslužujejo svojega materinega jezika v odnosih s krajevnimi in deželnimi oblastmi ter z državnimi perifernimi upravami.

Kot smo že na kratko poročali, se je Spetič v preteklih dneh zavzel pri notranjem ministru tudi za Slovensko stalno gledališče, ga seznanil z njegovim kritičnim gmotnim položajem ter ga opozoril na odgovornosti države, ki ni poskrbela za ustrezno podporo ter s tem dokazala, da ne razume potreb in vloge Slovenskega stalnega gledališča, ki odigrava nenadomestljivo vlogo v okviru kulturnih izmenjav med sosednimi narodi. Zato poziva vlado, naj v pričakovanju dokončne rešitve tega vprašanja, ki naj bi se odražala v odobritvi globalnega zaščitnega zakona za Slovence v Italiji, zagotovi gledališču in drugim slovenskim kulturnim ustanovam po nujnostnem postopku ustrezno podporo in omogoči nemoteno dejavnost.

Prav tako se mora vlada čimprej izreči o vprašanju doklade uslužbencem javnih uprav za dvojezično poslovanje, kot je predvideno po členu 60 predsedniškega dekreta št. 268 z dne 13. maja lani. Senator Spetič je pismeno vprašanje s tem v zvezi naslovil na ministrskega predsednika, na zakladnega ministra ter na ministra za notranje zadeve. Seznanja jih z dejstvom, da so te doklade že deležni javni uslužbenci Dežele s posebnim statutom Tridentinskega-Gornjega Poadižja, ni pa zagotovljena osebju tistih občin v Furlaniji-Julijski krajini, deželi s prav tako posebnim statutom, v katerih je zaradi prisotnosti slovenske manjšine dvojezično poslovanje obvezno. To pa zato, ker vlada ni zagotovila ustreznega finančnega kritja.

Četrto pismeno vprašanje je senator Spetič v teh dneh naslovil na ministra za šolstvo. Seznanja ga s sklepom slovenskih šolnikov s Tržaškega in Goriškega, da se ne udeležijo šolskih volitev iz protesta, ker slovenski šoli v Italiji ni bila zagotovljena ustrezna avtonomija. Hkrati ga vprašuje, kaj namerava italijanska vlada ukreniti, da bi slovenski šoli vendarle zagotovili konkretne možnosti sodelovanja za rešitev številnih problemov, s katerimi se sooča.

DUŠAN KALC

V prvi polovici marca

Letos spet sejem »Nauticamp« vendar bolj izviren in vabljiv

Priljubljeni sejem plovil, potrebščin za taborjenje in vsakovrstne rekreacije bo letos spet odprl vrata. Od 5. do 13. marca bo namreč na Tržaškem velesejmu Nauticamp, in sicer enajsti po vrsti. Lansko leto je ta prireditev odpadla iz tehničnih razlogov, namesto nje je uprava Velesejma priredila nekaj okroglih miz, na katerih so prišle do izraza želje in potrebe krajevnih podjetnikov, turističnih delavcev in trgovcev športnih artiklov. Hkrati pa se je tej sejemski prireditvi odpovedala tudi, ker se je njena vsebina vse preveč ponavljala.

Letošnji Nauticamp bo torej, tako vsaj napovedujejo, bolj vabljiv in izviren; razstavljena plovila, "kamperji", prikolice, šotori in še marsikaj bo sad najnovejše tehnologije in mehanike. Nenazadnje pa je ponovno uvedbo Nauticampa narekovalo tudi dejstvo, da se tržaški turistični delavci ogrevajo za navtični turizem, ki bi imel v Tržaškem zalivu zelo ugodne pogoje za razvoj. O tem priča tudi vedno večje povpraševanje tujih turističnih agencij po odprtju navtičnih pristanišč v tem delu Jadrana. Vendar novosti letošnjega Nauticampa niso samo v eksponatih in politiki turizma. Svoje sodelovanje so namreč ponudile tudi naravovarstvene organizacije, med temi zlasti WWF, ter športna združenja iz raznih krajev. Njihov namen je čimbolj zbližati mladino s športom v naravi, seveda pa ob splošnem spoštovanju okolja. Šolsko skrbništvo bo zato omogočilo tudi šolam, da si ogledajo letošnji Nauticamp.

Brezposelnim štipendije Deželne agencije za delo

Predsednik Deželne agencije za delo Mario Brancati je sporočil, da so razpisali natečaj za štipendije, namenjene brezposelnim delavcem, delavcem v izredni dopolnilni blagajni in tistim, ki tvegajo, da bodo potisnjeni na družbeni rob.

Ukrep bo koristil predvsem tistim, ki obiskujejo tečaje za specializacijo, prekvalifikacijo in strokovno usposabljanje v podjetništvu.

Natečaj ne predvideva nobenega izpita, dovolj je, da interesenti vložijo prošnjo na kolkovanem papirju, in sicer v tridesetih dneh po objavi razpisa v uradnem vestniku Dežele Furlanije-Julijske krajine, ki bo izšel 8. februarja. Rok je podaljšan na 60 dni za vse tiste, ki obiskujejo tečaje v tujini.

Skupna vsota, namenjena štipendijam znaša 550 milijonov lir, posameznik pa lahko prejme največ 10 milijonov lir oziroma 13, če se izobražuje v tujini. Prošnje je treba nasloviti na Deželno agencijo za delo, ki je nosilec pobude.

Na prisrčnem srečanju v Nabrežini

Sporazum o sodelovanju lovcev z obeh strani meje

Prejšnjo soboto se se v Nabrežini na Radovičevi kmetiji srečali predstavniki Obalno-kraške zveze lovskih družin in Društva slovenskih lovcev Furlanije-Julijske krajine »Doberdob« ter podpisali sporazum o sodelovanju med obema organizacijama. Srečanja so se udeležili vidnejši predstavniki, med katerimi bi omenili predvsem generalnega konzula SFRJ v Trstu Livija Jakomina in predsednika Obalno-kraške zveze Nerina Gobba-Gina. Goste je najprej pozdravil predsednik domačega društva Jože Pahor, ki je poudaril pomen sporazuma, ki zagotavlja zamejskim lovcem možnost vključevanja v društvene aktivnosti lovskih družin v okviru lovske Obalno-kraške zveze in jim priznava enake pravice kot domačim lovcem. Podoben sporazum z Goriško lovsko zvezo utrjuje že itak tesne in dobre odnose med slovenskimi lovci tostran in onstran meje in priča o prizadevanju zamejskih lovcev, da aktivno sodelujejo in posredujejo v odnosih med LZS in Italijansko lovsko federacijo. Sledili so pozdravi gostov, ki so se zaustavili predvsem ob poslanstvu, ki ga imajo lovci pri ohranjevanju ogroženih živalskih vrst, pri ravnotežju v naravi in varstvu naravnega prostora ter se spomnili številnih prijateljskih vezi, ki so se spletle med lovci, katerim meja ne predstavlja črte ločnice.

V sproščenem ozračju, kot se pač »zeleni bratovščini« spodobi, so se lovci zadržali še na »zadnjem pogonu« pozno v noč. (R. N.)

Pobuda Onkološkega centra za učinkovito zdravstveno vzgojo

Prek sredstev javnega obveščanja do prevencije rakastih obolenj

Zdravniška ekipa tržaškega Onkološkega centra je v družinskih posvetovalnicah priredila pred leti vrsto informativnih sestankov o prevenciji in zdravljenju rakastih obolenj, žal pa zaželenega učinka ni bilo. Ženske, ki so obiskovale predavanja, so že itak bile osveščene, do preostalega dela prebivalstva pa informacija ni pronicnila. Ko so se zdravniki pozneje spraševali, kako do njega in kako do učinkovite zdravstvene vzgoje, je kmalu postalo jasno: s pomočjo vpliva sredstev množičnega obveščanja. Arborejev Cacao meravigliao je torej poučen tudi na zdravstvenem področju, saj bo držalo, da malokdo redno obiskuje posvetovalnice, vsi pa beremo časopise in gledamo televizijo, oziroma reklamo.

O načrtu, kako naj se zdravstvena vzgoja, v našem primeru prevencija rakastih obolenj, prebije v našo zavestno spoznanje, je na tiskovni konferenci spregovoril včeraj odgovorni za Onkološki center dr. Giorgio Mustacchi. Da žanje njegova zamisel širšo podporo, je pričala prisotnost predstavnika KZE De Faventa, ravnatelja medicinske fakultete Basandra in predstavnic Italijanskega združenja za raziskavo rakastih obolenj, ki bo v veliki meri finansiralo pobudo.

Toda poglejmo konkretneje, kako bo načrt stekel. Od polovice februarja naprej nas bo pet tednov in v vsej pokrajini spremljala intenzivna informacija o najbolj pogostih vzrokih za nastanek rakastih obolenj in o koristnosti zgodnje diagnoze. O tem nas bodo opozarjali lepaki, napisi na avtobusih, časopisni oglasi in televizijski spoti, v katerih bodo nastopale znane osebnosti iz tržaškega gledališkega, političnega, športnega in znanstvenega življenja. Trenutek javne popularnosti pa bo tudi priložnost, da Tržačani spoznajo dejanski potencial Onkološkega centra, njegovo dosedanje delovanje, tako da se v ljudeh okrepi zaupanje v zdravstvene strukture. Kot je obrazložil izvedenec za sodobne tehnike množične komunikacije Fabio Racher, bodo nato preverili učinek kampanje: najprej bodo odbrali vzorec 10 tisoč ljudi, do katerih se bodo obrnili še pisno, pozneje pa bodo tisoč od njih vnovič kontaktirali prek telefona. Ta načrt naj bi ponovili še prihodnji dve leti, nakar naj bi prišli do verodostojnih zaključkov, če se zdravstvena vzgoja res da učinkovito širiti prek občil in reklamnih vzorcev.

Utemeljitev, zakaj so se za to potezo odločili prav v Trstu, je na dlani. Naše mesto je v primerjavi z drugimi italijanskimi mesti, pa tudi z evidenco, ki jo vodijo v nekaterih državah, med prvimi po številu nekaterih rakastih obolenj. Tako ima v tržaški pokrajini na vsakih 100 tisoč žensk 117 raka na dojkah, v Puglii in Basilicati pa le 36. Od skupnih 2000 primerov rakastih obolenj, kolikor jih letno zabeležijo pri nas, je tudi število primerov raka na pljučih, debelem črevesu (pri moških), ledvicah, prostati in v grlu nad poprečjem. Toda zakaj ima Trst ta nezavidljivi rekord? Dr. Mustacchi je mnenja, da je odvisno od spleta vzrokov, ki so različni za posamezne oblike raka. Jasno je tudi, da je Trst mesto ostarelih in da sta kajenje ter prekomerno uživanje alkohola avtocesta za raka na dihalih in jetrih. »Toda ne skrivajmo se za ostarelostjo mesta,« opozarja dr. Mustacchi. Kar najbolj vpliva na nastanek rakastih obolenj so sodobne življenjske navade in blagostanje: fizičnega dela ne poznamo več, gibljemo se malo, hranimo se preveč in slabo (uživamo npr. preveč živalskih maščob in mesa), hrana ni več naravna, ampak vsebuje hormone, barvila, konzervanse itd. Na ženske pa ima še dodaten vpliv dejstvo, da rojevajo manj otrok, da se za prvega odločijo veliko pozneje kot včasih, da jih veliko ne doji, da so tudi one vedno bolj podvržene stresu na delu. Vse te okoliščine očitno povzročajo hormonske spremembe, ki se nato odražajo na največji ženski žlezi — dojki.

Na včerajšnji tiskovni konferenci sta vsekakor izšli dve pomebni ugotovitvi: ni res, da je dovolj zgodaj moč odkriti le raka na dojkah in na maternici. Pravočasno se lahko diagnosticirajo tudi rakaste tvorbe na koži, črevesju, v ustih in grlu. Torej v vseh človeških delih in tkivih, za katere je možno direktno opazovanje. Druga ugotovitev je tudispodbudna: Onkološki center je na mednarodni ravni in je kos najbolj specializiranim zdravstvenim ter kirurškim potrebam, ne da bi pri tem pozabljal na lastno razvijanje raziskovalne dejavnosti. Ob vsem tem pa je prevencija njegov prvi cilj.

N. F.

Nobene podpore za pomorsko zvezo Lloyd-Kitajska

Komercialna morska zveza med Italijo in Kitajsko, ki jo opravlja Tržaški Lloyd (IRI-Finmare) ne bo mogla dobiti nobene državne podpore po tisti, ki jo je že prejela v začetni fazi. Tako je zatrdil minister za trgovinsko mornarico Giovanni Prandini v odgovoru na poslansko vprašanje tržaškega parlamentarca Colonija, in dodal, da za sedaj ne obstajajo pogoji, ki bi omogočili javno finančno pomoč. Eden izmed njih je namreč tudi ta, da bi morala tržaška ladjarska družba za to zvezo uporabljati lastne in ne najetih ladij.

Minister pa je hkrati zagotovil, da bo odnos države do pomorske zveze s Kitajsko v prihodnje odvisen predvsem od perspektiv prodiranja na tamkajšnje tržišče.

Z motorjem v peško

Na ortopedskem oddelku glavne bolnišnice so včeraj sprejeli 39-letno uradnico Sereno Stulle iz Ul. Farneto 4, ker je v popoldanskih urah bila žrtev prometne nesreče. Malo po 17. uri je prečkala Ulico Molino a vento v bližini hišne številke 103, ko je pripeljal motociklist in jo podrl. Ženska si je pri padcu zlomila desno ključnico in bo okrevala v 30 dneh.

Alessandra Di Pinta našli mrtvega na postelji

Mlad Tržačan žrtev heroina

Čeprav vsi mislimo, da je Trst imun do širokega uživanja mamil in nam resnično ni treba pogosto poročati o smrti zaradi uživanja prekomerne količine heroina, pa nas »bela smrt« včasih nepričakovano in boleče preseneti. Vsakič pa nas opozori tudi na dejstvo, da je v Trstu v resnici promet heroina velik in da nismo dovolj pozorni do pojavov emarginacije, človeške bede in osamljenosti. In tako nas je tudi včeraj presenetila vest, da je zaradi heroina umrl komaj 21-letni mladenič. Alessandro Di Pinto, ki so ga včeraj reševalci Rdečega križa in karabinjerji našli mrtvega na njegovem domu, bi čez dvanajst dni proslavljal svoj 21. rojstni dan, ko ga ne bi nesmiselna smrt prezgodaj odtrgala življenju.

Alessandro Di Pinto je stanoval pri teti, 54-letni Donati Santoianni, v Ul. Madonna del Mare 2. In prav v tistem majhnem in revnem, čeprav dostojnem stanovanju je Alessandro včeraj okrog 12. ure izdihnil. Ko je umrl, ni bil sam v stanovanju. Doma sta bila tudi njegova teta in tetin prijatelj. Vendar nihče se ni zavedel, da z njim nekaj ni v redu, dokler ni bilo že prepozno. Iz njegove spalnice je bilo sicer slišati nenavadno hropenje, vendar teta si je mislila, da fant med spanjem smrči. Ko pa se je nazadnje odločila, da gre pogledat, Alessandru ni bilo več pomoči: prekomerna količina heroina je ustavila njegovo srce. Fant je ležal prevrnjen na postelji in v žepu je še imel okrvavljeno injekcijsko iglo, na bližnjo omarico pa je bil položil vrečko z eno dozo mamila. Alessandro je bil le na pol oblečen: verjetno si je vbrizgal heroin, ko se je oblačil, ker je nameraval oditi z doma.

Alessandrova smrt je tragično presenetila njegovo teto. Fant se je v zadnjih časih namreč zdravil v centru proti mamilom CMAS, poleg tega pa že dalj časa ni užival heroina, ker je skoraj eno leto presedel v zaporu. Prav ta okoliščina pa je bila zanj usodna: njegov organizem se je namreč tako odvadil mamil, da ni več prenesel običajne doze heroina.

Alessandro je bil sicer že več let znan policiji. Iz zapora je prišel šele pred kratkim in je bil še na nadzorovani prostosti. Prvič so ga zaradi tatvine aretirali leta 1984, ko je bil še mladoleten, na začetku lanskega leta pa so ga aretirali skupaj s tremi osebami zaradi posesti mamil. Policija ga je poznala za narkomana, kaže pa, da mamil ni razpečeval in da je živel bolj samotarsko življenje, zlasti v zadnjih časih, ko so bili njegovi najožji prijatelji v zaporu.

Zadnje smrti zaradi prekomernega uživanja mamil je policija zabeležila na začetku 80. let. V sorazmerno kratkem obdobju sta takrat umrla dva fanta: prvi je vzel prekomerno količino heroina, drugi pa je zaužil šest ampul metadona. (bg)

Zapustil nas je naš dragi

Bernard Milič

(NARDO)

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

Žalostno vest sporočajo: sestri Zora in Valerija, nečakinje ter drugo sorodstvo.

Opčine, 5. februarja 1988

5. 2. 1983 5. 2. 1988

Ljudmila Vitez por. Umek

Manjka nam: tvoj mili pogled,
tvoj nasmeh, tvoj topli objem,
tvoja ljubezen.
V naših srcih vedno živiš.

Tvoja družina

Barkovlje, 5. februarja 1988

SDD slovenskim študentom

Podelili štipendijo in študijske podpore

Na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, Ulica Machiavelli 22, so konec januarja imeli kratko slovesnost ob podelitvi štipendije iz sklada Mihaela Flabjana za slovenske univerzitetne dijake. Za letošnje šolsko leto je prejel štipendijo v znesku dveh milijonov lir Peter Smotlak iz Mačkolj, študent mehanskega inženirstva na tržaški Univerzi. Pavel Di Marcantonio iz Nabrežine, Marta Pahor iz Jamelj in Sara Čok iz Trsta pa so prejeli študijsko podporo po 400 tisoč lir vsak.

Na naši fotografiji je trenutek s podeljevanja štipendije in podpor.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV

POVEZANOST MED SEBOJ, ODPRTOST V SVET

DAN SLOVENSKE KULTURE

Kulturni dom, 6. in 7. februarja

Spored:

jutri, 6. t. m.: ob 18. uri odprtje fotografske razstave LUCIANA KLEVE (v sodelovanju s TK Galerijo), nagrajevanje literarnega natečaja; **ob 18.30** nastop MePZ PRIMOREC TABOR - vodi MATJAŽ ŠČEK; **ob 19. uri** okrogla miza: NOVO KULTURNO SODELOVANJE KOT PREDPOGOJ KULTURE SOŽITJA, sodelujejo: Skupina 85, Slovenski klub, Krožek za istrobeneško kulturo Istria in TK Galerija; v večernih urah sprejem za kulturne delavce - nastop MS Pinko Tomažič, vodi Pija Cah

nedelja, 7. t. m.: ob 15.45 laboratorij za otroke (do 19.15), **ob 16. uri** LITERARNI POPOLDAN - sodelujejo: Miran Košuta, Tatjana Rojc, Giorgio Depangher in Gianfranco Sodomaco; **ob 18.30** SLAVNOSTNI GOVOR - govornik PAVEL FONDA, **ob 18.45** koncert skupine ISTRANOVA.

ars nova glasbena zadruga

CARNAVAL '88

Šotor - Briščiki

10. - 16. februarja 1988

SPORED:

sreda, 10. t. m.: otvoritev in ples z ansamblom HAPPY DAY

četrtek, 11. t. m.: ples z ansamblom HAPPY DAY

petek, 12. t. m.: ples in zabava z znanim slovenskim narodno-zabavnim ansamblom MARELA, sodeluje humorist STANE ROBLEK

sobota, 13. t. m: pustna noč z ansamblom FARAONI, po polnoči pa prijetno presenečenje

nedelja, 14. t. m.: country praznik s skupino PLAVA TRAVA ZABORAVA

ponedeljek, 15. t. m.: ples z ansamblom KVINTET MLADIH Z BLEDA

torek, 16. t. m.: velika pustna noč z ansamblom HAPPY DAY, sledilo bo nagrajevanje najlepših in najoriginalnejših mask.

Šotor bo odprt tudi vsako popoldne z brezplačnim vstopom.

Na razpolago bo domača hrana in pijača

Za informacije in predprodajo abonmajev obrnite se na: Ars nova zadruga z o. z., Nabrežina 144, tel. 040/200892 od 15. do 18. ure.

KD F. Prešeren in pustni odbor iz Boljunca

prirejata v gledališču F. Prešeren

Pustovanje

Spored:

četrtek, 11. t. m., od 20.30 do 0.30: žur in ples z ansamblom AGROPOP

petek, 12. t. m., od 20.30 do 0.30: igra ansambel POMLAD, nastop DRUŠTVENE PLESNE SKUPINE

sobota, 13. t. m., od 21. do 4. ure: igra ansambel HAPPY DAY

nedelja, 14. t. m., od 20.30 do 0.30: igra ansambel POMLAD

ponedeljek, 15. t. m., od 20.30 do 0.30: igrajo VESELI GODCI

torek, 16. t. m., od 21. do 4. ure: igra ansambel TAIMS

V nedeljo, 14. t. m., od 14.30 do 18. ure

Otroško pustno rajanje z zabavnim programom

Vsak večer no stop glasba, veliki video, dvorana v novem pust-looku, posebni tehnični in svetlobni efekti. Dobro založeni bife in...

Vabljeni!

SKD I. GRUDEN in ŠD SOKOL - NABREŽINA

sklicujeta

Redni občni zbor

ki bo danes, 5. februarja, ob 19. uri v prvem sklicanju in ob 20. uri v drugem sklicanju v društvenih prostorih.

Dnevni red: poročila, diskusija, volitve novih društvenih organov in razno.

KD I. Rapotec

vabi danes, 5. t. m., ob 20. uri na

proslavo ob dnevu slovenske kulture

Sodelujejo: Irena Žerjal, Nadja Švara, Aleksij Pregarc, Marij Čuk ter ženska pevska skupina Stu ledi.

Priložnostni govor Boris Pangerc.

Istočasno bo otvoritev slikarske razstave umetnika Borisa Zuljana, uvodna beseda Sergij Cesar.

gledališča

ROSSETTI

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu ponovitev De Filippove FILUMENE MARTURANO. Režija Egisto Marcucci. Igrata Valeria Moriconi in Massimo De Francovich. V abonmaju: odrezek št. 7. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

V torek, 23. t. m., ob 21. uri bo kantavtor iz Bologne **LUCA CARBONI** zaključil svojo turnejo po Italiji s koncertom v gledališču ROSSETTI. Koncert organizira SMEMO MUSIC v sodelovanju z VIDEOREALITY. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasaži Protti.

VERDI

Operna sezona 1987/88.

Nocoj ob 20. uri za red H/F četrta predstava Gounodove opere FAUST. Dirigent S. Argiris, režija F. Cavarra.

Danes ob 18.45 bo v mali dvorani gledališča Verdi (Ul. S. Carlo 2) muzikolog Franco Serpa spregovoril o Straussovi operi ARIANNA NA NAXOSU. Vstop prost.

Jutri, 6. februarja, bo na sporedu v gledališču Verdi šesta opera na repertoarju in sicer Straussova opera ARIANNA NA NAXOSU. Dirigiral bo Spiros Argiris, režiral pa Giulio Chazalettes. Ponovitve bodo 9., 11., 14., 20., 23., 26. in 28. februarja ter 2. marca.

LA CONTRADA

TEATRO CRISTALLO

Nocoj ob 20.30 bo ponovitev dela R. Pazzaglie RITORNATI DAL PASSATO. V glavni vlogi nastopata Riccardo Pazzaglia in Geppi Gleijeses.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo

V ponedeljek, 8. februarja, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti na sporedu koncert skupine AMERICAN QUARTET.

SKD Tabor - Openski glasbeni večeri - Prosvetni dom na Opčinah. V ponedeljek, 8. februarja, ob 20. uri ob Dnevu slovenske kulture KONCERT DUA ŠIŠKOVIČ: Črtomir Šiškovič - violina in Mojca Šiškovič - klavir. Na sporedu Tartini, Schubert, Merkù, Svendsen in De Sarasate.

kino

ARISTON - 15.45, 22.15 **Wall Street**, dram.,ZDA 1987, r. Oliver Stone, i. Michael Douglas, Charlie Sheen.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 **Qualcosa di travolgente**, dram., ZDA; r. J. Demme; i. M. Griffith, J. Daniels.

EXCELSIOR II - 17.30, 22.00 **Mak II 100**, kom., It.; r. A. Bido; i. R. Celentano, R. Lovelock.

EXCELSIOR I - 17.00, 22.00 **Oh, come sono buoni i bianchi**, r. Marco Ferreri; i. Michele Placido, Maruschka Detmers.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Contras**, vojni.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 **American College**, kom., ZDA; r. N. Balck, i. S. Kristel.

FENICE - 17.00, 22.15 **Balle spaziali (Space Balls)**, kom., ZDA 1987, r. Mel Brooks; i. Mel Brooks, John Candy.

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 **Attrazio ne fatale**, r. Adrian Lyne; i. Michael Douglas, Glenn Close, □.

MIGNON - 16.00, 22.15 **Fantasia**, ris., ZDA 1940, 120', r. Walt Disney.

EDEN - 15.30, 22.00 **Moana, la bella di giorno**, porn., □□.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Una moglie molto infedele**, porn. □□.

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.10 **I vizi segreti degli italiani**, porn., □□.

CAPITOL - 15.30, 22.00 **I Picari**, kom., It. 1987; r. M. Monicelli; i. G. Giannini, E. Montesano, V. Gassmann.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 **Full Metal Jacket**, dram., VB 1987; r. S. Kubrick; i. M..Modine, A. Baldwin, □□.

ALCIONE - 16.00, 21.30 **Andrej Roublev**, SZ.

RADIO - 15.30, 21.30 **La golosona**, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

šolske vesti

Ravnateljstvo srednje šole F. Levstik s Proseka z oddeljenimi razredi v Križu vabi ob 100-letnici smrti Frana Levstika na PROSLAVO, ki bo jutri, 6. februarja, ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku. Priložnostni govornik bo Miroslav Košuta, sodelovala bosta zbora domačega kulturnega društva.

Sindikat slovenske šole obvešča šolsko osebje, da poteče rok za predložitev prošnje za premestitev in prehod staleža za višjo srednjo šolo danes, 5. februarja, ter za osebje ATA 15. februarja. Obrazci za prošnje so na razpolago na sedežu SSŠ, Ul. Carducci 8/II, z naslednjim urnikom: torek, četrtek in petek od 16. do 17. ure ter sreda od 11. do 12. ure.

razne prireditve

KD Lipa vabi ob dnevu slovenske kulture na koncert Mladinske skupine P. Tomažič "SPOMIN NA BODOČNOST". Sodeluje MePZ Lipa. Koncert bo danes, 5. t. m., ob 20.30 v Bazovskem domu.

Glasbena matica vabi na nastop, ki bo v ponedeljek, 8. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani v Ul. R. Manna 29.

Slovenski kulturni klub - Ul. Donizetti 3 - prireja jutri, 6. februarja, ob Dnevu slovenske kulture LITERARNO-LIKOVNI NAGRADNI NATEČAJ namenjen vsem višješolcem. Tema, oblika in tehnika so proste. Izdelke izročite poverjenikom na šolah, sprejemamo jih tudi na sedežu v soboto ob 17. uri. Otvoritev likovne razstave in začetek recitala literarnih del bo ob 18.30.

Taborniki RMV Trst-Gorica vabijo člane in prijatelje na PUSTNI PLES, ki bo jutri, 6. t. m., ob 18.30 v prostorih krožka Polet na Opčinah. Vstop samo v maskah. Vabljeni!

PD Mačkolje vabi na PREŠERNOVO PROSLAVO - PRAZNIK KNJIGE, POEZIJE IN PESMI, ki bo v nedeljo, 7. t. m., ob 16.30 v srenjski hiši v Mačkoljah. Gost večera bo g. Dušan Jakomin.

Slovenska prosveta in Društvo slovenskih izobražencev vabita v ponedeljek, 8. t. m., ob 20.30 na PREŠERNOVO PROSLAVO, ki bo v Peterlinovi dvorani - Ul. Donizetti 3.

Slomškov dom priredi v nedeljo, 7. t. m., ob 17.30 v župni dvorani NAŠ PRAZNIK- Slomškovo in Prešernovo proslavo. Sodelujejo: šole Kajuh iz Gropade, Trubar iz Bozovice in šola Pesek. Pojeta zbora Skala in Slomšek, slavnostni govor bo imela prof. Nada Pertot.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 5. februarja

AGATA

Sonce vzide ob 7.22 in zatone ob 17.16 - Dolžina dneva 9.54 - Luna vzide ob 19.59 in zatone ob 8.34.

Jutri, SOBOTA, 6. februarja

PAVEL

PLIMOVANJE DANES: ob 4.45 najnižja -20 cm, ob 10.16 najvišja 35 cm, ob 16.43 najnižja -54 cm, ob 23.21 najvišja 43 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 9,1 stopinje, zračni tlak 1019,5 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 84-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Enrico Franco, Silvia Bidoli, Matteo Morterra.

UMRLI SO: 46-letni Mario Zoratti, 91-letna Romea Moscatelli, 61-letni Gaetano Coccolo, 68-letna Elda Turchetto, 61-letna Rossana Martini, 74-letni Romualdo Vanni, 97-letna Antonia Savron, 68-letna Maria Comar, 65-letni Eugenio Grasso, 77-letna Anna Chersovan.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 1., do sobote, 6. februarja 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SELJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

čestitke

Danes praznuje AMALIJA CASTELLANI svoj 93. rojstni dan. Ob tem lepem jubileju ji želi Avgust z družino obilo zdravja in sreče.

V Zgoniku praznuje danes prvo polovico stoletja naš

FRANKO

Da bi srečno in zdravo naskakoval še drugo polovico, mu iz srca želijo in čestitajo Marta, Peter in Igor.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je odprta razstava akademskega kiparja Moma Vukovića.

V studiu Tommaseo, Ul. del Monte 2/1, razstavljajo slikarji: Marinella Biscaro, Maurizio Donzelli in Silvestro Lodi. Razstava bo odprta po običajnem urniku do 14. februarja.

KD J. Rapotec - Prebeneg. Danes, 5. t. m., ob 20. uri bo v okviru proslave ob Dnevu slovenske kulture otvoritev slikarske razstave Borisa Zuljana

V galeriji Cartesius bodo jutri, 6. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarke OSSI CZINNER. Razstava bo odprta do 18. t. m. po običajnem urniku.

V galeriji S. Michele - Ul. S. Michele 8, bodo jutri, 6. t. m., ob 18. uriodprli skupinsko grafično razstavo.

razna obvestila

Foto Trst 80 obvešča, da bodo v bodoče običajne petkove seje ob četrtkih ob 20. uri pri ZSKD - Ul. sv. Frančiška 20/II.

Društvo slovenskih lovcev FJK »Doberdob« obvešča, da bo seja za tržaške člane danes, 5. februarja, ob 20. uri v prostorih doma »A. Bubnič« v Repnu. Zaradi pomembnosti številnih točk dnevnega reda prosimo, da se seje udeležijo vsi člani.

mali oglasi

OSMICO je odprl v Ricmanjih na št. 118 Berto Pregarc. Toči belo in črno vino.

DRVA ZA KURJAVO prodajamo po 15.000 lir stot. Tel. 040/421508 po 20. uri.

AKACIJEVE KOLE prodajamo. Tel. 040/421508 po 20. uri.

PRODAM avto primula, v dobrem stanju, po ugodni ceni. Telefonirati v večernih urah na št. 280675 ali 221441.

PRODAM četvero belih vrat - 0,80 m x 2,10 m. Tel. 229250.

PRODAM otroške smuči rossignol, dolžina 140 cm. Tel. 231864.

PRODAM mladiče nemškega ovčarja, rodovniške, odličnih staršev, cepljene. Informacije na tel. 0481/882317.

PRODAM traktor landini DT, 53 konjskih sil, skoraj nov, in traktor goseničar landini, 67 konjskih sil, letnik 1977. Tel. 0481/84741.

METRO MG TURBO (letnik april 1985) z radijskim sprejemnikom in bogato opremo, vzorno vzdrževan in garažiran, prodam za 6.900.000. Informacije po tel. 228906 (od 19. do 20. ure).

3-SOBNO POČITNIŠKO HIŠO-BRUNARICO pod Starim vrhom nad Škofjo Loko dajem v najem. Tušek - Cankarjeva 30 - Radovljica ali tel. 003864/74921.

NUDIM lekcije angleščine. Tel. na št. 200002 v večernih urah med tednom.

ZNANO gostišče "Pri studencu" v Dolini sporoča, da sprejema naročila za skupinska kosila ali večerje za kakršnokoli priložnost na primer za poroke, krste, birme in družinska ali druga slavja.

NUDIMO zaposlitev uradnici/ku knjigovodji, tudi začetnici/ku. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika v Gorici, Drevored 24 maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Uradnik".

VEŠČEGA knjigovodjo/kinjo z znanjem nemščine zaposli trgovsko podjetje. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika v Gorici, Drevored 24 maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Izkušen".

PRODAM seno v balah. Tel. 227240.

STANOVANJE v Ul. Seminario, vogal Ul. Carducci v Gorici, prosto, prodam. Za informacije tel. 0481/85302 v uradnih urah.

PRODAM krmo za živino (medica), imbalirano. Tel. 0481/776061.

prispevki

Namesto cvetja na grob Iginia Bogatca darujejo Adelina, Silvia, Dragica, Anita, Luči, Celi, Čana, Jolanda, Dušanka, Alba, Anamarija in Grozdana 60.000 lir za ŠD Mladina in 60.000 lir za ŠD vesna.

Namesto cvetja na grob Iginia Bogatca darujeta Nandi in Zofka Košuta 10.000 lir za ŠD Mladina.

V spomin na pok. Iginia Bogatca in Nado Ferfoljo darujeta Breda in Ladko Lozar 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

menjalnica

4. 2. 1988

Ameriški dolar	1235.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	734.—	Švicarski frank	898.—
Francoski frank	216.—	Avstrijski šiling	104.—
Holandski florint	652.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	202.—
Funt šterling	2180.—	Portugalski eskudo	8.—
Irski šterling	1930.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	189.—	Avstralski dolar	840.—
Grška drahma	8.—	Debeli dinar	0,82
Kanadski dolar	940.—	Drobni dinar	0,82

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

SCOMPARSO — Missing, ZDA 1982.
Režija: C. Costa-Gavras. Igrajo: Jack Lemmon, Sissy Spacek, John Shea, Melania Mayron. Drevi, 5. februarja, ob 21.30 na RAI 3.

Ameriški poslovnež pride ob izbruhu Pinochetovega državnega udara v prizadeto in okrvavljeno južnoameriško državo, da bi poiskal sina, ki je »izginil«. Pri iskanju se mu pridruži zaskrbljena sinova žena. Skupaj hodita od funkcionarja do funkcionarja, toda tako ameriški diplomat kot tamkajšnja oblast jima skušajo (neuspešno) prikriti umor »izginulega«, pa tudi podtalno dejavnost in vpletenost CIE v ta zločin.

Jack Lemmon, mimo svoje običajno komične drže, podaja res pretresljivo dramo in krizo vrednot, ki jo doživlja Amerikanec, ko se mora soočati s trdo roko in drugimi posledicami imperialistične politike ZDA. Ta je še zlasti represivna in daleč od duha jeffersonove ustave prav na meridianih južno od ameriške meje z Mehiko.

SABRINA, ZDA 1954.
Režija: Billy Wilder. Igrajo: Audrey Hepburn, Humprey Bogart, William Holden, John Williams. V nedeljo, 7. februarja, ob 14.15 na RTV Ljubljana.

Sabrina je očarljiva in zvedava hčerka šoferja bogate družine. S svojo naravno simpatijo in šarmom očara oba svoja gospodarja: lahkomiselnega in pustolovskega Davida in resnejšega, starejšega brata Larryja. Kdo od dveh jo bo končno zasnubil?

Ljubljanska TV predvaja pred tem filmom (ob 13.35) 70-minutni dokumentarec *Billyju Wilderju v počastitev*, ki prikazuje lik, življenje in opus tega enkratnega avstrijsko-ameriškega režiserja. Wilder se je rodil 22. junija 1906 na Dunaju. Kot scenarist in režiser se je prej formiral na Nemškem, sodeloval je s proizvodno hišo UFA v 20. in 30. letih. Ob vzponu nacizma je pribežal v Francijo, nato v Hollywood, kjer se je dokončno uveljavil z izdelovanjem res uspelih, prefinjenih, črnih, grenko-sladkih in tudi briljantnih komedij: *Bulvar Somraka, Veliki kernival, Nekateri so za vroče, Apartma, Poljubi me, Bedak idr.*

AI CONFINI DELLA NOTTE — Twilight Zone The Movie, ZDA 1983.
Režija: John Landis, Steven Spielberg, Joe Dante, George Miller. Igrajo: Dan Aykroyd, Vic Morrow, Scatman Crothers, Kathleen Quinian, John Lithgow. V ponedeljek, 8. februarja, ob 20.30 na Italia 1.

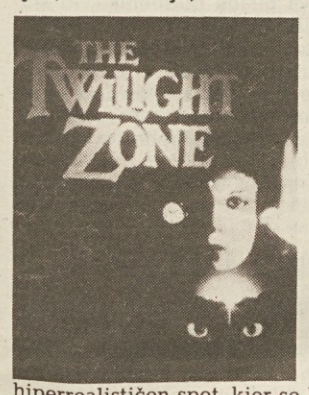

John Landis je posnel uverturo in prvi del tega štiridelnega omnibusa, ki povzema duh in vsebino znane ameriške TV nanizanke iz poznih 50. in 60. let *Twilight Zone*. Protagonist njegove zgodbe je tipičen in povprečen Američan, ki bo zaradi svojih predsodkov (na smrt sovraži Žide, črnce, rumenokožce itd.) hudo nastradal. Spileberg predlaga fantastično bajko o dobrem čarodeju, ki spremeni starčke iz nekega zavoda za ostarele spet votroke. Jeo Dante prikaže hiperrealističen spot, kjer se lepo, nič hudega sluteče dekle sreča s čudnim malim avtoštoparjem sredi ameriške pušča-ve. Avstralec Geoge Miller pa si je zamislil in realiziral obsurdno srhljivo letalsko dogodivščino.

Vse štiri minizgodbe so nekakšen poklon producentu nanizanke *Twilight Zone* Rodu Sterlingu (1924-75), s strani režiserjev, ki so se avtorsko formirali ne samo s filmsko kulturo, ampak še zlasti z gledanjem televizije.

IDEALIST, Slovenija 1976.
Režija: Igor Pretnar. Igrajo: Radko Polič, Milena Zupančič, Dare Ulaga, Marjeta Gregorač, Joško Lukeš. V ponedeljek, 8. februarja, ob 10.30 na RTV Ljubljana.

Mladi učitelj se pogumno bojuje za večjo prosvetljenost in izobraženost ljudstva, zato si prizadeva, da bi tudi v vasi, kjer uči, odprli čitalnico. To seveda moti predstavnike avstrijske oblasti, oportunistične in klečeplazne kolege, vse reakcionarne kroge. Prav ti mu onemogočijo, da bi sklical sestanek z »naprednimi« ljudmi, in dosežejo od šolskih oblasti, da ga predstavijo v zakotni kraj. Tam je še huje, Kačur se nesrečno oženi, predaja se vinu, nič več se ne briga za prosvetljanje. Čez nekaj let ga spet prestavijo v prvo vas, kjer je začel s svojim poslanstvom...

Kljub nekaterim preveč melodramskim poudarkom, je takoj spoznaven elegični in krepak slog Igorja Pretnarja, znanega Eisensteinovega učenca na moskovskem VGIK, ki je imel še posebno srečno roko pri tej vizualizaciji Cankarjevega Martina Kačurja.

MANHATTAN, ZDA 1979.
Režija: Woody Allen. Igrajo: Woody Allen, Diane Keaton, Mariel Hemingway, Michael Murphy, Maryl Streep. V torek, 9. februarja, ob 24.00 na RAI 3.

Woody Allen in protagonisti tega filma o New Yorku ljubijo in obenem po svoje sovražijo tole edinstveno mesto, ki je po besedah samega Allena »metafora sodobne dekadence«. In res, pod režisersko taktirko tega izredno samoironičnega židovskega komika, se sproži ob najlepših skladbah Georgea Gershwina neverjeten balet čustev, zvez, zalezovanj, grenkosladkih misli, konvencionalnih in nevarnih razmerij, psihoanalitičnih in talmudskih utrinkov.

Štiridesetletnega Isaaca (W. Allen) zapusti žena Jill (M. Streep) baje zaradi neke druge ženske. Zato se nesrečnež potolaži prej z mladoletno Tracy (M. Hemigway) in se za nameček zaljubi še v nežno Mary (D. Keaton), v nevrotično ljubimko prijatelja Yalea...

Nenavadni in občuten Allenov portret newyorške četrti, v kateri prebiva, je posnel z res pretanjeno črnobelo fotografijo Gordon Willis.

ČE — If, VB 1969.
Režija: Lindsay Anderson. Igrajo: Malcolm McDowell, Christine Naonan, Richard Warwick, David Wood. V sredo, 10. februarja, ob 20.05 na RTV Ljubljana.

Angleški filmski režiser in kritik Lindsay Anderson (1923) je, tako s svojim teoretskim kot s svojim ustvarjalnim režiserskim delom, bil med glavnimi pobudniki in utemeljitelji angleškega radikalnega družbenokritičnega gibanja »free cinema«. Njegova najbolj znana filma iz tega obdobja (50. in 60. leta) sta *This Sporting Life in If...*

Slednji prikazuje na drmatičen način znano, a tudi prikrito zakulisno dogajanje značilnega angleškega koledža. V osmih, epizodah, posnetih črnobelo in v barvah, Anderson analizira učinkovito in sarkastično najbolj nizkotne mehanizme in procese znotraj te avtoritarne inštitucije, ki posreduje le zastarelo znanje in militaristično nastrojenost... RTV Ljubljana ni mogla zbrati ustreznejšega filma za proslavo »usodnega« leta '68!

Pripravlja:
Boris Devetak

Nove plošče

WET WET WET

Novo leto je komaj za nami, zimska glasbena sezona je na višku, zato ni čudno, da se je na obzorju pojavil še en nov ansambel in to je Wet Wet Wet. Fantje škotskega porekla, točneje iz Glasgowa, so zablesteli predvsem zaradi briljantnega načina nastopanja, istočasno pa lahko rečemo zanje, da so izredni glasbeni talenti.

V glavnem se britanski ansambli ukvarjajo z rock ali pop glasbo, v tem primeru pa vam predstavljam "bledokožce", ki jim uspe izvrstno in mojstrsko usklajevati črnski soul s pop glasbo. Pesmi, ki so jih izbrali za novi album *Popped In Souled Out* so kot nalašč prirejene za temnopolte pevce. Poslušalce in ljubitelje soula pa razburja dejstvo, da se na platnici pojavljajo štirje popolnoma beli obrazi.

Te bodoče (vsaj upam) rock zvezde so Marti Pellow, Greame Clark, Tom Cunningham in Neil Mitchell, katerih srednja starost je... 21 let. Vsi so izvrstni pevci. Leader in duhovni vodja ansambla je Marti Pellow, ki je med drugim tudi v stalnem stiku z bivšim managerjem in producentom Tine Turner Willijem Mitchellom. Zdi se, da so fantje pristali v pravih rokah in upajmo, da bodo nadaljevali po zastavljeni poti, saj je njihova glasba kljub vsemu nova in sveža.

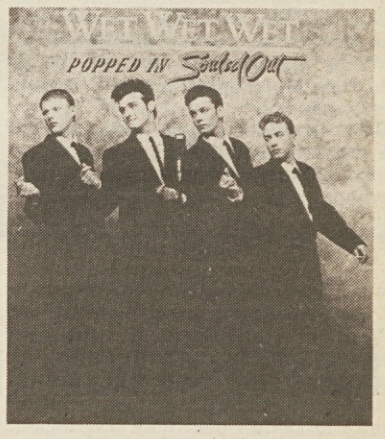

Pesmi v albumu so: *Wishing I Was Lucky, East Of The River, I Remember, Angel (Home And Away), Sweet Little Mistery, I Don't Belive, (Sonny's Letter), Temptation, I Can Give You Everything, The Moment You Left Me.*

SPOROČILO

Danes ob 18. uri bo nova radijska postaja RADIO VAL 101.1 MHZ oddala svojo prvo oddajo ob prazniku slovenske kulture. Iz goriškega Kulturnega doma bo neposredno prenašala slovesnost ob otvoritvi razstave slik Milka Bambiča.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina
9.35 Nanizanka: La duchessa di Duke Street
10.30 Dnevnik
10.40 Rubrika: Okrog nas
11.30 Nan.: La tata e il professore
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Pronto... è la Rai?
13.30 Dnevnik
14.00 Pronto... è la Rai? (2. del)
14.15 Glasbena oddaja: Discoring
15.00 Izobraževalna oddaja: Shede
16.00 Otroška oddaja: Big!, vmes igre in risanke
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Variete: Ieri, Goggi, domani
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Dove osano le aquile (krim., ZDA 1969, r. Brian G. Hutton, i. Clint Eastwood, Richard Burton, 1. del)
22.30 Dnevnik
22.40 Film: Dove osano le aquile (2. del)
23.20 Dokumentarec: Velike razstave
24.00 Dnevnik - zadnje vesti
1.15 Dokumentarec: Življenje živali

RAI 2

8.00 Prva izdaja in telovadba
9.00 Matineja: Italija se prebuja
10.00 Rubrika: V prijetnem počutju
11.05 Tečaj nemščine
11.30 Kviz: Paroliamo
11.55 Variete: Mezzogiorno è...
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Mezzogiorno è... (2. del)
13.40 Nadaljevanka: Quando si ama
14.30 Dnevnik
14.35 Športna rubrika: Oggi sport
15.00 Glasbena oddaja: D.O.C.
16.00 Nanizanka: Lassie
16.30 Kviz: Farfadè
17.05 Oddaja o zdravju in estetiki
18.05 Nan.: Il brivido dell'imprevisto
18.30 Dnevnik - kratke vesti
18.45 Nan.: Un giustiziere a New York
19.35 Vreme, dnevnik in športne vesti
20.30 Kviz: Conto su di te
22.20 Dnevnik - kratke vesti
22.30 Variete: Indietro tutta!
23.30 Dnevnik - zadnje vesti
24.00 Film: Kaan principe guerriero (fant., ZDA 1983, r. Don Coscarelli, i. Marc Singer, Tanya Roberts)

RAI 3

10.00 Tenis - Davisov pokal: Italija - Izrael (prenos iz Palerma)
12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Srečanje z zgodovino med preteklostjo in prihodnostjo
14.00 Deželne vesti
14.30 Tenis - Davisov pokal: Italija - Izrael (prenos iz Palerma)
16.00 Športna rubrika: Fuoricampo
17.30 Športni dnevnik: Derby (pripravil Aldo Biscardi)
17.45 Dokumentarna oddaja: Geo
18.30 Nanizanka: Vita da strega
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Rubrika: 20 let prej
20.00 Informativna oddaja: Scenografija v filmski prireditvi
20.30 Aktualno: Vroča linija
21.30 Film: Missing (dram., ZDA 1982, r. Constantin Costa Gavras, i. Jack Lemmon, Sissy Spacek, 1. del)
22.30 Dnevnik - vesti
22.35 Film: Missing (2. del)
23.35 Aktualno: Vroča linija (2. del)
0.05 Dnevnik - zadnje vesti

RTV Ljubljana

9.00 Zimski počitniški spored: 9.05 Biskvitki, 9.30 Kam, kje, kako med počitnicami
9.40 Dokumentarec: Dotik metuljev
10.10 Risanka
10.15 Informativna oddaja: Ex libris - Rezbarstvo
11.20 Rubrika: Studio je vaš
12.30 Mladinski film: Lassie - Nov začetek (ZDA)
17.35 Lutke: Kljukčeve dogodivščine - Kljukec kot pestunja
17.50 Nan.: Grizli Adams (ZDA, 1. del)
18.15 Dokumentarec: Rudjer Bošković - Dubrovčan in svetovljan
18.45 Risanka, nato Obzornik
19.25 Zrno, dnevnik in vreme
19.55 Zrcalo tedna
20.20 Nad.: Sever in Jug (19. del)
21.15 Dokumentarna oddaja: Zmagoslavje zahodne civilizacije (5. del)
22.10 Dnevnik
22.25 DP v smučanju: ženski veleslalom (posnetki)
22.35 Film: Gospod Abel (dram., Fr.-Švica, r. Jacques Doilon, i. Pierre Dux)

TV Koper

14.00 TVD Novice
14.05 Film: Oh, che bella guerra
16.20 Dokumentarec: Zdravila - prijatelji ali sovražniki
16.35 Nanizanka: A New Day in Eden
17.35 Nadaljevanka: Mamma Vittoria
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:
BENETKE — Mednarodno zasedanje o človekovih pravicah
VIDEM — O združevanju hranilnic
TRST — Predstavitev knjige o Mednarodnem zavodu združenega sveta
TRST — Krožek Istria o italijanski skupnosti v Jugoslaviji

19.30 TVD Stičišče
19.45 Rubrika: Mesto danes
20.00 Nanizanka: Doctors
20.30 Film: Da parte degli amici - firmato mafia (pust., r. Yves Boisset, i. Senta Berger, Sterling Hayden)
22.25 TVD Vsedanes
22.35 Film

CANALE 5

7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija
7.20 Risanke
9.00 Nanizanki: Arcibaldo, 9.30 General Hospital
10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito
13.30 Nad.: Dynasty
14.30 Kviz: Fantasia
15.00 Film: Furore sulla città (krim., ZDA 1952, r. William Dieterle, i. William Holden, Edmond O'Brien)
17.15 Nanizanka: Alice
17.45 Kviz: Doppio slalom
18.15 Nan.: Webster, 18.45 I cinque del quinto piano, 19.15 I Robinson
19.45 Kviz: Tra moglie e marito
20.30 Nanizanki: Dynasty, 21.30 SuperColby
22.40 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.40 Filmska rubrika: Première
0.50 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.50 Bonanza

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanka: La grande vallata
9.00 Film: La lupa (dram., It. 1953, r. Alberto Lattuada, i. Ettore Manni, May Britt)
11.00 Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Dolce Katy, Lady Oscar, Isidoro
14.30 Nadaljevanke: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore
18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie
19.30 Nanizanka: Quincy
20.30 Dokumentarec: Big Bang
21.30 Film: Il pianeta delle scimmie (fant., ZDA 1968, r. Franklin Schaffner, i. Charlton Heston, Kim Hunter)
423.30 Aktualno: Predsedniške volitve v ZDA
0.30 Nanizanki: Switch, 1.30 Il Santo

ITALIA 1

8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold
13.50 Variete: Smile
14.20 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.00 Nanizanka: Chips
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Belle e Sebastien, Gostbusters, Kiss me Licia
18.00 Nanizanki: Hazzard, 19.00 Starsky e Hutch
20.00 Risanka: Hilary
20.30 Film: L'allenatore nel pallone (kom., It. 1984, r. Sergio Martino, i. Lino Banfi, Gigi Sammarchi, Andrea Roncato)
22.30 Film: Amityville Possession (srh., ZDA 1982, r. Damiano Damiani, i. Burt Young, Rutanya Alda)
0.30 Nanizanke: M.A.S.H., 1.00 Alfred Hitchcock presenta, 1.30 Ai confini della realtà

TELEPADOVA

11.30 Nadaljevanke: Dancing Days, 12.30 Una vita da vivere, 14.00 Ai confini della notte, 15.00 Dancing Days
16.30 Nanizanka: Orazio
17.00 Risanke: Flash Gordon, 17.30 Ken il guerriero, 18.00 Mazinga, 18.30 Giatrus, 19.00 Masters
19.30 Nanizanka: New York New York
20.30 Film: Zappatore (dram., It. 1981, r. Alfonso Brescia, i. Mario Merola, Aldo Giuffrè)
22.30 Kviz: Colpo grosso
23.30 Šport: košarka
0.30 Film

TELEFRIULI

13.30 Nad.: Amor gitano
14.30 Dražba
15.30 Risanke
16.00 Glas. odd.: Music Box
17.00 Nadaljevanka: Diario di un maestro
18.15 Nadaljevanka: Papà Goriot
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Rubriki: Zelena dežela, 20.30 Večerjajmo skupaj
21.30 Športna rubrika
22.00 Aktualno
22.30 Dnevnik
23.00 Rubrika: Dan za dnem
23.30 Dražba
24.00 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, (7.40) pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Na goriškem valu (pon.); 9.00 Za vakogar nekaj; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zbornik: umetnost in kultura, izkustvo filma; 13.20 Naša pesem: Študentski zbor iz Kamnika; 13.40 Povejmo glasbo: LP tedna; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Rišite z nami; 14.30 Okoli po svetu; 15.00 Radijski roman: Doberdob (4. del); 15.30 Zbornik (2. del); 15.30 Krivi preroki; 16.00 Diagonale; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Revival za danes.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.00 Jutranjik; 8.05 Radijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Od Webra do Richarda Straussa; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov; 13.30 Melodije; 14.05 Govorimo angleško; 14.50 Človek in zdravje; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.; 18.00 Ansambel Avsenik; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 20.30 Slovencem po svetu; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Morje in pomorščaki.

RADIO KOPER
(slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.30 Aktualna tema; 18.00 Dance parade; 18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Zaključek.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in vreme; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prisrčno vaši; 8.40 Po vašem izboru; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Glasba; 11.00 Jezikovni pogovori; 11.15 Turistični itinerarij; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Glasba 14.35 Popoldne; 15.00 O kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Popevka tedna; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.00 Filmska glasba; 18.33 Glasba; 19.00 Operete; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 V svetu fantazije; 20.15 Mix Time; 21.00 Nočni val z Marijo in Igorjem; nato Nočna glasba.

Glede nove termocentrale v Tržiču

Deželno in pokrajinsko vodstvo KPI potrjuje opredelitev za referendum

V nedeljo, 28. februarja, bo v Tržiču posvetovalni referendum o gradnji nove termocentrale. Bolj kakor se bliža datum glasovanja, bolj glasne postajajo polemike med zagovorniki načrtovanega objekta, med tistimi, ki menijo, da bi bilo treba najprej sanirati sedanjo centralo in se odpovedati novim posegom in ne nazadnje med predstavniki ekoloških združenj. V bistvu sta se ustvarili dve grupaciji: na eni strani so zagovorniki referenduma, na drugi pa tisti, ki pozivajo občane, naj se glasovanja ne udeležijo. Tako stališče zagovarjata sindikalni zvezi CGIL in CISL, ki vidita v referendumu predvsem poskus manipulacije javnega mnenja in ki smatrata, da je bilo dosedanje informiranje o zadevi enostransko.

Jasno stališče v korist referenduma sta zavzeli deželno in pokrajinsko vodstvo komunistične stranke. V tiskovnem poročilu, ki je bilo objavljeno včeraj, stranka potrjuje svoje dosedanje stališče v korist referenduma in vabi občane, naj se glasovanja udeležijo in opredelijo proti novi centrali in zato, da se izvede sanacija v obstoječem objektu.

V dokumentu deželnega in pokrajinskega tajništva je izrečena tudi kritika na račun tistih organizacij, ki vabijo k bojkotu in s tem dejansko zmanjšujejo pomen, ki ga v demokratični ureditvi ima ljudsko glasovanje. Ob tem dodajajo, da je sklep o izvedbi posvetovalnega referenduma sprejel občinski svet v Tržiču z veliko večino glasov.

Komunisti so kritični tudi do zadržanja drugih političnih strank in posebej navajajo PSI. Socialisti so bili med pobudniki referenduma, zdaj pa zgleda, da se tej pobudi odpovedujejo.

Polemike se bodo predvidoma nadaljevale in stopnjevale. KPI bo v četrtek, 11. t. m., ob 18. uri pripravila javno razpravo o vprašanju gradnje novih energetskih objektov. Govoril bo Lorenzo Gianotti, ki pri vsedržavnem vodstvu stranke odgovarja za energetska vprašanja.

Odprto pismo tržiškemu županu

Pokrajinski tajnik sindikalne zveze CGIL za Goriško, Luciano Pini, je županu Tržiča naslovil odprto pismo. V njem opozarja na dosedanji potek dogodkov, na začetno pripravljenost pobudnikov referenduma, da se javnosti nudi čimširša informacija, obžaluje pa, da so se v zadnjem času stališča povsem spremenila. Tako menda v biltenu, ki ga bodo razdelili v Tržiču, pred referendumom in ki ga pripravlja Občina, ni bilo prostora za stališče sindikatov.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV ZSKD

DAN SLOVENSKE KULTURE

Danes, 5. februarja, ob 18. uri odprtje razstave slik

Milka Bambiča

Jutri, 6. februarja, ob 20.30 **osrednja proslava**

Srce mi drugo ustvari

Nastopajo člani Gledališke skupine Gorica in moškega pevskega zbora Jezero iz Doberdoba. Režija Janez Povše.

Slavnostni govornik

Sergij Pelhan

KULTURNI DOM GORICA

Ob jutrišnji prireditvi v Kulturnem domu

Izvajalci in oblikovalci iz domačega kroga

Prav je, da ob letošnji osrednji proslavi na Goriškem, ki bo jutri, 6. februarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici, posvetimo nekaj pozornosti nastanku in izvedbi te zamisli. Gre namreč za dejstvo, da bo program letošnje prireditve v celoti izveden s t. i. domačimi silami, izvajalci in ustvarjalci tukajšnjega področja. - Zamisel sega pravzaprav v predpoletni čas, ko je prišla omenjena pobuda s strani Zveze slovenskih kulturnih društev, kjer je že nekaj časa živela želja po povezovanju ustvarjalnih sil znotraj goriškega področja. Ne da bi namreč Zveza opustila aktivnosti po posameznih večjih ali manjših krajih, ki pripravljajo najrazličnejše programe znotraj svojih prostorov, se je istočasno porodila zamisel o združevalnih potezah. In tako je bilo sklenjeno, da bo naše goriško področje preizkusilo svoje moči ravno na Prešernov dan, ravno v času "Dneva slovenske kulture".

Tedaj je že skoraj pol leta delovala Gledališka skupina, ki je že nastopila na različnih odzivnih prireditvah; v tistem času je Moški zbor "Jezero" iz Doberdoba dokončeval snemanje svoje kasete "Kraška naša je dežela" na RTV Ljubljana; končno imamo na Goriškem režiserski kader, scenografski kader, mlade ljudi, ki obvladajo upravljanje z gledališko svetlobo in zvokom - treba je torej poiskusiti povezati vse te moči. Režiser Janez Povše je prevzel nalogo in skupaj z Rudijem Pavšičem že pred poletjem obiskal zbor "Jezero" v Doberdobu, zbor, ki ga vodi Ivan Klanjšček. Zboru je bilo treba predstaviti zamisel, po kateri bi poleg pevske funkcije prevzel še gledališko, se pravi prostorsko-pomensko vplivnost znotraj programa. Zanimivo je, da se je zbor zelo hitro ogrel za takšne vrste nastop, takoj so bile v paleti razmišljanja najrazličnejše vsebinske situacije, v katerih bo zbor agiral že skorajda kot igralsko in ne zgolj pevsko telo. Tedaj je bilo dogovorjeno, da se je treba o zadevi pogovarjati še večkrat, da bi bili na nastop čimbolje pripravljeni. Istočasno je pričela Gledališka skupina Gorica z naslednjo fazo svojega izraza: do tedaj je nastopala z branimi recitacijami, sedaj pa je dozorel čas za t. i. gledališko-prostorski nastop, ki seveda zahteva mnogo večjo mero suverenosti, znanja in izkušnje. Skupina je pričela z interpretacijami raznih Prešernovih pesmi ter se neposredno pripravljala na srečanje z gledališkim odrom in njegovimi zahtevnostmi - tukaj naj bi govorjena beseda zazvenela še močneje in izraziteje, poskušala naj bi postati sporočilo, izpoved, odmevnost. Vse to z nelahkimi in zahtevnimi Prešernovimi poezijami prav gotovo ni preprosto.

Režiser in vodja zbora Ivan Klanjšček sta izbrala pesmi, ki pridejo v poštev za proslavo, pesmi, ki soustvarjajo ali podpirajo svetlo-temno razpoloženjsko barvo, kakršna se slednja javlja v tako občuteni osebnosti, kot je to bil in je Prešeren. In potem so priprave precej časa potekale ločeno. - Za gledališki dogodek je bistvene važnosti organizacija odrskega prostora, njegova funkcionalnost in vtis. Scensko podobo je prevzel Silvan Bevčar, ki je v tem smislu pripravil že precej prireditev - dovolj se je spomniti Gregorčičeve proslave v Avditoriju jeseni leta 1986 - skupaj s kolegom slikarjem Vladimirjem Klanjščkom. Tedaj je bil že izgotovljen scenarij z naslovom "Srce mi drugo ustvari", ki ga je po dogovoru pripravil Janez Povše. Scenarij je dal bodisi zboru bodisi scenografoma možnost konkretnega in dokončnega izoblikovanja zamisli. Izoblikovala se je tudi ekipa Gledališke skupine Gorica, ki bo nastopila na Prešernovem večeru. Dušan Košuta, Alenka Florenin, Barbara Rustja, Laura Furlan, Adrijana Furlan, Iztok Devetak, ki se jim je priključila kot poseben poetični element še Vesna Češčut, so se stopnjevano lotili zahtevnega dela, zahtevnega vsaj za tako mlado skupino. Po drugi strani pa je bilo treba še organizirati in poiskati dva sodelavca, ki sta za odrsko postavitev te vrste ravno tako izredno važnega, da ne rečemo nepogrešljivega pomena, to sta oblikovalec svetlobe in zvoka. Tako je vodenje luči prevzel Rober Košuta, tudi že mnogokrat navzoč pri naših prireditvah, vodenje zvoka pa Peter Grusovin.

Najbrž je razumljivo, da bo tukaj našteta goriška ekipa storila vse, da bo Prešernov večer uspel kar najbolj, seveda po svojih močeh, res pa je tudi, da bo eden od ne manj pomembnih rezultatov prav gotovo dejstvo skupnega nastopa, združitve sil. Tovrsten dogodek bi namreč moral deliti našemu prostoru in nam vsem dodatnega prepričanja, da vendarle zmoremo pripraviti odrski dogodek, ki nikakor ni nezahtevna naloga. Takšno prepričanje pa seveda odpira pot tudi prihodnjim razmišljanjem in snovanjem.

Klavirski duo Frosini-Baggio

Občinska koncertna sezona Glasba in čas nocoj nadaljuje s predstavitvijo dveh mladih talentiranih izvajalcev, ki se v sklopu sezone izmenjujejo z že priznanimi koncertisti. Tokrat bosta na vrsti dva mlada glasbenika, ki sta se uveljavila v strogi selekciji mednarodnega komornega natečaja Lorenzi v Trstu, Cristina Frosini in Massimiliano Baggio. Gre za klavirski duo, ki se bo na goriškem koncertu predstavil s sporedom romatične Brahmsove glasbe.

Koncert bo ob 20.30 v avditoriju v Ul. Roma.

Zadruga CILA

V Gradišču, v tamkajšnji obrtniški coni bodo v petek ob 11. uri izročili namenu nove prostore zadruge CILA. Objekt so zgradili s prispevkom iz Goriškega sklada.

razstave

V galeriji Meblo v Novi Gorici bodo danes ob 18. uri odprli razstavo fotografij Nece Falk. Avtorico bo predstavil Aleš Debelak. Razstava bo odprta do 20. februarja.

izleti

SPD GORICA obvešča, da bo avtobus, ki bo v nedeljo, 7. t. m., odpeljal smučarje na Dobrač, vozil po sledečem razporedu: ob 7. uri s Korna, ob 7.10 iz Štandreža, ob 7.15 iz Sovodenj. Priporoča se točnost.

razna obvestila

Mladinski odbor KD Sovodnje prireja tečaj aerobike. Prijave do 6. 2. 1988 pri Nadji Fajt (tel. 882345) in Veri Lukman (tel. 882242).

SMReKK priredi 13. februarja v Kulturnem domu pustno zabavo. Vstop samo z vabili.

Mladinski krožek Gorica organizira pustni ples, v torek, 16. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici. Vstop samo z izkaznicami ali vabili, ki bodo na razpolago v ponedeljek, 15. februarja, od 15. do 18. ure v Kulturnem domu.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Attrazione fatale«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI 20.30 Molierova komedija »Il borghese gentiluomo«. Predstava za vojake. Nastopa gledališče Terzo Teatro.

VITTORIA 16.00-22.00 »Fievel sbarca in America«.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.

COMUNALE 18.00-22.00 »La casa dei giochi«.

Nova Gorica

SOČA 18.00 in 20.00 »Zadnje dejanje«. Filmsko gledališče — mala dvorana »Uradna verzija« ob 18.15 in 20.15.

DESKLE 19.30 »Neverjetni Malcolm«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Občinska lekarna v Štandrežu, Ul. San Michele, tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore, Ul. Fratelli Roselli 23, tel. 72340.

POGREBI

Danes v Gorici: ob 9. uri Rocco Gherbec iz bolnišnice San Giusto, v cerkev sv. Ivana in na glavno pokopališče, ob 10.30 Anna Scek iz bolnišnice San Giusto v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče, ob 12. uri Sergio Tuntar iz splošne bolnišnice na pokopališče v Ločnik.

pismo uredništvu

Pojasnilo Paola Del Ponteja

Čutil sem dolžnost, da razjasnim nekatere svoje izjave iz sestanka, ki se je vršil v Doberdobu 25. januarja, saj jih je vaš novinar napačno razumel in tako tudi poročal.

1. Presenetilo me je dejstvo, da so bile nasprotne dokladi za dvojezičnost le nekatere osebe, in to iz izključno političnih in legalnih razlogov, ki gotovo ne pripadajo tistim demokratičnim silam, ki se borijo za zaščito manjšine; na noben način pa me ni presenetila razprava kot taka.

2. Sploh nisem kritiziral pobude doberdobske sekcije KPI, ki je sklicala občane na razgovor, kritiziral sem le način, s katerim je bila okrogla miza zamišljena in pripravljena, saj je obstajala resnična možnost, in to sem tam tudi povedal, o popolni obdolžitvi občinskih uslužbencev.

3. Definiral sem kot »protizakonit in verjetno tudi protiustaven tisti člen občinskega pravilnika, ki nudi možnost za zaposlitev v tej ustanovi le tistim državljanom, ki obvladajo tudi slovenščino; izjavil pa sem tudi, da smatram ta člen za »odločitev z globokim političnim pomenom«. Ena stvar je torej izraziti tehnično oceno, druga stvar pa je dati politično oceno za to vprašanje.

Zavedam se, da prevajanje in sintetiziranje izjav lahko večkrat privede tudi do popolne spreobrnitve pomena teh izjav, kljub temu pa se mi zdi pretirano, da se me lahko smatra za nacionalista in antidemokrata.

Paolo Del Ponte

* * *

Govor je o dokladi za dvojezičnost. Z dvojezičnostjo se Slovenci po sili razmer soočamo vsak dan, na vsakem koraku. To velja še zlasti za nas novinarje, ki dober del našega dela opravljamo v italijanskem okolju. Pošteno povedano, na to smo se privadili, zaradi tega nam prevajanje iz enega v drug jezik ne povzroča prav nobenih težav in ni v našem načinu dela, da bi »popolnoma spreobrnili pomen izjav tega ali onega«. Tega nikakor nočemo, saj to ne bi nikomur koristilo. Moramo pa seveda razne izjave sintetizirati. Seveda po uvidevnosti novinarja. Za govornika je važno eno, poslušalce pritegne drugo, novinar pa seveda poudari to kar se mu je zdelo vredno omembe. K sreči nismo avtomi.

Zaradi tega smo trdno prepričani, da ni naš novinar napak razumel besed sindikalista ali drugih, ki so se javili v razpravo. Nikakor ni mislil in tega ni niti napisal (poglej Primorski dnevnik 27. januarja), da je sindikalist g. Paolo Del Ponte, ki je govoril na omenjeni okrogli mizi »nacionalist ter antidemokrat«. Če je kdo imel tako mnenje, to ni bil novinar Primorskega dnevnika, ki kaj takega sploh ni napisal.

V Vidmu zasežena zbirka kovancev in dragocenosti

Preiskovalci v Vidmu si prizadevajo odkriti izvor bogate zbirke rimskih kovancev , sponk, spominskih kolajn in drugih dragocenih predmetov, ki so jih zasegli jugoslovanskemu državljanu Josipu Hlebcu iz Nove Gorice.

Hlebca so prejšnjo soboto ustavili v Vidmu, v centru mesta. Policija je ugotovila, da je bil možakar v prekršku, ker ni imel pri sebi veljavnega potnega lista, marveč prepustnico. Ukrepali so zato v skladu s pooblastili in ga z napotnico pospremili do meje, saj je Videm izven obmejnega pasa, ki je predviden po maloobmejnem sporazumu. Torbo, v katerem so bili lepo spravljeni kovanci in druge dragocenosti so seveda zasegli. V nadaljevanju preiskave, predvsem z namenom ugotavljanja izvora blaga, pa so policijski organi včeraj odkrili, da so bile v torbi spravljene dragocenosti posebnega zgodovionskega in arheološkega pomena. To so potrdili tudi funkcionarji zavoda za spomeniško varstvo. V kolekciji rimskih kovancev (menda obsega preko sto kosov) je denar iz različnih obdobij rimske države, od konca republike do pozne antike. Tudi spone in drugi arheološki predmeti so iz različnih obdobij.

Mnenje strokovnjakov Zavoda za spomeniško varstvo je spodbudilo preiskovalce, da pridejo zadevi do dna in ugotovijo, če so zaseženi predmeti iz zasebne zbirke, ali pa je ozadje drugačno.

Fiat tipo tudi v Novi Gorici

Veliko smo v teh dneh brali o novem italijanskem avtu fiat tipo, ki ga je turinska tovarna predstavila kot vozilo, ki bo osvojilo evropsko in svetovno tržišče ter močno konkuriralo drugim podobnim vozilom. Novi avto so predstavili tudi na drugi strani meje, v Novi Gorici. Za to je poskrbela tvrdka Biauto iz Vidma, ki ima že nekaj časa sodelovanje z igralnico v Park hotelu v Novi Gorici. Lastnik tvrdke Bigot je tri primerke vozila predstavil prejšnji večer novogoriškim poslovnežem ter predstavnikom krajevnih ustanov.

Aretacija

V Gorici so aretirali 22-letnega senegalskega državljana Sowa Daouda, ker ni upošteval naloga o izgonu z državnega ozemlja, ki so mu ga 28. januarja izročili v Pordenonu. Daouda je bil v družbi dveh drugih Senegalcev.

prispevki

V počastitev spomina bratranca Izidorja, daruje Oskar Kovic 51 tisoč lir za Društvo za boj proti raku.

Za gospodarsko zadrugo Dol-Poljane so prispevali: Albert, Helena in Marica Ferletič 1.280.000 lir, Viktor Vižintin 720 tisoč lir.

Namesto cvetja na grob Pepce Prinčič por. Leban daruje bratranec Karlo Prinčič z družino 50 tisoč lir za Dijaško matico.

Za Kulturno društvo Andrej Paglavec v Podgori so prispevali: Vilma Bregant 50.000 lir, družini Levpušček-Vogrič 100.000 lir, družina Brajša 100.000 lir in družina Leban iz Pevme 100.000 lir.

V počastitev spomina sestre Helene, daruje Pavlina Komel 100 tisoč lir za Dijaški dom.

Pri Cankarjevi založbi izšla obširna in zajetna »Umetnikova pot«

Srečanje z B. Brechtom, enim najspornejših in najplodnejših ustvarjalcev tega stoletja

Ob izidu obširne in zajetne knjige z naslovom »Umetnikova pot«, ki jo je pred kratkim izdala Cankarjeva založba v Ljubljani, in ki zajema »spise in zapiske o gledališču, liriki in romanu, filmu, fašizmu, kritiki, realizmu in formalizmu, diktaturi in miru in tako naprej«, se ponovno srečujemo z enim najspornejših in najplodnejših ustvarjalcev tega stoletja, z Bertoltom Brechtom. Nemec, ki se je kalil v ruševinah dveh svetovnih vojn, skušnjavah in grozotah fašizma, v viziji revolucije, je bil pravzaprav filozof in umetnik hkrati, še več: lahko bi bil eden tistih, ki so nehote dokazali, da prodorna umetnost ne more brez poglobljene misli, pregleda nad zgodovinskim vrtiljakom in iskanja smisla v vsem tem človekovem stremljenju po vzpostavitvi vedno novega in novega življenja, ki je vkleščeno med nove pogoje, nevarnosti in preizkušnje. Brecht se je v tem smislu spopadel z zgodovino celovito in kot je bil po eni strani vsaj v začetnem obdobju fanatičen marksist, tako je po drugi strani njegova umetniška vizija navzoča ves čas na nekakšnem vzporednem kolovozu, da bi se šele v zreli dobi obe komponenti paradoksalno zlili v eno samo, namreč politika in umetnost. V zgodovini oziroma umetnosti je Brecht odkril glavnega krivca v meščanstvu, ki je po svoje večen fenomen, in ima svoje ideološke korenine v nikomur drugem kot v samem Aristotelu (!), ki je s svojo katarzično umetnostjo pravzaprav predlagal »vživljanje« in »sočustvovanje«, nekakšno življenjsko mehkobnost in šibkost, nasproti čemur je Brecht postavil »spoznavanje«, »razmišljanje«, »odtujitev« dogodkov, kar je proč od vsakršnega gnilega sentimentalizma. S pomočjo umetnosti spoznavamo zakone sveta in samega sebe, umetnost nam odkriva te zakone, zato naj s svojo problemsko ostrino apelira na osveščanje, spreminjanje sveta in človeka. Iluzija kot princip se mora umakniti — ta misel utegne biti še posebno važna — po Brechtu namreč nima nobenega smisla, da v gledališču pozabimo, da gledamo umetniški dogodek, zato naj oder pokaže svoja »rebra«, kulise in reflektorje, pesmi naj prekinejo dejanje in ga komentirajo, saj ko smo v gledališču, smo vendar v gledališču ne pa v svetu sanj.

Dandanes so Brechtova načela že dodobra izvedena v »praksi«, ne da bi se tega pravzaprav dodobra zavedali, močnejši smo v svojem spoznavalnem aparatu, po svoje tudi zahtevnejši, umetniške iluzije zatorej v tolikšni meri ne potrebujemo kot nekoč: če animator pred nami vodi lutko, potem nismo zaradi tega moteni, če na televiziji vidimo kamere, ki snemajo dogodek, potem je to že docela običajno, medtem ko je bil na pričetku življenja televizijskega medija največji spodrsljaj, če je režiserju ušla kamera na ekran. Ne nazadnje nas več ne razveseljujejo — vsaj v večini primernov ne — plehki sentimentalizmi vseh vrst, čeprav del televizijskega občinstva še vedno potrebuje »čustva na pladnju«.

Brecht je doživel svoj svetovni uspeh z »Beraško opero«, ki so jo dobri dve leti igrali na Broadwayju, umetniški višek pa verjetno s »Kavkaškim krogom s kredo«, ki postavlja Salomonovo razsodbo v prizorišče sovjetskega kolhoza. Svojo miselno in umetniško sintezo pa je zaobrnil v nekakšen nezaupljiv skepticizem. Trdil je, da je »svet docela brez smisla, če ga ne osmisli človek«, in v tem smislu je verjel v osmišljevanje, dosti manj pa v človeka, kakršen je slednji sedaj, ali vsaj v njegovem obdobju. Znan je bil po velikih kompromisih, ki jih je sklepal bodisi z enim bodisi z drugim sistemom, pripravljen je bil javno preklicati svoje komunistično prepričanje rekoč, da »nima hrbtenice zato, da bi mu jo kdo zlomil«. Do kraja skeptičen in v nekem smislu tudi zagrenjen je bil v svoji politični praksi: bil je avstrijski državljan, živel je v Vzhodnem Berlinu, dela je tiskal v Zapadni Nemčiji, denar pa je imel naložen v švicarski banki. Z ozirom na dejstvo, da je umrl pred dobrimi 30 leti, dandanes bolje razumemo njegovo ravnanje, saj je zgodovina sproščeneje osvetlila medvojno pa tudi povojno obdobje. Da pa je bil Brecht umetnik v najglobljem pomenu te besede, govori njegova misel, ki vedno ovira koga v razmišljanjih ali celo dejanjih: predlaga končno svobodo vsakršne umetnosti, z eno samo omejitvijo, da namreč določeno delo govori o vojni kot o nečem nujnem, naravnem, o nečem, česar pač človeštvo nikoli ne bo moglo odpraviti. Če pomislimo, da je neusmiljeno bičal krivice najrazličnejših vrst, da je celovito verjel v smisel človekovega dejanja in zgodovinskega razvoja, potem je večna »dobrota« umetništva v tem ustvarjalcu sporočilo, mimo katerega preprosto ni mogoče.

Bertolt Brecht

JANEZ POVŠE

Slovenski igralci ob kulturnem prazniku

Od predsednika izvršnega odbora Združenja dramskih umetnikov Slovenije smo prejeli:

»Slovenski igralci smo s svojim poslanstvom eden izmed prenašalcev umetniške slovenske besede na vsem slovenskem teritoriju. Ponosni smo, da lahko ob slovenskem kulturnem prazniku s svojim delom spomnimo, da igralski poklic in igralski ponos vse bolj zavestno prihajata k izpolnjevanju umetniškega poslanstva slovenske kulture. Zato smo za ta dan pripravili več manifestacij zunaj matičnih hiš in iz odrskih desk stopili na ulico, v šole, galerije in vas. Tako nameravamo v Ljubljani pred Prešernovim spomenikom ob vsakem vremenu pripraviti recitacijski maraton Prešernovih poezij od 12.00 do 16.00, v katerem bo okrog 50 igralcev neprestano recitiralo Prešernovo poezijo. Ob tej priliki bo tudi izveden »Krst pri Savici« v celoti med 15.00 in 15.45 uro.

V galeriji Feniks v Ljubljani bo zvečer ob 19. uri recitacijski večer Prešernovih poezij.

Mariborski kolegi bodo v gledališču med 12.30 in 14.30 v recitacijskem non-stopu obiskovalcem povedali celotni sonetni venec in vse gazele. Pododbor ZDUS v Celju pripravlja recitacije Prešernovih poezij po šolah, pododbor v Trstu pa načrtuje obisk Benečije. Kolegi v Novi Gorici pa bodo prav tako na svojem področju izkazali svoje poslanstvo.«

Nova zbirka poezij Istrana Depangherja

Giorgio Depangher je znan kot politični delavec in kot kulturni animator, posebno na področju spoznavanja in zbliževanja med tukaj živečimi narodnimi in jezikovnimi komponentami. Kot napredni Istran je posebno občutljiv na problematike strpnosti in sožitja ter to svojo občutljivost od časa do časa izraža tudi v verzih. V poeziji, ki odraža globlja čustva »obmejnega človeka«, ki je v vseh smislih Istran, a se čuti polnopravno doma tudi v Trstu in na nabrežinskem Krasu, kjer že dolgo let prebiva. Depangher (rojen v Kopru pred 46 leti) je pred kratkim izdal svojo tretjo pesniško zbirko z naslovom »Con l'altra parte di me« (Z ostalim delom sebe), v kateri dopolnjuje in bogati ustvarjalno pot, ki jo je pogumno pričel pred štirimi leti s svojo prvo zbirko »Il ginepro e il vento» (Brinje in veter) ter nadaljeval z zbirko »I silenzi nella città« (Molki v mestu), ki je izšla pri založniški hiši Rebellato. Zadnja njegova zbirka pa je izšla pri založbi Forum iz Forlija.

Avtor, ki je lani prejel prestižno nagrado na državni pesniški prireditvi »Nosside 87«, nadaljuje svoj intimistični in lirični sprehod po tržaškem Krasu, ki mu je zelo blizu, in med človeškimi čustvi, ki označujejo njegovo počutje na meji med latinskim in slovanskim svetom. Poda se v Tomaj, kjer sreča Kosovela in v Istro, v Štivan ter v Djedenco, kjer se Kras harmonično vtaplja v nabrežinsko morje. Pot ga nato zapelje tudi v Ljubljano, na Cankarjev Rožnik, ki ostaja še vedno preveč oddaljen od Trsta. Depangherjeva poezija je predvsem poezija tihih čustev in molka, ki ni več molk ljudi dvojezičnega področja, ki težko komunicirajo med sabo, pač pa je molk človeka, ki je nekoliko razočaran, ne nad svojimi idejami in ideali, ampak nad stvarnostjo, ki ga obdaja. Uvodno študijo je napisal profesor italijanske književnosti na rimski univerzi »La sapienza« Giuliano Manacorda.

SANDOR TENCE

Italijanska revija objavila Cergolyjevo »pravljico« o Levstikovem junaku

Martin Krpan, po celem svetu znan...

Kakšno presenečenje! Italijanska revija Casaviva, ki jo izdaja založba Mondadori, je v svoji januarski številki objavila povest o Martinu Krpanu. Ne gre pa za prevod Levstikovega dela, pač pa za predelavo zgodbe o Levstikovem junaku izpod peresa lani umrlega tržaškega pisatelja Carolusa L. Cergolyja. Pripis na koncu povesti, ki jo Casaviva pod naslovom »Il boscaiolo e l'Imperatore« (Gozdar in cesar) predstavlja za »Cergolyjevo pravljico«, opozarja, da je »pravljica« izvzeta iz Cergolyjeve knjige »Fermo là in poltrona« (izšla je pri istem založniku leta 1984).

Carolus L. Cergoly je vključil »pravljico« o Martinu Krpanu v četrto poglavje svojega predzadnjega dela »Fermo là in poltrona«. To poglavje nosi naslov »Martin Krpan, la sua cavallina e l'Imperatore« (Martin Krpan, njegova kobilica in cesar). Iz branja je že na prvi pogled razvidno, da je Cergoly dobro poznal Levstikovega Krpana. Imena protagonistov in krajev v povesti so ista ali (verjetno zaradi lažje izgovorjave) minimalno prikrojena za italijanskega bralca: Martin Kerpan, Imperatore Giovanni (cesar Janez), Berdaus, Vrh presso la parrocchia di Santa Trinità (Vrh pri Sveti Trojici), ministro Gregorio (minister Gregor). Tudi Cergolyjeva zgodba se povsem ujema z Levstikovo, samo nekoliko krajša je.

Nekatere podobnosti med obema tekstoma so res »presenetljive«. Tako na primer Cergolyjev Kerpan ob srečanju s cesarjevo kočijo prestavi kobilico s ceste »come di solito usava cambiare di posto una seggiola in osteria« (Levstik: »Bilo mu je, kakor komu drugemu stol prestaviti.«) Levstikov znani »Kaj bo, kaj bo, če se Brdavs ne ukroti?« dobi v Cergolyjevi predelavi takole obliko: »Che fare? Che faccio? diceva l'Imperatore, se questo Berdaus non sara domato...«. Levstikov in Cergolyjev Krpan (ali »Kerpan«) se bojujeta z Brdavsom istega dne: Levstik: »...bilo je ravno svetega Erazma dan«; Cergoly: »...era proprio il giorno di sant'Erasmo.«

Tudi načina, kako oba avtorja začneta povest oziroma »pravljico«, sta si nadvse podobna. Levstik uvodoma piše, da mu je zgodbo povedal Močilar (»Močilar mi je časi razkladal o nekdanjih časih... Nekoč v nedeljo popoldne mi je v lipovi senci na klopi pravil naslednjo povest:«). Tudi protagonist Cergolyjevega dela Alvise von Bribir izve zgodbo o Martinu Kerpanu, in sicer iz ust nekega Massariola (kakšna glasovna podobnost z Močilarjem!).

Ob tolikih podobnostih ne more biti dvoma, da je Cergoly »poznal« Levstika in njegovo delo. To je — posredno — tudi sam potrdil prav v prvi verziji »svojega« Martina Krpana. Cergolyjev Krpan je bil prvič objavljen leta 1980 v knjižni prilogi Tuttolibri turinskega dnevnika La stampa. Ta verzija se je nekoliko razlikovala od »pravljice« v štiri leta kasneje izdani knjigi »Fermo là in poltrona«. Vsaj ena razlika pa je za nas pomembna. Cergoly je namreč v prvo verzijo vključil samega Frana Levstika, in sicer kot eno od oseb »pravljice«: vodjo cesarske čete, ki je prispela na Vrh, da bi poiskala in odpeljala na Dunaj Martina Krpana. V knjigi je Cergoly to ime spremenil: preimenoval ga je v bolj avstrijsko »Franz Biberkopf«.

Prvo verzijo Cergolyjevega Krpana (tisto »s Franom Levstikom) je povzel in v hrvaščino prevedel zagrebški profesor Nedjeljko Fabrio in jo tudi vključil v Antologijo italijanskih povesti (1945-1980), ki je izšla leta 1984 v Zagrebu.

Po takem nedvoumnem »priznanju« se logično zastavlja vprašanje, od kod je Cergoly poznal Levstika in njegovega Martina Krpana. Njegova žena, Lydia Bratanic vd. Cergoly Serini, ki ji je avtor med drugim posvetil knjigo »Fermo là in poltrona«, nam je v telefonskem pogovoru potrdila, da je Cergoly poznal Levstika. Po njenem mnenju je najbolj verjetno, da je povest o Martinu Krpanu slišal v otroških ali mladeniških letih. Njegov oče je znal slovensko, prav tako hrvaško. Tudi Cergolyjeva mama je znala slovensko in hrvaško. Oba sta umrla, ko je bil Carolus še zelo mlad. Vpisala sta ga bila v avstrijske šole, tako da se Cergoly ni naučil slovenščine.

Gospa Lydia Bratanic nam je med pogovorom povedala še eno zanimivost. Spomnila se je, kako sta se z možem takoj po drugi svetovni vojni peljala večkrat v Sežano in obedovala v tamkajšnji restavraciji Triglav. V neki sobi so bile takrat obešene deščice z barvnimi slikami o zgodbi Martina Krpana. Morda so prav te »sličice« obudile v Cergolyju spomin na povest, ki naj bi jo slišal v mladosti, je domnevala gospa Bratanic.

V hotelu Triglav, ki pa se je do leta 1948 imenoval še Tri krone (po prejšnjem italijanskem imenu Tre corone) so imeli res naslikanega Martina Krpana. Kot nam je prijazno sporočila domačinka Jolka Milič, je bila v prvi sobi freska, ki jo je — okrog leta 1956 — naslikal slikar Milan Battista. Sličice, ki jih je omenila Cergolyjeva vdova, pa so bile bržčas panjske končnice.

Za nas pa je morda bolj kot to zanimiv drug podatek. Levstikov Martin Krpan je bil preveden v italijanščino že leta 1946. Prevedel ga je slavist Giovanni Maver, prevod pa je bil vključen v antologijo Novellieri Slavi, ki sta jo pripravila Ettore Lo Gatto in Enrico Damiani. Knjiga je izšla pri založniku De Carlo Editore.

Glede na podobnosti med Levstikovo povestjo in Cergolyjevo »pravljico« je prav možno, da je tržaški pisatelj poznal ta prevod in pri njem dobil »navdih« za svojega Krpana. »Povzemanje« ali »predelava« snovi pa že zastavlja novo vprašanje: ali je »povzemanje« (oziroma prevzemanje) istezgodbe zgolj plagiat ali pa gre za na novo oblikovano, predelano in zato originalno delo.

Jolka Milič je »izkoristila« prav prvo verzijo Cergolyjevega Martina Krpana (tisto iz leta 1980), da je pred leti v polemiki z Jožetom Javorškom v Novih razgledih pokazala, kako odmevna je slovenska literatura v svetu. Javoršek je zagovarjal tezo, da je naša književnost vse premalo odmevna, Miličeva pa mu je odgovorila, da ni tako, če jo celo italijanski književniki »kradejo in si jo prisvajajo«.

Vsekakor je težko določiti, ali si je Cergoly do tolikšne mere »prisvojil« Levstikovega Martina Krpana, da gre za plagiat, ali ne. To bi mogoče izluščila šele podrobna strokovna primerjava med obema tekstoma, kar pa presega naše delo in tudi ni naš namen.

S člankom ob objavi »pravljice« o Martinu Krpanu v italijanski reviji smo želeli le opozoriti na zanimivost, ki priča — čeprav posredno — o zanimanju za slovensko motiviko v italijanskem svetu. Levstikov Martin Krpan je izšel pred stotridesetimi leti (1858). Odtlej je doživel nešteto prevodov in, kot vidimo, tudi nekaj predelav, zaradi česar menimo, da rek iz naslova ni pretirano pretiran: Martin Krpan je res po celem svetu znan...

Š. Č.

Lani umrli tržaški pisatelj Carolus L. Cergoly

IL BOSCAIOLO E L'IMPERATORE

C'era una volta nella Carniola un montanaro possente e robusto di nome Martin Kerpan, di professione contrabbandiere di sale, che comperava a Trieste e qualche volta a Fiume, ma quasi sempre a Trieste.

Questo sale lo trasportava in groppa alla sua cavallina in bisacce di due quintali l'una e questo era il lavoro di Kerpan due volte e qualche volta anche tre volte al mese.

In una mattina piena di neve questo Kerpan con la sua cavallina saliva saliva per uno stretto sentiero gonfio di neve e lucido di ghiaccio, quando gli venne incontro una carroz-

segue

FIABA DI CAROLUS L. CERGOLY
ILLUSTRATA DA CARLO FRANZINI

170 - CASAVIVA

Za revijo Casaviva je Martin Krpan kar »pravljica« o gozdarju in cesarju

Fran Levstik

Pri naših onkraj Velike luže (6)

Oj Triglav, moj dom

JOŽE KOREN

In prišla je sobota, predzadnji dan našega bivanja v Torontu in z njo osrednji dogodek - koncert za slovenske izseljence v dvorani župnijske fare Brezmadežne.

Dopoldanske ure smo izkoristili še za razgledovanje po mestnem središču, pa smo pokukali v novo moderno konstrukcijo ogromne koncertne dvorane z več kot 2000 sedeži, precej podobno veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani, se povzpeli na najvišji 553,33 m visoki radijsko-televizijski stolp na svetu s panoramskim razgledališčem na višini 447 metrov, s katerega so še tako visoki nebotičniki pravi pritlikavci in s katerega seže pogled ob jutranji bistrini ozračja do skrajnih robov obzorja, skočili še na kakšen nakup v katero izmed ogromnih veleblagovnic - plaza imenovanih, pa so ure minile kot bi trenil. Še kratek skok domov k našim gostiteljem in že se je bilo treba odpraviti proti kar precej oddaljenemu, kot je tukaj pač vse daleč, farnemu središču na večerni koncert. Toda čeprav smo prišli še kar zgodaj, so se v dvorano že začeli zgrinjati ljudje od vseh strani in ob napovedani uri jih je bila dvorana povsem polna, morda tisoč, morda še več in bilo je praznično in razgreto kot v panju. Prišli so vsi tako iz krogov organizatorjev našega gostovanja, kot tudi drugi, ki redkeje prestopajo prag dvorane ali pa so ga morda celo prvič. In že to je bilo pomembno in veliko, saj je navsezadnje prav to bil tudi eden od ciljev tistih, ki si prizadevajo za združevanje izseljenskega sveta na široki osnovi narodne zvestobe in navezanosti na rodno domovino.

Oder, resnici na ljubo dokaj neakustične dvorane, je bil okrašen s kanadsko zastavo in trobojnico slovenskih narodnih barv in napisom »dobrodošli« in ko so se oktetovci pojavili na njem, je dolg aplavz še enkrat prekril naslovno pesem »Oj Triglav, moj dom« in komaj pustil do besede napovedovalcu Petru Čekutu, sinu starejšim Tržaškim Slovencem iz prvih povojnih let poznanega Vilka.

»Nocoj bo naša misel še čistejša. Združili se bomo in prav razumeli z univerzalnim jezikom, to je z glasbo, ki daje toplino in sega iz srca do srca,« in še: »Nocoj bo spregovorilo tržaško sonce, tržaški breg, slovenski Kras, da bo slovenska pesem vzvalovila prek Nanosa po ljubljeni slovenski zemlji med zamejske brate, ki si z lastno močjo utirajo kulturno pot,« je začel napovedovalec in predal besedo - pojočo besedo Oktetu za prvi del sporeda, ki je po uvodnih dveh Gallusovih polifonskih, segel v starejšo romantično in rodoljubno zakladnico, k Volariču, Mirku, Bučarju in Ipavcu in z vsako vžigal razpoloženje in navdušenje.

Pred začetkom drugega dela sporeda je pozdravil Oktet najprej titularni župnik fare Brezmadežne Janez Kopač. Citiral je besede Otona Župančiča:

Slovenska pesem vzpluj, vrzi se do nebes.
In po razponu tvojih kril
bo meril narod čilost svojih sil...

in nadaljeval: »Hvala vam, dragi gostje iz Trsta, hvala vam za vaš prihod med nas, hvala vam za slovensko pesem, ki ste nam jo prinesli in nas z njo povezali v eno slovensko družino. Bog daj, da bi ta koncert, ki ga prvič imate v naši dvorani, ne bil zadnji.«

Za njim je Oktet pozdravil v imenu kulturnega društva »Simon Gregorčič« kaplan Tine Batič: »Kako prav je, da smo Slovenci povezani med seboj, da imamo v naši sredi ljudi, ki nas spodbujajo k narodni zavesti in nam dvigajo ponos. Dragi člani okteta, hvala vam za vašo pesem, za vaše žrtve. V zamejstvu, kjer živite, ni lahko biti Slovenec! Zato je skupina, kot je vaša, še toliko bolj potrebna in pomembna. Naj vaša pesem omehča srca vsem in porodi dialog tudi tam, kjer ga govorjena beseda ne more.« In govoril je iskreno in premišljeno izbral besede namenjene oktetu, a še prej sami torontski izseljenski skupnosti.

Potem so fantje spet zajeli iz slovenske ljudske zakladnice, tokrat bolj obrobne, primorske in tržaške, koroške in prekmurske in z venčkom narodnih sklenili spored, pa potem še dodajali dokler niso tudi najbolj vztrajnim od ploskanja omahnile dlani.

Ob naslovu: sprejem na Inštitutu za italijansko kulturo v Torontu (na levi predsednik organizacijskega odbora za oktetovo gostovanje prof. Habjan); pod naslovom: župnik slovenske fare Brezmadežne v Torontu g. Janez Kopač pozdravlja člane okteta; ob strani: pri Gregorčičevem spomeniku v letovišču primorskega društva »Simon Gregorčič«.

Še pred dodatki je z odra v spremstvu fanta in dekleta v slovenski narodni noši spregovoril predsednik pripravljalnega odbora dr. France Habjan:

»Ko tržaški oktet skoraj zaključuje svojo turnejo po Severni Ameriki in Kanadi mi dovolite samo nekaj besed, ki naj tolmačijo čustva, ki so nas spremljala ob tem izrednem kulturnem dogodku ter besedo zahvale. Sodim, da je bil večer za slehernega bogato doživetje. Prisotnost tržaških gostov in njihova visoka umetnost pa še bolj potrjujeta dejstvo, da je bilo mesto Trst in njegova slovenska prisotnost v preteklosti močno povezana s Slovenijo, danes pa Trst vrši še važnejšo vlogo. Trst in njegova kulturna širina sta pozorišče, kjer se morajo najiskreneje srečevati vse tri Slovenije.

Prepričan sem, da nas bo sporočilo slovenske pesmi, katerega so prinesli tržaški prijatelji, še tesnejše povezalo, tako da bo tisto geslo, katerega ima danes sleherni Slovenec na jeziku in v srcu resnično... Slovenija moja dežela.«

In potem smo se v prostorni dvorani radostili in se spoznavali in razgovarjali in prepevali ob omizjih, zame osebno pa je bil večer še posebno lepo doživetje, ker so prišli na koncert tudi moji že 40 in več let v Kanadi živeči predvojni gimnazijski prijatelji iz Prekmurja. Potopili smo se v naša mlada leta in izbrskali iz njih spomine, lepe in tragične, ko je prišla vojna ujma in nas je razteplo in v vojnih letih prenekaterega tudi pobralo. Pa smo pregnali take misli in uživali v splošnem prazničnem razpoloženju.

Domov se nam sploh ni mudilo. Odzvali smo se povabilu enega najbolj marljivih organizatorjev, gospoda Stajana, in v njegovem stanovanju nenadejano prisostvovali predvajanju pravkar posnetega koncerta na video kaseto in tako še enkrat podoživeli nepozaben večer.

Koncert v Hamiltonu

Zadnji dan našega bivanja v Kanadi. Dopoldne je oktet pel pri maši v župni cerkvi Brezmadežne. Prostorna cerkev je bila polna do neverjetnosti. Prišli so tisti s sinočnjega koncerta in še drugi, da bi ujeli še zadnje akorde naših pevcev. Med pridigo je Tine Batič ponovil marsikatero misel, večkrat izrečeno v teh dneh, ko je govoril o slovenstvu in o slovenski domovini.

Pred cerkvijo in pred župnijsko dvorano so otroci - skavti prodajali jabolka za svojo organizacijo in kako bi jim mogel ponudbo odkloniti, ko pa so jih ponujali lepo po slovensko. Všeč so mi jabolka, pa sem jih tisto dopoldne pojedel več kot doma v nekaj dneh.

Skoraj vse, če ne popolnoma vse narodno delo med torontskimi Slovenci sloni na prostovoljnosti in svoj prispevek k organizacijskim in finančnim naporom naših gostiteljev je hotel dati tudi - tako so nam ga predstavili - eden največjih mecenov med izseljenci, Jože Kastelic, lastnik velikega gradbenega podjetja, ki je v Torontu in okolici zgradilo na stotine hiš in drugih gradbenih objektov. Vse skupaj nas je povabil na kosilo v Burlington v ekskluzivni Golf club na obali jezera prav nasproti Hamiltona, kamor imajo dostop le petičneži. Ponovim, kar mi je zaupal eden od naših gostiteljev, da je Jože Kastelic doma iz okolice Ribnice na Dolenjskem, s svojim denarjem krepko prispeval za obnovitev svoje med vojno požgane vasi in da tudi marsikatera zamisel ali pobuda med torontskimi izseljenci ne bi mogla biti uresničena brez njegovega mecenstva.

Bo že res, da velja tudi za kanadske razmere zelo premožnega podjetnika, toda ni vsak premožnež obenem tudi mecen.

Toda glavni dogodek tega poslednjega dneva je moral šele priti: koncertni nastop za slovenske rojake v župni dvorani sv. Gregorija v Hamiltonu, mestu z okrog 380.000 ljudi z močno železarsko industrijo. Med slovenskimi izseljenci v tem mestu prevladujejo Prekmurci, vendar pa je vseh izseljencev seveda precej manj kot v skoraj tri milijonskem Torontu. Pa kljub temu je bila velika polkrožna koncertna dvorana povsem zasedena. Oktet je na zelo prikupen način predstavil mladi slovenski župnik Franc Slobodnik, Mirko Slosar pa se je kar raznežil s svojim napovedovanjem pesmi.

Navdušenje občinstva je bilo tudi tukaj nepopisno in v svoji zahvali je g. Slobodnik dejal, da takšnega koncerta v tej dvorani še niso imeli, odkar obstaja. In je moralo biti že res, saj naših pevcev kar niso pustili z odra. Potem so se izkazale še prekmurske kuharice in v zahvalo jim je oktet kar v kuhinji zapel Tomčevo Teče mi vodica, milo in sanjavo, kot je mila in sanjava prekmurska ravan.

Naslednje jutro so nas gostitelji spremili na letališče, kjer smo si poslednjič segli v roke a ne samo za slovo, tudi za nasvidenje.

Presenečenj na tej turneji je bilo na pretek, pa vendar sem tik pred odhodom doživel še eno. Ker sem za ameriško policijo na torontskem letališču izpolnil napačni formular, ki ni ustrezal mojemu ameriškemu vizumu in ker se s policistko na prehodu v mednarodni del letališke zgradbe nisem mogel sporazumeti, kaj je pravrazprav narobe, me je odpeljala do šefa policije. Ta je vzel v roke moj potni list in ko je prebral moje ime in priimek se je dobrohotno posmejal in po angleško povedal, da je tudi on po dedih slovenskega porekla iz okolice Novega mesta in da se piše Jakše. Slovensko sicer ni znal, v potrdilo, da je slovenske krvi, pa je le povedal tri slovenske besede: vino, potica, kruh.

Potem je kar sam izpolnil drugi formular, mi prijazno segel v roko in zaželel srečno pot.

Slovenec pa šef ameriške mejne policije na kanadskem letališču. Tudi na daljavo je svet majhen.

In za konec...

Ko smo potem z Jatovim DC 10 leteli čez Atlantik in so ure minevale počasi in se je globoko pod nami širila brezmejna gladina morja, smo z mislimi bili še vedno na ameriškem kontinentu.

Kaj je pomenilo naše gostovanje našim ameriškim in kanadskim rojakom, kaj je pomenilo nam? Smo izpolnili njihova pričakovanja, so dnevi bivanja med njimi obogatili našo vednost o njih, naše predstave in razumevanje njihove stvarnosti danes?

Zase in za nas vse bi si upal trditi, da smo spoznali predvsem nekaj: da je slovenska zavest med njimi živa in da imajo slovensko domovino v srcih, da je slovenska pesem zanje sinonim za domovino, da domotožja ne prikrivajo, a ga ne doživljajo pasivno, pač pa v prizadevanjih, da bi ob novi materialni domovini živeli tudi z duhom, jezikom in kulturo resnične domovine, ki je vsakomur dana samo enkrat za vselej. Saj, čas nikoli vsega ne izbriše, preteklost se včasih lahko tudi zabubi v neko zavest, toda krog, katerega smo bili gostje, dela — to smo občutili — zavzeto in ne vedno brez težav, na tem, da bi čas izbrisal čim več, da bi tri Slovenije, tudi tista najbolj oddaljena od matice, bile en sam skupni in enotni kulturni prostor.

Če je pesem Tržaškega okteta k temu vsaj malo prispevala, potem smo danes zadovoljni in srečni.

(Odlomki iz dnevnika Jožeta Korena o gostovanju Tržaškega okteta v ZDA in Kanadi. Konec. Prejšnja nadaljevanja so bila objavljena 15. 1., 17. 1., 28. 1., 29. 1. in 4. 2.)

habitat
vestecasa s.a.s.
Drevored Verdi 40/42
TRŽIČ — Tel. 0481/40148
PERNICE — ODEJE — PREŠITE ODEJE — PREGRINJALA — ZAVESE — PREPROGE — RJUHE ITD.
STVARNA PRILOŽNOST PRIHRANKA PRI PRENOVITVI VAŠEGA STANOVANJA
TRADICIONALNI
ZIMSKI SEJEM
IZKORISTITE TO PRILOŽNOST VAŠ DOM VAM BO HVALEŽEN!

Tenis: uvodno kolo Davisovega pokala

Težko za Jugoslavijo

Teniški vrsti Italije in Jugoslavije bosta začeli danes proti Izraelu oziroma Indiji turnir za Davisov pokal.

Žrebanje parov za prva srečanja je bilo posebno slovesno v New Delhiju. Izvedli so ga na vrtu rezidence indijskega premiera Gandhija, ki je tudi lastnoročno izžrebal za prvo srečanje rojaka Vijaya Amritraja in Jugoslovana Bruna Orešarja. Prvemu srečanju bo sledil dvoboj Ramesh Krishnan - Slobodan Živojinović.

Indijski tisk je posvetil uvodu tega srečanja precejšnje zanimanje. Izraženo je bilo sicer prepričanje, da bo Indija zmagovalec, vendar naj bi Živojinović osvojil obe srečanji. Dvoboj bi utegnila odločiti igra dvojic, kjer izgleda domača ekipa homogenejša.

Italija in Izrael se bosta srečala v Palermu. Kot prva bosta igrala Cancellotti in Bloom, za njima pa bosta na igrišče stopila Canè in Mansdorf. Izraelski igralec je na svetovni lestvici višje postavljen od Canèja in je danes favorit.

Mansdorf ne bo igral v izraelski dvojici, vendar bo tudi Italija nastopila z mladim in neizkušenim Nargisom. Italijani so vsekakor favoriti za končno zmago.

Izraelske igralce spremlja v Palermu posebna skupina policistov, ki skrbi za njihovo varnost.

McEnroe ne bo igral v Evropi

WASHINGTON — Ameriški teniški igralec John McEnroe je izjavil, da se ne bo udeležil turnirja za nagrado Nabisco, ki se bo začel prihodnji teden v Lyonu in nato zaključil v Milanu. McEnroe, ki je že zdavnaj v padajoči paraboli svoje kariere, še vedno ni prebolel bolečin v hrbtu in boku. Igralec je že konec novembra prestal kazen zaradi nešportnega obnašanja, od tedaj pa ni več nastopal.

Zimske OI v Calgaryju - le še nekaj dni do začetka

Poudarek avtohtoni kulturi

Za srednjeevropske pojme bo središče zimskih OI v kraju Nakiska, ki je od Calgaryja oddaljen slabo uro vožnje. Z gore Allan bodo namreč speljane vse proge alpskega smučanja. Najvišja startna točka bo pri 2400 m nadmorske višine, spodnja baza pa pri 1500 m.

V Nakiski so povsem na novo izsekali 30 različnih smučarskih prog oziroma variant, v bogato zaraščeni pokrajini pa stvar ni povzročila pretirano hude krvi med idealisti. Področje je namenjeno razvedrilnemu smučanju. Tri sedežnice in več vlečnic lahko predela 4000 smučarjev na dan. Z umetnim snegom lahko prekrijejo kar tri četrtine vseh prog, zajamčena pa je popolna umetna zasnežitev olimpijskih v primeru pomanjkanja snega.

Nekoliko bolj na severu leži kraj Canmore, ki bo gostil klasične panoge. Urejenih bo za 62 km različnih prog z nadmorsko lego med 1350 in 1550 m.

Tako Nakiska kot Canmore spadata v pokrajino Kananaskis, katere ime je indijansko. Sploh so dali organizatorji precej pomena avtohtonemu domačemu prebivalstvu, ki v Kanadi ni samo getizirana turistična privlačnost.

V sklopu organizacijskega odbora deluje posebna komisija, ki ima nalogo pripraviti za čas OI razne razstave in kulturne prireditve. V tesnejši zvezi s stvarnostjo pa bo konferenca, ki bo zajela problematiko prelivanja domače kulture v splošno kanadsko in amerikansko.

Elitno prizorišče olimpijskih tekmovanj (hokej in umetnostno drsanje) in zaključne slovesnosti bo dvorana »Olympic Saddledome« (sedlo), zgrajena po že ustaljenem principu strehe, ki se iz strani spušča proti sredini. Gre za največjo streho take vrste na svetu, pod katero bo ob pravokotniku našlo prostora kar 20 tisoč gledalcev. Tribune so urejene tako, da je največja razdalja do sredine igrišča 61 metrov.

Ostala olimpijska prizorišča bodo v olimpijskem parku na zahodnem robu mesta (skoki, sankanje, bob in umetnostno smučanje kot ekshibicija), medtem ko bo na stadionu McMahon (50.000 gledalcev) samo otvoritev.

BRUNO KRIŽMAN

Šah: znani so skoraj vsi kandidati za svetovno šahovsko krono

Favoriti le dokazali svojo vrednost

ST. JOHN — V tem kanadskem mestecu so se zaključili kandidatski dvoboji za določitev izzivalca svetovnega šahovskega prvaka Kasparova, vseeno pa niso še znana vsa imena. Korčnoj ter Hjartarson in Sokolov ter Spargett so svoji srečanji na šest partij zaključili pri neodločenem izidu 3:3, tako da bodo morali svoja meča nadaljevati.

Na začetku je kazalo, da bo prišlo do več presenečenj, vendar pa se je nato vse obrnilo na »normalno«. Timman in mladi sovjetski as Salov sta namreč remizirala prvih pet partij, nato pa se je Nizozemec, ki zavzema tretje mesto na svetovni šahovski lestvici odločil, da bo zaigral zares in v odločilni tekmi premagal nasprotnika, ki pa si zasluži vso možno pohvalo. Podobno se je zgodilo s Portischem, ki je osvojil srečanje, ki je bilo na papirju brez favorita. Odločale naj bi nianse in drobne napake, kar se je tudi zgodilo. Madžar je osvojil ena samo partijo (peto) in vse ostale remiziral, kar je bilo seveda dovolj za napredovanje.

Izid med najmlajšim kandidatom, 23-letnim angleškim asom Niglom Shortom in sicer odličnim Madžarom Saxom je bil odločen že po dveh partijah, saj je otočan na začetku silovito potegnil in si priboril v tako kratkem meču odločilno prednost z 2:0. Podobno se je zgodilo z Angležem Speelmanom, ki je naravnost »zmlel« favoriziranega Američana Seirawana, ki zavzema zelo visoko mesto na svetovnih rang lestvicah. Izid je bil kaj kmalu na varnem, Speelman pa je dokazal, da sodi angleška šola v sam svetovni šahovski vrh, saj so taki šahisti kot Speelman, Short, Miles, Chandler in ostali res vrhunski.

Viktor Korčnoj

Jusupov, ki se je že v prejšnjem ciklusu za naslov svetovnega šahovskega prvaka povzpel zelo visoko, je tokrat rutinsko premagal mladega odličnega, a neizkušenega rojaka Ehlvesta, ki bo še bliskovito napredoval. Korčnoj je pri svojih 57 letih opravil pravi čudež. Z genialnim 24-letnim Islandcem Hjartarsonom je že izgubljal s 3:1, a je brez navideznega naprezanja izid izenačil. Sedaj je seveda on favorit za uvrstitev v četrtino finala kandidatskih dvobojev. Sokolova je pokopala lastna ošabnost. Bil je absolutni favorit na srečanju z domačinom Spareggettom, pa si je prednost točke zapravil v predzadnji partiji dvoboja in sedaj v nadaljevanju resno tvega.

Sedmim uvrščenim se bo v četrtfinalu pridružil še Anatolij Karpov, ki je seveda glavni in edini favorit za dosego finalnega dvoboja za naslov prvaka in bo po vsej verjetnosti prav on spet, že četrtič po vrsti, igral proti geniju iz Bakuja - Garriju Kasparovu.

Končni izidi: Timman - Salov 3,5:2,5; Portisch - Vaganjan 3,5:2,5; Short - Sax 3,5:1,5; Speelman - Seirawan 4:1; Jusupov - Ehlvest 3,5:1,5; Korčnoj - Hjartarson 3:3; Sokolov - Spareggett 3:3.

kratke vesti - kratke vesti

Košarka: Italija rutinsko ugnala Švico

ŽENEVA — Italijanska košarkarska reprezentanca je sinoči na kvalifikacijski tekmi za uvrstitev v finale evropskega prvenstva rutinsko premagala Švico z gladkim 112:81 (50:38). V italijanskih vrstah je bilo nekaj novosti. Tako je tokrat nostopil tudi mladi Cantarello, ki brani barve tržaškega Stefanela v B-1 ligi in ki je dal 15 točk. Med Italijani so se izkazali vsi, predvsem pa Binelli (28 točk), Carera, Dell'Agnello in Vescovi.

Nogomet: Radnični iz Niša premagal miljski Fortitudo

MILJE — Na sinočnji prijateljski tekmi med jugoslovanskim prvoligašem Radničkim iz Niša in domačim Fortitudom, ki nastopa v 1. AL so seveda slavili gostje s 3:1. Gole so dali Hakšić, Stavrić, Stojć ter Fabrizio Pulvirenti.

Nogomet: v Viareggiu Mehikanci presenetili Inter

VIAREGGIO — V drugem dnevu mladinskega nogometnega turnirja je najbolj presenetljiv izid dala tekma med Interjem in ekipo iz Ciudad Mexica. Z 2:1 so zmagali Mehikanci. Od italijanskih moštev je izgubila tudi Fiorentina. V celoti so bili zabeleženi naslednji izidi: Rangers Glasgow - Fiorentina 2:1, Genoa - Espanol 4:1, Milan - Porto 1:0, Roma - Stuttgart 3:0, Ciudad Mexico - Inter 2:1, Parma - Partizan 1:0, Napoli - Dukla 0:0.

Rally po Švedski: odjuga botrovala nezgodam

KARLSTAD — Nenavadno visoka temperatura je spremenila med nočjo zapadel sneg v blato. Piloti, ki imajo vozila v glavnem opremljena za zimske pogoje, so se večkrat znašli v težavah. Šved Ericsson je zavozil s cestišča in izgubil 4 minute. Zaradi hujše okvare na motorju je moral Salonen odstopiti. Po prvem dnevu vodi Markku Alen (lancia delta).

Kolesarstvo: Saronni zmagal v Španiji

MADRID — Na dirki "Ruta del Sol", ki služi kolesarjem, da daleč od srednjeevropske zime dosežejo primerno formo za pomladanska tekmovanja, je v drugi etapi zmagal Italijan Saronni. 164 km dolgo pot je prevozil s poprečno brzino skoraj 40 km na uro. Na skupni lestvici vodi Nizozemec Van Hooydock.

Jutri predavanje pri JK Čupa v Sesljanu

Jure Šterk o regati preko Atlantika

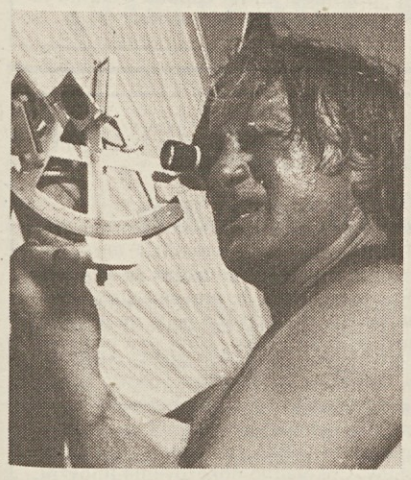

Znani slovenski jadralec Jure Šterk bo jutri dvakrat gost jadralnega kluba Čupa iz Sesljana. S pomočjo diapozitivov bo namreč predaval na temo »Mini transat 1987 - doživljaji na Atlantiku v besedi in sliki«. Kot znano, je Šterk že dvakrat preplul Atlantik. Februarja 1984 se je prvič podal preko luže s svojim »Amonom« (iz te izkušnje je napisal knjigo »Ruleta na Atlantiku«) , drugič pa »organizirano«, to izkušnjo pa bo tokrat opisal. To je bilo namreč oktobra in novembra lani, ko se je udeležil znane, popularne in prestižne regate »Mini transat«, ki poteka od francoskega pristanišča Concarneaua pri Brestu do Fort Au Franceja na Martiniki pred Karibskim morjem.

Mini transat ima dva superlativa: je najdaljša regata preko Atlantika, obenem pa tudi za najmanjše jadrnice (do 6,5 m). Jasno je torej, da bo to predavanje zanimivo in poučno posebno za najmlajše, ki bodo znanemu jadralcu prisluhnili ob 16.30. To prvo predavanje je namreč namenjeno izrecno tečajnikom in tekmovalcem v kategoriji optimistov pri Čupi, pa tudi vsej mladini sploh. Vsem mladim navdušencem Čupe, ki so uspešno prestali tečaj bo predavatelj izročil knjigo o svoji prvi poti preko oceana.

Zvečer ob 20.30 pa bo Šterk ponovil predavanje za starejše, ki jih jadranje in vse, kar je v zvezi z morjem zanima. O tem Šterkovem podvigu je bilo namreč že dosti govora, saj je bil prvi Jugoslovan, ki je uspešno zaključil Mini transat, poleg tega pa je bilo lani na Atlantiku izredno slabo vreme. Vsekakor zanimiva izkušnja, ki jo bo jutri posredoval tistim, ki jih to zanima.

Uspešen tečaj pri TPK Sirena

Pred kratkim se je pri Tržaškem pomorskem klubu Sirena začel tečaj za upravljanje bark na motor in na jadro, ki ga vodi znani kapetan Sandro Chersi. Tečaja, kot vidimo na sliki, ki smo jo posneli na sedežu tega pomorskega kluba v Barkovljah, se udeležuje lepo število bodočih izkušenih jadralcev, ki bodo, po uspešnem zaključku slednjega, dobili navtični patent za upravljanje teh plovil. Tečaj je razdeljen na teoretski del, ki je na sporedu trikrat na teden, in na praktični v obliki jadranja na odprtem morju.

Košarka: medšolski turnir

Običajne žaljivke

Nautico - Žiga Zois 103:95 (48:59)

ŽIGA ZOIS: Arena 20 (2:3), Simonič, Paulina 4, Stanissa, Barini 25 (7:9), Škrk 16 (4:6), Rupel, Kovačič 5 (3:4), Smotlak 25 (3:6).

V tretji tekmi medšolskega turnirja so naši predstavniki višje šole Žiga Zois zapustili igrišče poraženi, kljub temu pa ostajajo možnosti za uvrstitev v polfinale precejšnje, saj našim zadostuje zmaga proti šibki peterki šole Petrarca. Glede tekme proti šoli Nautico je treba omeniti, da so do poraza naši prišli v neobičajnih pogojih in okoliščinah. Ekipa šole Nautico je sestavljena iz osmih povprečnih in dveh res dobrih igralcev, ki sta Ruaro in Del Ben.

Večjo pozornost so naši polagali na Ruara, ki je dobro igral pod košem, a je dosegel 24 pik, neverjetno pa je zaigral Del Ben, ki je zadeval z vseh mogočih in nemogočih pozicij, dosegel kar 58 točk in je morda v celi tekmi zgrešil 5 ali 6 metov. V 23. minuti je bil rezultat 65:50 za naše: malokdo je verjel v možnost zmage domačinov, kljub skrajno nešportnemu obnašanju domačega občinstva, ki jih tekma s športnega vidika sploh ni zanimala in so našo ekipo neprestano žalili z običajnimi frazami. (Vanja Jogan)

obvestila

JK ČUPA
iz Sesljana vabi člane in prijatelje, še posebno mladino, na predavanji Jureta Šterka o regati »Mini transat 1987 - doživljaji na Atlantiku v besedi in sliki«. Predavanji bosta jutri, 6. februarja, ob 16.30 za tečajnike in mladino (sledi nagrajevanje) in ob 20.00 za člane in prijatelje.

ŠD MLADINA
prireja v nedeljo, 7. februarja, avtobusni smučarski izlet na Nevegal. Odhod z Opčin ob 5.45 in iz Križa ob 6. uri. Vpisovanje od ponedeljka do četrtka med 20. in o 21. uro v Domu A. Sirk v Križu.

SHINKAI KARATE KLUB
obvešča, da je prostih še nekaj mest za avtobusni izlet na Civetto v nedeljo, 7. t. m. Telefon 227342.

SK DEVIN
obvešča, da je še nekaj prostih mest na avtobusu za izlet v Podklošter (Avstrija) v nedeljo, 7. t. m. Odhod avtobusa ob 6. uri iz Bazovice. Za informacije in vpisovanje na tel. 200236.

konjske dirke - konjske dirke

V Pisi (galop) lahko poskusimo bazo s sk. X, ki ima odličnega konja Babustija, ki je v izredni formi. V sk. 2 je dobra Zita, ki je že zmagala podobno shemo.

Na drugi dirki galopa v Pisi bi moral v sk. 1 biti najboljši Sarasota Spring. V sk. 2 moramo paziti na Fly Northa, ki lahko vsekakor preseneti. V Tarantu bi omenili še Bramanteja (sk. X), ki ima dober izhodiščni položaj. V sk. 1 bi se moral Franz vsekakor izkazati.

Na drugi dirki v Tarantu bi moralo biti napeto prav do konca, saj bo nastopila vrsta zelo dobrih konjev. Mi poskusimo z Guskom, čeprav nima dobro številko, pa niti skupni (2).

Tretja dirka v Tarantu bo vsekakor zanimiva. Poskusimo lahko bazo s konjema Gioresom in Galanisom (sk. X), ki ne bosta pustila dosti možnosti nasprotnikom. V sk. 2 bo lahko protagonist Gideors.

Naš favorit na četrti dirki v Tarantu je Campofiorito (sk. X), ki je zelo pripravljen konj. V sk. 1 moramo paziti na Everyja Waya, ki se lahko izkaže.

Dirka tris

Naši favoriti: Frostycaro (22), Yellow Brook (5), Iwo Jima (9). Dodatek za sistemiste: Foxy Prince (11), Maria Sklowska (18), Red Dragon (10).

totip

1. —	prvi	X		
	drugi	2	1	
2. —	prvi	1	X	
	drugi	2	X	
3. —	prvi	2		
	drugi	1	X	
4. —	prvi	2		
	drugi	X	1	
5. —	prvi	X		
	drugi	X	2	
6. —	prvi	X		
	drugi	1	2	

danes igra za vas - danes igra za vas

Ace Mermolja

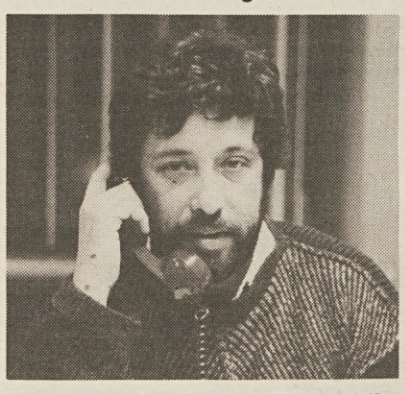

Ace Mermolja (letnik 1951) je bil v svojih šolskih in univerzitetnih letih aktiven in uspešen športnik. V smučanju je dosegel nekaj odličnih rezultatov na pokrajinskem in celo deželnem nivoju, predvsem pa se je izkazal v atletiki. Bil je namreč odličen zaprekaš, saj je npr. osvojil drugo mesto med naraščajniki na pokrajinskem prvenstvu v teku z zaprekami na kratkih razdaljah. Bil je tudi med ustanovitelji jamarskega odseka pri SPD - Gorica. Prejšnji teden je Sandor Tence pravilno zadel 9 izidov.

totocalcio

Como - Fiorentina	1	X	
Empoli - Inter	2		
Milan - Cesena	1		
Napoli - Pisa	1		
Pescara - Juventus	X	2	
Roma - Avellino	1	X	
Torino - Ascoli	1	X	
Verona - Sampdoria	1	X	2
Bologna - Lecce	1		
Taranto - Udinese	X		
Triestina - Atalanta	1	X	2
Siena - Montevarchi	1	X	
Chieti - Perugia	X		

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300.- din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

5. februarja 1988

Ker trdi, da ni odgovoren za kasnejšo usodo deportirancev

Predsednik Waldheim ne izključuje avtentičnosti brzojavke s Kozare

DUNAJ, BEOGRAD — Avstrijski predsednik Kurt Waldheim je v intervjuju za včerajšnji Kurier navedel, da bi bil lahko v Spieglu objavljeni dokument avtentičen, vsekakor pa to ne bi dokazovalo njegove krivde. Waldheim namreč trdi, da je treba jasno ločiti, ali gre za prevoz ujetnikov ali pa beguncev iz vojnooperativnih območij v zbirne centre, kar ni dokaz, da je nekdo sodeloval v vojnih zločinih. Tragično je bilo po Waldheimovih trditvah šele kasnejše ravnanje z deportiranci.

Taka izjava zgovorno dokazuje, da se je avstrijski predsednik znašel v precepu, saj ne ve, kaj bo novega butnilo na plan. Po vsem sodeč so v jugoslovanskih arhivih začeli sistematično iskati dokumente o Waldheimovi dejavnosti med drugo svetovno vojno. Direktor kosovskega arhiva v Prištini, zgodovinar Hakif Bajrami je namreč navedel, da ima več dokumentov iz oktobra in novembra leta 1944, ko se je na Kosovu nahajal tudi poročnik Wehrmachta Kurt Waldheim. V istem obdobju so nemške okupacijske sile postrelile 104 kosovske partizane albanske narodnosti. Ukaz je izdal generalštab armadne skupine »E«, v kateri je bil štabni oficir za zveze prav poročnik Waldheim. Bajrami je na televiziji povedal, da ti dokumenti niso nobena novost, a da jih pred tem ni povezoval z Waldheimovo preteklostjo.

Kaj pomenijo ti novi dokumenti, še ni povsem jasno. Mednarodna komisija zgodovinarjev, ki so jo zadolžili, naj razčisti Waldheimovo preteklost, je včeraj pisno zaprosila jugoslovansko veleposlaništvo na Dunaju, naj ji jugoslovanska vlada pomaga pri iskanju inkriminirane brzojavke s Kozare leta 1942, ki jo je objavil Spiegel. Komisija obenem prosi, naj jo seznanijo z vsem arhivskim gradivom o Kurtu Waldheimu.

Namestnik šefa beograjskega zgodovinskega arhiva Bogdan Lekić je medtem navedel, da so dokumenti o zločinih okupacijskih sil v Jugoslaviji dostopni vsem raziskovalcem. Povedal je tudi, da imajo v arhivu že dalj časa Waldheimov dosje, ki ga je pregledala tudi preiskovalna komisija. Trenutno pa še ni povsem jasno, v katerem arhivu se nahaja original fotokopije brzojavke, ki jo je objavil Spiegel. Zgodovinar Plenča pa je izjavil, da bi jo lahko že v nekaj dneh izsledil.

Ob vsem tem postaja popolnoma jasno, da preiskovalna komisija ne bo tako kmalu končala s svojim delom.

Pazi, ko kradeš zdravila!

V severnem predelu Kopenhagna so se trije mladeniči zastrupili z zdravilom contalgin, ki so ga izmaknili nekemu zdravniku. Danska policija je takoj sporočila vsem občanom, naj pazijo, da bi ne zaužili usodnega zdravila (Telefoto AP)

Medtem ko prebivalstvo umira od lakote

Na jugu Sudana se spopadi med gverilo in vladnimi silami dramatično zaostrujejo

NAIROBI — Razmere na jugu Sudana se spet dramatično zaostrujejo: premier Sadik El Mahdi je najprej sporočil, da bodo iz Kartuma vzpostavili zračni most do južne prestolnice Džube, kamor naj bi z letali vozili pomoč za okrog dva milijona ljudi. Južnosudansko odporniško gibanje SPLA polkovnika Johna Garanga je na to odgovorilo, da bodo nad južnim delom Sudana sestrelili vsako letalo, ki bi tam letelo brez njihovega dovoljenja, ker so tri province na jugu vojno področje.

Obe strani (kartumska vlada na eni in odporniško gibanje na drugi, so s tem obnovili napet položaj, kakršen je bil proti koncu predlanskega leta, ko so v Kartumu ravno tako napovedali vzpostavitev zračnega mostu zaradi lakote na jugu, SPLA pa je zagrozila z vojaškimi akcijami. Zaradi tega so morali takrat za nekaj tednov odložiti operacijo Mavrica, s katero so mednarodne organizacije za pomoč priskočile na pomoč lačnim Sudancem NAN (7) zaradi grožnj, da bo SPLA sestrelila letala s pomočjo, so jo s tovornjaki vozili iz sosednje Kenije in Ugande, nihče pa ne ve, koliko ljudi je umrlo zaradi tega, ker sta obe nasprotujoči si sudanski strani spet enkrat uporabili lakoto in hrano kot orožje za poravnavanje medsebojnih računov.

Nekaj podobnega se dogaja tudi sedaj, pri čemer odporniško gibanje, ki se bori za avtonomijo južnega, pretežno krščanskega in animističnega Sudana, poudarja, da hoče Mahdijeva vlada vnovič stisko lačnih izkoristiti za pošiljanje vojaških okrepitev na jug. Tam namreč potekajo hudi boji v in okrog mesta Kapueta, ki so ga zasedle gverilske enote SPLA, vladne sile pa jim ga hočejo iztrgati. Zdi se, da sta obe strani sklenili okrepiti boje na jugu dežele, kar potrjujejo ne samo nedavni hudi boji za mesto Kurmuk na jugu blizu sudansko-etiopske meje. Proti koncu lanskega leta so ga najprej zasedle uporniške sile v siloviti ofenzivi, v protiofenzivi pa so jim ga vladne enote iztrgale. Garangovo gverilsko gibanje je z napadom na Kapueto ob sudansko-kenijski meji spet demonstriralo svojo vojaško moč, kar pomeni, da je pristalo na vladni izziv o merjenju moči na fronti. V Sudanu se je že večkrat zgodilo, da so bili okrepljeni boji na jugu pravzaprav znamenje, da se nekaj dogaja tudi v političnem in diplomatskem zakulisju. Premier El Mahdi je konec lanskega leta, ko so z juga poročali o srditih spopadih, povedal, da so se pred kratkim tajno sestali v Londonu predstavniki vlade in odporniškega gibanja. Zanimivo je, da v vodstvu SPLA tega niso niti potrdili niti zanikali, kar je spodbudilo še več ugibanj o tem, kaj se dogaja v zakulisju državljanske vojne, ki se je prevesila že vpeto leto in ki poglablja eksplozivno sudansko gospodarsko, socialno in politično krizo. Opazovalci se sprašujejo, ali je treba odgovor na vprašanje, kaj se v resnici dogaja na relaciji Kartum - SPLA, poiskati v Adis Abebi, kjer za zaprtimi vrati potekajo pogajanja med predstavniki vlade in odporniškega gibanja. Pogajali naj bi se o tistem, o čemer si grozita Mahdi in Garang: o pošiljanju pomoči na ogroženi jug.

Morebiti se pogovori niso izčrpali samo s pomočjo v hrani, kar naj bi posredno potrjevala akcija, ki so jo vse glavne sudanske stranke začele te dni. Sestavile in podpisale so namreč tako imenovano sudansko prehodno listino, v kateri pozivajo premiera El Mahdija naj naposled ukine kontroverzno šerijatsko pravo zlasti na jugu, kjer prebivalstvo ni muslimansko - in naj se letos skliče ustavno konferenco. Na njej naj bi sodelovale vse stranke in seveda tudi Garangovo gibanje, sporazumeli pa naj bi se o novi ustavi. Ustavna konferenca bi po teh mnenjih oznanila prvo etapo političnega reševanja vojne na jugu in narodne sprave. Ob tem je treba povedati, da so do sedaj vsi podobni predlogi padli v vodo, na zadnjega pa Mahdi in Garang še nista odgovorila.

AVGUST PUDGAR

Proces proti RB 1500 let kazni!

RIM — Rimski proces proti rdečim brigadam se počasi bliža sklepnemu delu. Včeraj je javni tožilec Francesco Nitto Palma prebral dolg spisek kazenskih zahtev. Palma je zahteval kar 29 dosmrtnih kazni, za ostale obtožence — teh je 143 — pa je zahteval od dve do trideset let zaporne kazni.

Javni tožilec je med drugim predlagal 14 let zapora za bivšega socialističnega senatorja Domenica Pittella, ki je bil obtožen sestave oborožene skupine in pomoči brigatistki Natalii Ligas. Za pred kratkim aretiranega brigatista Antonina Fossa pa je Palma predlagal 26 let zaporne kazni. Med tistimi, ki jim grozi dosmrtna ječa, so nekatera znana imena pripadnikov RB, kot so Mario Moretti, Barbara Balzarani in Giovanni Senzani. Za t. i. uglednejše skesance, in sicer Antonia Savasto in Lorisa Scricciola, je javni tožilec predlagal 16 let zapora. Skupno je zahteval 1500 let zapora.

Slavje na Rtu dobre nade

V spomin na Bartholomea Diaza, ki je pred 500 leti objadral Afriko, se v Mossel Beyu ziblje kopija stare karavele z latinskimi jadri (Telefoto AP)

Podatki o aidsu za Slovenijo

LJUBLJANA — Kuga današnjega časa aids ne miruje. Iz sveta vsakodnevno prihajajo novice o novem številu obolelih. Da tudi v Jugoslaviji niso imuni proti tej neozdravljivi bolezni, so že zdavnaj spoznali, čeprav v marsikaterih okoljih tega spoznanja nočejo priznati.

Vodilno mesto po številu okuženih zavzema Beograd, kjer šele zdaj z obveznim testiranjem krvi krvodajalcev in s prostovoljnim preverjanjem pri narkomanih, krvavičnikih, homoseksualcih in prostitutkah prihajajo v relativno kratkem času do osupljivih ugotovitev. Do teh bi nedvomno prišli tudi v tistih delih Jugoslavije, kjer še vedno ne izvajajo vseh že sprejetih ukrepov za varstvo prebivalstva pred sindromom pridobljene imunske nezadostnosti.

V Sloveniji je bilo po zadnjih uradnih podatkih do 10. novembra zabeleženih 30 seropozitivnih oseb. Od tega jih je bilo 25 s stalnim prebivališčem v Sloveniji in sicer: dva bolnika z aidsom, ki sta že umrla, dve osebi s posameznimi znamenji za infekcijo z virusom HIV in 21 oseb brez znamenj bolezni.

Včeraj so sporočili sveže podatke, ki so jih obravnavali na republiški komisiji za aids. Število seropozitivnih oseb se je povečalo za en nov primer. Gre za osebo, ki je bila doslej brez znamenj bolezni, vendar pa je kasneje testiranje pokazalo, da je zbolela za lažjo obliko aidsa-ARS.

To kaže, da aids v Sloveniji za zdaj ne napreduje tako skokovito, kot je bilo to napovedano. Število pa vendarle narašča in zato izvajanje vseh zaščitnih ukrepov le ni odveč. (dd)

Zlato srce kot dokaz ljubezni na Japonskem

TOKIO — Petične Japonke bodo svojim izvoljencem lahko za praznik zaljubljencev 14. februarja podarile za dlan veliko srce iz pravega zlata. Tak »dokaz« ljubezni jih bo stal približno 10 milijonov lir, izmislila pa si ga je neka veleblagovnica iz Osake, da bi tako premagala konkurenco. Zlata srca pripravljajo le po naročilu, težka so 300 gramov, na vidno mesto pa vtisnejo tudi ime in ljubezensko sporočilo darovalke. Vodstvo veleblagovnice je prepričano, da bo imela njihova najnovejša reklamna poteza velik odmev med japonskimi zaljubljenci. Da pa jim ne bi očitali, da mislijo le na petične kliente, je osaška veleblagovnica za tiste manj premožne namenila veliko čokoladno srce, ki je visoko pol metra, tehta pa kar pet kilogramov. Čokoladno dokazovanje ljubezni sicer ni tako dragoceno kot zlato, zato pa je veliko bolj sladko in predvsem mnogo cenejše.

Vojni veterani proti igralki Jane Fonda

NEW YORK — *Vojni veterani nekega mesteca v Massachusettsu so protestirali proti prihodu Jane Fonda v njihovo mesto, kjer bi morala posneti film. Znano igralko so razglasili za nezaželeno osebo, ker je leta 1972 obiskala Hanoi. Po mnenju vojnih veteranov ji tega dejanja ni mogoče oprostiti.*

Župan mesteca je pri tem hotel ostati nevtralen in je izjavil, da Fondovi ne more prepovedati prihoda v njihovo mesto, kakor tudi ne more prepovedati vojnim veteranom, da izrazijo svoje mnenje. Zato pa so na igralkini strani mestni trgovci, ki računajo, da bi lahko s prihodom celotne filmske ekipe dosti zaslužili.

Uboge londonske mačke

LONDON — Londonskim mačkam se obetajo hudi časi in vse več jih konča v rokah organiziranih band. Mačke lovijo zaradi krzna, mnogo pa jih konča v loncu. Na ta pojav je opozorila direktorica neke londonske ustanove za zaščito živali in istočasno tudi ponudila nagrado v višini tisoč funtov za tistega, ki bo nudil take informacije, ki bodo omogočile odkritje mačjih ugrabiteljev.

Direktorica je tudi dejala, da mnogo mačk pretihotapijo v ZR Nemčijo, zato je lastnikom mačk svetovala, naj svojih hišnih ljubljencev zvečer ne puščajo samih iz hiše, saj so ugrabitelji stalno na preži in mačka se lahko v trenutku znajde v Nemčiji.

Kmalu fižol brez plinov

LONDON — *Po napovedih britanskega dnevnika Daily Mail bomo kmalu lahko jedli fižol, ki ne bo več povzročal neprijetnih vetrov. Po pisanju časopisa gre za fižol prihodnosti, nastal pa naj bi na podlagi mednarodnega znanstvenega sodelovanja. Za zdaj ga gojijo le v laboratoriju, kmalu pa naj bi se z njim brez posledic slastili po celem svetu.*